

Wiadomości **Uniwersyteckie**

29 | Nauka i ludzie

Wynalazki naukowców UMCS znalazły zastosowanie w praktyce

35 | Nauka i ludzie

Komercjalizacja badań naukowych na UMCS. Rozmowa z Anną Grzegorzczuk – dyrektorem Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS

57 | W świecie książek

Nowości Wydawnictwa UMCS

Fot. Bartosz Proll

Konferencja prasowa dotycząca komercjalizacji wynalazków naukowców z UMCS, 28 maja 2021 r.

Fot. Bartosz Proll

Konferencja Green Week „Spacer żywiołów: woda, ziemia, powietrze”, 1 czerwca 2021 r.

Spis treści

WYDARZENIA

- 4** | Z życia Uczelni
- 15** | Nasze sukcesy
- 20** | Na wydziałach

KARTKA Z KALENDARZA

- 28** | Doktor Marek Dziuba (1957–2021)

NAUKA I LUDZIE

- 29** | Wynalazki naukowców UMCS znalazły zastosowanie w praktyce
- 35** | Komerccjalizacja badań naukowych na UMCS. Rozmowa z Anną Grzegorzczak – dyrektorem Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS
- 39** | Biblioteka – cyfrowa wieża Babel
- 44** | Nigdy nie narzekaj, że masz pod górę, skoro zmierzasz na szczyt. Rozmowa z absolwentem UMCS – Karolem Kostrzewą

WYDARZENIA NAUKOWE

- 47** | Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Rządy parlamentarne w Polsce –

historia i współczesność, w 100 lat od uchwalenia Konstytucji marcowej”

- 48** | Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Choroba – Patologia – Dysfunkcja. Rozważania Humanistów 2”

- 50** | III Międzynarodowe Sympozjum Naukowe w Instytucie Pedagogiki

SPRAWY STUDENCKIE

- 51** | XLVIII Środowiskowy Konkurs Krasomówczy na WPiA
- 51** | World Games ZUSS x UMCS za nami!
- 52** | UMCS wirtualnie dla kandydatów
- 54** | XII Konkurs Słowistyczny

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

- 56** | Nowe czasopismo studentów neofilologii „Reflections. Students’ Scientific Papers”
- 57** | Nowości Wydawnictwa UMCS

ŻYCIE KULTURALNE

- 61** | Stypendia kulturalne Bogdanki w Chatce Żaka
- 62** | Chatka Żaka wraca do koncertowania

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

PL ISSN 1233-216X

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1606, 20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@poczta.umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Aneta Adamska, Magdalena Drwal, Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Bartosz Proll (fotograf), Agnieszka Stańczak

Współpracownicy: Krzysztof Bartnik, Sara Filipiak, Monika Gabryś-Sławińska, Renata Gogol, Urszula Jackowska, Aleksandra Kiewel, Teresa Klimowicz, Andrzej Kokowski, Eliza Komierzyńska-Orlińska, Beata Kozłowska, Monika Lenarciak, Urszula Lewartowicz, Małgorzata

Lipczyńska, Monika Mielko-Remiszewska, Iwona Nogieć, Anna Obara-Pawłowska, Elżbieta Olszewska, Anna Pastuszka, Artur Popławski, Tomasz Poślada, Sylwia Skotnicka

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, dtp@academicon.pl, <http://dtp.academicon.pl/>

Druk: Standruk

Nakład: 500 egzemplarzy

Oktadka: Groch jadalny – przykład rośliny z rodziny bobowatych. Rośliny pochodzą z doświadczeń dotyczących m.in. interakcji symbiotycznych roślina-bakterie prowadzonych przez zespół prof. dr hab. Moniki Janczarek z Katedry Mikrobiologii Przemysłowej i Środowiskowej Instytutu Nauk Biologicznych UMCS, fot. Bartosz Proll

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Rada Młodych Naukowców UMCS

27 maja na placu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Młodych Naukowców. Wydarzenie podzielone było na dwie części. W pierwszej uczestniczyły władze rektorskie UMCS w osobach rektora prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego oraz prorektora ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr. hab. Wiesława Gruszeckiego, którzy wręczyli powołania do Rady. Podczas drugiej części spotkania członkowie Rady Młodych Naukowców omawiali formułę swojej działalności.

Agnieszka Stańczak

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Rozmowa z prof. dr. hab. Wiesławem Gruszeckim – prorektorem ds. nauki i współpracy międzynarodowej

W maju 2021 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Młodych Naukowców UMCS? Czym jest ta Rada i kto wchodzi w jej skład?

Rada Młodych Naukowców UMCS jest organem doradczym kolegium rektorskiego. W skład Rady wchodzi powołani przez Rektora UMCS młodzi badacze wywodzący się ze wszystkich instytutów naszego Uniwersytetu.

Kto może zostać członkiem Rady Młodych Naukowców? Jakie warunki trzeba było spełnić, aby zasiadać w tym gremium?

Pierwotny skład Rady wskazany został przez władze rektorskie po konsultacjach ze środowiskiem akademickim UMCS. RMN nie jest jednak organem statutowym Uczelni i nie została nawet określona długość jej kadencji. Chcielibyśmy ograniczyć aspekty formalne związane z funkcjonowaniem Rady do absolutnego minimum, pozostawiając rozwiązania związane

z formułą, kolejnymi składami tego gremium, przewodnictwem itp. samym jej członkom. Zakładamy również możliwość „zaniku” działalności RMN, jeśli taka będzie wola jej członków i okaże się, że ta aktywność nie znajdzie sobie miejsca w życiu środowiska akademickiego.

Jakie kompetencje i jakie zadania do zrealizowania będzie miała Rada Młodych Naukowców?

Zaprosiliśmy członków Rady Młodych Naukowców do pomocy w opracowaniu i wdrażaniu wizji UMCS jako wygodnego miejsca realizacji ambitnych przedsięwzięć badawczych oraz przekazywania wiedzy i umiejętności naszym studentom w nowoczesny i przyjazny sposób. Jesteśmy przekonani, że bezpośredni udział w realizacji tego celu osób, które będą tworzyły wspólnotę akademicką naszego Uniwersytetu w przyszłości, pozwoli nam na obranie najlepszego kierunku zmian. Ze swojej strony oferujemy doświadczenie oraz otwartość,

licząc na młodzieńczy entuzjazm, ale również zaangażowanie oraz odpowiedzialność.

Czy młodzi ludzie chętnie po studiach zostają na uczelni, żeby pracować naukowo? Czy można ich jakoś zachęcić do podejmowania takiej właśnie drogi zawodowej i życiowej?

Myślę, że w wyborach życiowych młodych ludzi kończących studia, podobnie jak kilkanaście oraz kilkadziesiąt lat temu, liczy się ciekawość, pasja i chęć udziału w romantycznej przygodzie, jaką potrafi być aktywność naukowa. Aby można było się oddać z po-

święceniem tego typu aktywności, ważne jest zabezpieczenie bytowe młodych ludzi u progu ich dorosłego życia. W kategoriach odpowiedzialności szefów zespołów badawczych oraz władz Uniwersytetu postrzegam więc dbałość o odpowiedni poziom finansowania młodych kadr, a mówiąc bezpośrednio – o wzrost wysokości wynagrodzeń. Zdając sobie sprawę ze złożoności tego zadania, próbujemy wykorzystać naszą kreatywność w poszukiwaniu skutecznych rozwiązań w tym kierunku.

Rozmawiała Ewa Kawałko-Marczuk

Skład Rady Młodych Naukowców

Wydział Artystyczny

Instytut Sztuk Pięknych – mgr Michał Ćwiek
Instytut Muzyki – mgr Dominik Mielko

Wydział Biologii i Biotechnologii

Instytut Nauk Biologicznych – dr hab. Aneta Ptaszyńska, prof. UMCS

Wydział Chemii

Instytut Nauk Chemicznych – dr hab. Agnieszka Gładysz-Płaska

Wydział Ekonomiczny

Instytut Nauk o Zarządzaniu i Jakości – mgr Rafał Muda
Instytut Ekonomii i Finansów – dr hab. Aleksandra Kowalska, prof. UMCS

Wydział Filozofii i Socjologii

Instytut Filozofii – dr Grzegorz Bednarczyk
Instytut Socjologii – dr Andrzej Jekaterynczuk

Wydział Humanistyczny

Instytut Filologii Polskiej – dr Beata Jarosz

Instytut Neofilologii – mgr Julia Kula
Instytut Nauk o Kulturze – mgr Wojciech Bernatowicz
Instytut Historii – dr Kamil Jakimowicz
Instytut Archeologii – dr Piotr Mączyński

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Instytut Matematyki – dr hab. Łukasz Piasecki, prof. UMCS
Instytut Fizyki – dr Szczepan Głodzik
Instytut Informatyki – mgr Krzysztof Dmitruk

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Instytut Nauk o Ziemi i Środowisku – dr Magdalena Suchora
Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej – dr Jakub Kuna

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Instytut Psychologii – dr Krzysztof Leoniak
Instytut Pedagogiki – dr Agnieszka Gabryś

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach – dr hab. Katarzyna Kopecka-Piech
Instytut Nauk o Polityce i Administracji – dr Marta Drabczuk

Wydział Prawa i Administracji

Instytut Nauk Prawnych – dr hab. Radosław Pastuszko

Finale II edycji programu „Cosmic Challenge”

17 maja w Instytucie Informatyki UMCS, z udziałem prorektora ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Doroty Kołodyńskiej oraz zdalnym udziałem ambasadora Belgii w Polsce Luca Jacobsa, odbył się finał II edycji programu „Cosmic Challenge”.

Obecna edycja skierowana była do uczniów szkół średnich z całej Polski. W ramach I etapu należało napisać pracę na temat „Gdzie powinna powstać pierwsza stacja na Marsie i dlaczego?”.

Jury w składzie: dr Anna Łosiak (Instytut Nauk Geologicznych PAN – opiekun merytoryczny II edycji programu), prof. Jarosław Dudka (Uniwersytet Medyczny w Lublinie), Anna Bukowska (UMCS/ Uniwersytet Dziecięcy UMCS), Marzena Strok-Sadło (Klaster Lubelska Medycyna/ Miasto Lublin), Krzysztof Czart (Europejskie Obserwatorium Południowe/URANIA), Izabela Leszczyńska (Centrum Badań Kosmicznych PAN), Michał Pilecki (Polska Agencja Kosmiczna) i Robert Lubiański (MARS Society Polska) wybrało zwycięzców:

- I miejsce – Geralt Wawrzynkiewicz-Rażny (I Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Jagiellończyka w Sieradzu);
- II miejsce – Aleksandra Walczybok (I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Wieluniu);
- III miejsce – Paweł Rok (1 SLO z oddziałami z Maturą Międzynarodową „Raszyńska” w Warszawie).

Nagrodą dla zwycięzców II edycji programu jest wyjazd do ośrodka ESA – European Space Agency – European Space Security and Education Centre w Redu.

Archiwum Uniwersytetu Dziecięcego UMCS

Archiwum Uniwersytetu Dziecięcego UMCS

Archiwum Uniwersytetu Dziecięcego UMCS

Program został objęty patronatem honorowym Polskiej Agencji Kosmicznej, Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk, Fundacji Polskiej Akademii Nauk, Ambasady Belgii w Polsce, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Klastra „Lubelska Medycyna”, Polish Space Professionals Association, Związku Pracodawców Sektora Kosmicznego, Mars Society Polska oraz patronatem medialnym Dziennika Wschodniego, Urania, Astronomia24 i Radia Lublin. Instytucją wspierającą program jest Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.

Edyta Tylega

Archiwum Uniwersytetu Dziecięcego UMCS

Okiem eksperta – nowa inicjatywa promująca naukę na UMCS

Centrum Prasowe UMCS i Biuro Promocji i Popularyzacji Nauki UMCS pragną poinformować o powstaniu nowej inicjatywy mającej na celu promowanie nauki, badań i specjalistycznej wiedzy naszych naukowców. Jest to cykl komentarzy eksperckich o nazwie „Okiem eksperta”. W ramach jego realizacji pragniemy zaprosić specjalistów z UMCS do komentowania bieżących wydarzeń, problemów czy zagadnień budzących wątpliwości, a znajdujących się w ich polu zainteresowań badawczych. Zachęcamy serdecznie do współpracy w zakresie tworzenia tych komentarzy, opinii czy prognoz branżowych. Będzie to bardzo dobry sposób dzielenia się wiedzą i popularyzowania nauki. Inicjatywa wzmocni też wizerunek UMCS jako instytucji zaangażowanej w edukację społeczeństwa.

Pragniemy zaznaczyć, że jest to nowy, odrębny projekt w stosunku do działającej już w ramach Biura Rzecznika Prasowego Bazy Ekspertów Medialnych UMCS, za pomocą której dziennikarze mają ułatwiony kon-

takt z ekspertami w poszczególnych wyspecjalizowanych dziedzinach wiedzy. Komentarze z cyklu „Okiem eksperta” publikowane są wyłącznie w formie pisemnej regularnie od czerwca br. w dedykowanej zakładce na stronie UMCS, a także rozpowszechniane za pomocą mediów społecznościowych i dzięki kontaktom z mediami tradycyjnymi (prasa, radio, portale informacyjne). Wszystkie teksty opatrzone będą krótką sylwetką prezentującą eksperta i jego zainteresowania badawcze oraz profesjonalnym zdjęciem wykonanym przez fotografa.

Informacje oraz obowiązujące wytyczne redakcyjne znajdują się na stronie UMCS w zakładce o nazwie „Okiem eksperta”.

Zachęcamy do włączenia się w tworzenie cyklu, a tym samym – bazy wiedzy eksperckiej. Z pewnością wpłynie to korzystnie na jakość przekazywanych informacji oraz wzmocni promocję i prestiż naszej Uczelni.

Agnieszka Stańczak

Pierwsze spotkanie Rady Programowej ACKiM UMCS Chatka Żaka

20 maja odbyło się pierwsze spotkanie Rady Programowej ACKiM UMCS Chatka Żaka. W jej skład wchodzi:

- przewodniczący – prof. szt. plast. Artur Popek – Wydział Artystyczny UMCS,
- prof. dr hab. Iwona Hofman – Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS,
- prof. szt. film. Natasza Ziółkowska-Kurczuk – Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS,
- dr hab. szt. Robert Kuśmirowski, prof. UMCS – Wydział Artystyczny UMCS,
- dr hab. szt. Alicja Snoch-Pawłowska, prof. UMCS – dziekan Wydziału Artystycznego UMCS,

- prof. dr hab. Katarzyna Kopaczyńska-Pieczniak – Wydział Prawa i Administracji UMCS,
 - dr Roman Asyngier – Wydział Ekonomiczny UMCS,
 - Patryk Bukała – przewodniczący ZUSS UMCS,
 - Marta Mieczkowska – Parlament Studentów UMCS,
 - Izabela Pastuszko – dyrektor ACKiM UMCS Chatka Żaka.
- Członkowie otrzymali nominacje z rąk rektora UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego.

Bardzo się cieszymy z rozpoczętej współpracy i wierzymy, że działalność Rady przyczyni się do aktywnego wsparcia działalności kulturalnej, artystycznej i medialnej na rzecz lubelskiego środowiska akademickiego.

Karolina Kałucka

Konferencja Green Week „Spacer żywiołów: woda, ziemia, powietrze”

1 czerwca w Centrum ECOTECH-COMPLEX odbyła się konferencja popularnonaukowa II EU Green Week „Spacer żywiołów: woda, ziemia, powietrze”. Green Week to europejska inicjatywa projektu mającego na celu tworzenie przyjaznego dla nas wszystkich środowiska i dążenie do standardu „zero zanieczyszczeń”. Ze względu na obowiązujące restrykcje wydanie odbyło się z zachowaniem reżimu sanitarnego i było transmitowane online.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał rektor UMCS prof. Radosław Dobrowolski, który wygłosił wykład plenarny pt. „Fascynująca historia geologiczna Roztocza”. Następnie prof. Grzegorz Grzywaczewski, prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie zaprezentował wykład plenarny pt. „Lubelskie dziedzictwo przyrodnicze: zagrożenia i ochrona zwierząt”.

Kolejni prelegenci również podejmowali w swoich wystąpieniach zagadnienia dotyczące szeroko roz-

mianej tematyki proekologicznej. Reprezentowali oni różne jednostki oraz instytucje, m.in. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Politechnikę Poznańską, Instytut Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie.

W konferencji mógł wziąć udział każdy zainteresowany za pośrednictwem platformy internetowej. Organizatorami wydarzenia byli: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Centrum Spotkania Kultur oraz Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego. Przygotowanie konferencji zostało dofinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie.

Agnieszka Stańczak

Światowy Dzień Ochrony Środowiska 2021

5 czerwca obchodzone było wyjątkowe święto – Światowy Dzień Ochrony Środowiska, który został ustanowiony przez Organizację Narodów Zjednoczonych w 1974 r. Ciągłe zmiany klimatyczne powodują, że jest to dzień spędzany w atmosferze troski i refleksji nad naszą planetą. Potrzeba jej ochrony wpajana jest każdemu z nas od najmłodszych lat, ale konieczność dbania o środowisko pozostaje niezmiennie aktualna i stale ma ogromne znaczenie dla losów naszego świata.

– *Jesteśmy częścią jednego ekosystemu – jesteśmy częścią planety Ziemi* – rozpoczyna prof. Sebastian Bernat z Katedry Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UMCS. – *Obecny czas to czas określany przez ekspertów jako punkt krytyczny w zakresie zagrożeń dla ekosyste-*

mów. Ogólnie można powiedzieć, że jest to okres kryzysu – słyszymy o zmianach klimatycznych, zanikaniu bioróżnorodności, degradacji krajobrazów itd. Tego typu zagrożenia narastają – tłumaczy naukowiec. – Warto sobie uświadomić, że przecież jesteśmy częścią tego ekosystemu i czerpiemy z niego liczne korzyści takie jak pożywienie czy elementy budowlane. Nie zapominajmy również o korzyściach zdrowotnych, które daje nam odpoczynek wśród natury – przypomina prof. Bernat.

Zapraszamy do obejrzenia materiału wideo przygotowanego przez Centrum Prasowe UMCS, w którym prof. Sebastian Bernat tłumaczy, dlaczego tak ważne jest nieustanne podejmowanie działań na rzecz ochrony naszej planety oraz przybliża istotę odbudowy ekosystemów. Nagranie jest dostępne na stronie www.umcs.pl.

Magdalena Drwal

Współpraca UMCS i Fundacji Teren Otwarty

28 kwietnia podpisane zostało porozumienie między UMCS a Fundacją Teren Otwarty. Dotyczy ono wspólnego aplikowania o środki ministerialne w ramach Programu „Społeczna Odpowiedzialność Nauki” na działanie pod hasłem „Tydzień nauk humanistycznych w taktikach studiów miejskich”.

– *Przedsięwzięcie zakłada realizację dwóch cykli seminarijnych dla studentów kierunków humanistycznych, a także studentów gospodarki przestrzennej, w toku których postaramy się zaadaptować narzędzia wypracowane przez Fundację Teren Otwarty na potrzeby realizacji Muzeum Osiedli Mieszkaniowych do podstawy programowej zarówno studiów humanistycznych – we współpracy z e-Humanistyką i dzięki zaufaniu prof. dr. hab. Jana Pomorskiego – oraz kierunku gospodarka przestrzenna za sprawą wspólnych doświadczeń realizacji transferu wiedzy i kompetencji pomiędzy Muzeum a UMCS w toku projektu „Fostering education on participatory processes” z dr. hab. Dagmarą Kociubą. Trzecie seminarium miałoby być międzywydziałowym eksperymentem programowym w kierunku opracowania podstawy dla studiów miejskich, przeprowadzenia procesu „badań w działaniu”, angażującego mieszkańców różnorodnych osiedli dzielnicy Rury w dyskusje o potencjałach dla partycypacji różnych interesariuszy w transformacjach przestrzennych dzielnicy. Wspólne działania byłyby zwieńczone organizacją Tygodnia Nauk Humanistycznych w taktikach studiów miejskich przez studentów przy aktywnym udziale mieszkańców na terenie dzielnicy Rury – tłumaczy Paulina Paga, prezeska Zarządu Fundacji Teren Otwarty.*

W przyszłości planowana jest również współpraca UMCS i Fundacji w ramach projektów realizowanych w Centrum Badań Zmian Klimatu i Środowiska (CeReClimEn):

– *Liczymy, że przydatne okażą się doświadczenia Fundacji Teren Otwarty zdobywane w procesie konsultacji społecznych i poprzedzających je badania dotyczące funkcjonowania bioróżnorodności na osiedlach mieszkaniowych w świadomości ich mieszkańców, łączenia proekologicznych nurtów dyskusji z planowanymi zadaniami rozwojowymi opartych na sytuacjach foresightowych, realizowanych z mieszkańcami przez projektowanie potencjalnych scenariuszy i przewidywanie tendencji przekształceń przestrzennych w toku określonych kierunków*

Fot. Bartosz Proll

rozwojowych. Chętnie podzielimy się wnioskami z dyskusji o jakości życia przestrzeni miejskich, a także dotyczącymi potencjałów dla działań rewitalizacyjnych zmierzających do zwiększenia oszczędności energetycznej budynków budowanych w latach 70. czy humanizowania osiedli z początku lat 90. i zwiększania powierzchni biologicznie czynnych na osiedlach przy zaangażowaniu przedsiębiorców prywatnych, administracji publicznej i mieszkańców – deklaruje Paulina Paga.

Agnieszka Stańczak

Drugie spotkanie Rady Programowej Forum Kultury Studenckiej

27 maja odbyło się drugie spotkanie Rady Programowej projektu Forum Kultury Studenckiej. W spotkaniu online udział wzięli: przedstawiciele Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu oraz Ministerstwa Edukacji i Nauki, rektorzy i prorektorzy uczelni wyższych z całej Polski biorących udział w projekcie oraz przedstawiciel Parlamentu Studentów RP.

Naszą Alma Mater reprezentował rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, prof. dr hab. Jan Pomorski oraz dyrektor ACKiM UMCS Chatka Żaka Izabela Pastuszko.

Efektom spotkania jest uzyskanie zapewnienia ze strony przedstawicieli Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu oraz Ministerstwa Edukacji i Nauki o przystąpieniu do formalnej budowy systemowych narzędzi wsparcia kultury studenckiej. To dla nas bardzo dobra wiadomość, ponieważ oznacza, że jesteśmy coraz bliżej zrealizowania zamierzonych w projekcie celów.

Karolina Kałucka

Okiem psychologa – podsumowanie działań Biura Rozwoju Kompetencji UMCS w okresie pandemii

Na ogół refleksje i postanowienia na przyszłość pojawiają się w okolicach Nowego Roku. Ze względu na to, że ostatnie kilkanaście miesięcy było dla nas wszystkich inne, zaskakujące, a momentami trudne, postanowiliśmy się pokusić o podsumowanie kończącego się roku akademickiego 2020/2021. A działo się naprawdę dużo...

Ogromnym wyzwaniem była realizacja kolejnej edycji Akademii Przedsiębiorczości, której dotychczasowe odsłony zakładały kilka dwudniowych spotkań z trenerami i ekspertami ds. biznesu. Spotkania odbywały się w kilkunastoosobowych grupach i miały charakter warsztatów, gdzie istotną rolę odgrywał bezpośredni kontakt i interakcja między uczestnikami wydarzenia. W przypadku piątej edycji, która miała miejsce na przełomie marca i kwietnia tego roku, zdecydowaliśmy się na formułę eksperckich wykładów-spotkań online i... zainteresowanie przeszło nasze najśmielsze oczekiwania. W sumie w ośmiu webinarach wzięło udział blisko pół tysiąca osób: studentów, absolwentów i pracowników. Zaproszeni eksperci odpowiedzieli na dziesiątki pytań zadanych przez uczestników i uczestniczki. Dyskutowaliśmy m.in. o prowadzeniu biznesu, prezentacji pomysłów, wykorzystaniu social mediów, źródłach finansowania i budowaniu wizerunku. Ilości pomysłów, konkretnych porcji wiedzy i inspiracji nie jesteśmy w stanie policzyć.

Ze względu na niespotykane dotąd wcześniej okoliczności pozostawiające nas w wymuszonej izolacji społecznej, odrywające nas od codzienności, jaką znaliśmy, zajęć, obowiązków czy relacji międzyludzkich, wielu z nas dodatkowo przeżywało trudności w dostosowaniu się do nowych warunków funkcjonowania. Przystawienie się na funkcjonowanie w trybie on-line wymagało nie tylko opanowania nowych narzędzi w obszarze technologicznym, ale także wymuszało niejako zmianę stylu i sposobu funkcjonowania w zakresie codziennej rutyny, nauki, kontaktów z innymi ludźmi. W obszarze rozwoju osobistego pojawiły się zupełnie nowe potrzeby, na które odpowiedzieliśmy, realizując **Przedsesyjne Maratony Szkoleniowe**, podczas których rozmawialiśmy m.in. o tym, jak skutecznie organizować sobie czas i miejsce pracy/nauki, jak wyznaczać cele, skutecznie planować, jak zadbać o siebie w trudnym czasie sesji. Analiza typów osobowości metodą MBTI® pozwoliła przyjrzeć

AKADEMIA
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
UMCS

AKADEMIA
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

 Santander
Universidades

Przedsiębiorczość jest kobietą.

się swoim indywidualnym zasobom, a także dostrzec różnice w stylach działania i uczenia się. W dwóch edycjach na przełomie roku wzięło udział ponad 200 osób.

Już dzisiaj analizy i przewidywania ekspertów sugerują, że skutki społeczne, ekonomiczne, gospodarcze, a przede wszystkim zdrowotne pandemii będziemy odczuwać jeszcze przez co najmniej kilka lat. Podobnie sytuacja będzie się miała z szeroko rozumianym zdrowiem psychicznym i kondycją psychologiczną. Podczas wielu miesięcy lockdownu i odosobnienia dużo częściej byliśmy (nadal jeste-

śmy) narażeni na przeżywanie trudnych emocji, w tym lęku, smutku, żałoby, bezradności. Wielu z nas bezpośrednio doświadczyło straty członka rodziny lub bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia osoby bliskiej. Sytuacja finansowa wielu rodzin została zdestabilizowana. Te i wiele innych trudnych sytuacji na co dzień spowodowało, że wiele osób obserwowało u siebie znacznie zwiększony poziom przeżywanego stresu. Zauważyliśmy, że (wielokrotnie częściej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego) studenci i studentki zgłaszali się do nas z prośbą o konsultację i pomoc psychologiczną. **Psycholożki i psychoterapeutki Biura Rozwoju Kompetencji zrealizowały ponad 600 godzin wsparcia**, w tym: zarówno interwencji kryzysowych, wsparcia krótko- i długoterminowego oraz spotkań indywidualnych i grupowych o charakterze psychoedukacyjnym. Obserwując wzrastające zainteresowanie tego typu wsparciem i pomocą, podjęliśmy decyzję o realizacji otwartego webinaru pt. „Trudne emocje w trudnych czasach, czyli jak sobie radzić w czasie pandemii?” (nadal dostępny na profilu UMCS na FB).

Mimo że zaobserwowaliśmy spowolnienie dynamiki na lokalnym rynku pracy, wiele obiektów i instytucji pozostało zamkniętych dla użytku publicznego, a ogromna większość studentów i studentek czas lockdownu spędzała w domach rodzinnych (w tym często poza Lublinem), zainteresowanie usługami Biura Rozwoju Kompetencji w zakresie doradztwa zawodowego i edukacyjnego utrzymało się na podobnym poziomie jak w analogicznych okresach w latach poprzednich. Najczęściej udzielaliśmy porad w zakresie wyboru kierunku studiów (dla licealistów i studentów myślących o zmianie lub podjęciu drugiego kierunku), możliwości podjęcia pracy dodatkowej/dorywczej (dla studentów) oraz kreowania profe-

sjonalnych dokumentów aplikacyjnych i przygotowania się do różnych form rekrutacji i selekcji, takich jak *assessment centre* czy rozmowa kwalifikacyjna. Ostatni rok to także ponad 750 ofert pracy, praktyk oraz staży udostępnianych w naszym serwisie www. Co tydzień udostępnialiśmy także nowy odcinek **Kwadransa Przedsiębiorczości**, gdzie zapraszani goście, eksperci dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniem oraz komentowali różne obszary otaczającej nas bliższej i dalszej rzeczywistości.

W związku z powoli powracającą „normalnością” na koniec roku akademickiego zrealizowaliśmy jeszcze jedno ważne wydarzenie. 21 czerwca świętujemy Dzień Przedsiębiorcy i z tej właśnie okazji zostały udostępnione niezwykle ciekawe materiały, w tym prezentacje specjalistów, debatę ekspertów, a także ogłoszony został konkurs dla naszych studentek i studentów na najciekawszy pomysł biznesowy. Do wygrania były atrakcyjne nagrody i możliwość skonsultowania swojego biznesplanu z ekspertem.

Podsumowując, ostatni rok był dla nas ciekawym wyzwaniem. Był zupełnie inny, wymagający elastyczności, umiejętności adaptacji, większej uważności na zmieniające się w zależności od okoliczności potrzeby, troski o innych i wzajemnego wsparcia. Cieszymy się, że (prawdopodobnie) spotkamy się w październiku już „w realu”, jednak pewne elementy postpandemicznej rzeczywistości z nami zostaną. Dlatego nie zwalniamy tempa i w przyszłym roku akademickim planujemy nowe wydarzenia. W naszej ofercie będzie można znaleźć zarówno kontynuację dotychczasowych działań (m.in. kolejne edycje Akademii Przedsiębiorczości czy nowe odcinki Kwadransa Przedsiębiorczości), ale także zupełnie nowe inicjatywy (np. cykl webinarów i audycji radiowych), ale o tym już wkrótce.

Magdalena Bis

Biuro Rozwoju Kompetencji UMCS jest jednostką funkcjonującą przy Centrum Promocji UMCS. Prowadzi działalność edukacyjną, doradczą i informacyjną dla studentów, absolwentów i pracowników UMCS na rzecz ich rozwoju zawodowego i osobistego. Pracownicy BRK udzielają także pomocy psychologicznej w postaci konsultacji i porad psychologicznych oraz krótkoterminowej psychoterapii indywidualnej pracownikom oraz studentom UMCS.

ŚWIATOWE STOWARZYSZENIE
MEDIÓW POLONIJNYCH

Porozumienie o współpracy ze Światowym Stowarzyszeniem Mediów Polonijnych

» *Polska i Polonia zagraniczna. Pod pewnym względem dwie różne, ale uzupełniające się, komplementarne części tej samej rzeczywistości, tej samej duszy, kultury, myślenia i czucia, i dziejów aspiracji, zawodów, zwycięstw i porażek [...]. Dziś powtórzę jedno raz jeszcze, że Polonia jest ważna dla Polski, tak jak Polska jest ważna dla Polonii.*

Jan Paweł II¹

Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych zostało oficjalnie ukonstytuowane w 2019 r. podczas II Światowego Forum Mediów Polonijnych w Krakowie. Dziennikarze na co dzień krzewiący kulturę i tożsamość narodową w językach: ojczystym oraz obowiązującym w miejscu ich zamieszkania czuli potrzebę powołania organizacji integrującej media polonijne na świecie. Troszcząc się o pozytywny wizerunek Polski i Polaków za granicą, stworzyli niezależne stowarzyszenie dbające o etykę zawodową, wspólną wymianę doświadczeń oraz edukację.

Jednym z głównych celów Stowarzyszenia jest „działanie na rzecz rozwoju i podniesienia kwalifikacji zawodowych swoich członków oraz promowanie wysokich standardów dziennikarstwa i edukacji dziennikarskiej”, dlatego ważnym aspektem w podnoszeniu kompetencji dziennikarzy polonijnych będzie porozumienie zawarte z Instytutem Nauk o Komunikowaniu Społecznym i Mediach UMCS.

Aby wspierać rozwój dziennikarstwa poważnego oraz budować współpracę ze środowiskami dziennikarzy polonijnych, dyrektor Instytutu Nauk o Komunikowaniu Społecznym i Mediach na Wydziale Dziennikarstwa i Politologii UMCS prof. dr hab. Iwona Hofman podpisała w maju 2021 r. umowę o wzajemnym partnerstwie z prezes Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych Teresą Sygnarek.

W ramach wspólnych działań w zakresie rozwoju mediów polonijnych, propagowania dziennikarstwa jakościowego oraz podwyższania standardów profesjonalnego dziennikarstwa będą realizowane różne formy szkoleniowe dla dziennikarzy, a także inicjowane projekty naukowe i społeczno-kulturalne. Partnerzy zamierzają wspólnie pozyskiwać środki finansowe na wspieranie rozwoju zawodowego dziennikarzy polonijnych.

Ważnym aspektem nawiązanej współpracy będzie także wymiana doświadczeń badaczy mediów, praktyków zawodowych, a także możliwość włączania studentów zarówno w tworzenie, jak i w badanie mediów polonijnych.

Partnerzy mieli okazję do wzajemnej współpracy w trakcie Forum Mediów Polonijnych, które odbyło się w listopadzie 2020 r. W jego ramach odbyły się warsztaty dla dziennikarzy prowadzone przez pracowników Instytutu Nauk o Komunikowaniu Społecznym i Mediach UMCS. Kolejnym wspólnym projektem szkoleniowym będą warsztaty dedykowane dziennikarzom polonijnym, które odbędą się w ramach Festiwalu: Stolica Języka Polskiego w dniach 1–8 sierpnia 2021 r.

Serdecznie gratulujemy nawiązanej współpracy i życzymy jej wartościowych owoców.

Elżbieta Pawlak-Hejno

¹ Jan Paweł II, Homilia podczas mszy św. dla przedstawicieli katolickich środowisk polonijnych, Watykan 26 lutego 1989 r.

Promocje doktorów i doktorów habilitowanych na Wydziale Humanistycznym

26 maja na Wydziale Humanistycznym odbyły się promocje doktorów i doktorów habilitowanych. W wydarzeniu wziął udział prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Wiesław Gruszecki, który zgodnie z tradycją akademicką dokonał otwarcia uroczystości.

W pierwszej części uroczystości dziekan Wydziału prof. dr hab. Robert Litwiński zaprezentował sylwetki doktorów habilitowanych, którzy odebrali dyplomy i gratulacje. Stopień doktora habilitowanego uzyska-

li: dr hab. Adam Puławski, dr hab. Stanisław Stępień, dr hab. Anna Tryksza, dr hab. Ewa Białek, dr hab. Jolanta Pacyniak, dr hab. Anna Pastuszka, dr hab. Bartłomiej Maliszewski i dr hab. Anna Choma-Suwała.

W drugiej części uroczystości nastąpiła promocja doktorów, którzy zgodnie z tradycją akademicką złożyli uroczyste ślubowanie w języku łacińskim i otrzymali dyplomy. Do grona doktorów na Wydziale Humanistycznym dołączyli: dr Bożena Koszel-Pleskaczuk, dr Anna Miączewska, dr Agnieszka Monies-Mizera, dr Ekaterina Sharapova, dr Kinga Panasiuk-Garbacz, dr Dominika Śledziona, dr Grzegorz Bednarczyk, dr Katarzyna Gorzelska, dr Marcin Ostrowski, dr Justyna Mandziuk-Nizińska, dr Aleksandra Paślawska, dr Sergii Miroshnychenko, dr Katarzyna Januszczak, dr Urszula Ciszewska-Psujek, dr Elżbieta Szabelska, dr Magdalena Okła, dr Magdalena Chołojczyk, dr Magdalena Wójtowicz-Deka, dr Patrycja Olejniczak, dr Agata Zapasa, dr Anna Sawa, dr Sylwia Iwańczuk.

Uroczystość promocji doktorów i doktorów habilitowanych zwieńczył hymn *Gaudeamus igitur*.

Joanna Kuropatnicka

Fot. Bartosz Proń

IV Zjazd Forum Uniwersytetów Polskich

W dn. 14–15 maja w Lublinie odbył się (w formie hybrydowej) IV Zjazd Forum Uniwersytetów Polskich. Prelegenci spotkali się najpierw w przestrzeni stołówki „Trójki”, a następnie przenieśli się do Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka. Współorganizatorem zjazdu był Zarząd Uczelniany Samorządu Studentów UMCS.

Oprócz paneli warsztatowych przygotowano koncert Łukasza Jemioły, który zagrał dla uczestników – zarówno tych obecnych osobiście, jak i korzystających z formy online.

Fot. Dominika Marek

Forum Uniwersytetów Polskich jest autonomicznym porozumieniem samorządów studenckich uczelni zrzeszonych w Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich. Stanowi komisję branżową Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej.

Magdalena Kozak-Siemńska

Promocje doktorów i doktorów habilitowanych na Wydziale Biologii i Biotechnologii

9 czerwca na Wydziale Biologii i Biotechnologii odbyły się promocje doktorów i doktorów habilitowanych. W wydarzeniu wzięli udział prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Wiesław Gruszecki, który zgodnie z tradycją akademicką dokonał otwarcia uroczystości.

W pierwszej części uroczystości dyrektor Instytutu Nauk Biologicznych UMCS prof. dr hab. Anna Jarosz-Wilkołazka zaprezentowała sylwetkę dr. hab. Michała Kality, który uzyskał stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne, a następnie odebrał dyplom i gratulacje.

W drugiej części uroczystości nastąpiła promocja doktorów, którzy zgodnie z tradycją akademicką złożyli uroczyste ślubowanie w języku łacińskim i otrzymali dyplomy. Do grona doktorów na Wydziale Biologii i Biotechnologii dołączyli: dr Magdalena Kopycińska, której promocji dokonała prof. dr hab. Monika Janczarek, dr Justyna Kapral-Piotrowska, której promocji dokonała dr hab. Bożena Pawlikowska-Pawłęga, prof. UMCS, dr Rafał Marciniec, którego promocji dokonała dr hab. Krystyna Winiarczyk, prof. UMCS, dr Adrian Zając, którego promocji dokonała dr hab. Joanna Jakubowicz-

-Gil, prof. UMCS, dr Magdalena Czemińska, której promocji dokonała prof. dr hab. Anna Jarosz-Wilkołazka oraz dr Ewelina Kuna, której promocji dokonała dziekan dr hab. Joanna Czarnecka, prof. UMCS w imieniu promotora dr. hab. Macieja Wnuka, prof. UR.

Dotychczas 153 osoby uzyskały stopień doktora habilitowanego na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi oraz 79 osób na Wydziale Biologii i Biotechnologii, a stopień doktora uzyskało 592 osoby na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi oraz 77 osób na Wydziale Biologii i Biotechnologii.

Uroczystość promocji doktorów i doktorów habilitowanych zwieńczył hymn *Gaudeamus igitur*.

Iwona Nogieć

Fot. Bartosz Proń

Światowy Dzień Krwiodawstwa

14 czerwca obchodzony jest Światowy Dzień Krwiodawstwa. Święto zostało ustanowione w rocznicę urodzin Karla Landsteinerja, który za odkrycie układu grup krwi AB0 otrzymał Nagrodę Nobla.

Krew jest najcenniejszym darem życia oraz dla wielu chorych szansą na szybszy powrót do zdrowia. Rejestrowanie się jako dawca krwi jest istotne szczególnie teraz, w trudnym okresie pandemii oraz zbliżających się wakacji. Poza krwią możliwe jest także oddawanie osocza przez ozdrowieńców, czyli osoby, które przebyły COVID-19. Ponadto podczas wizyty w RCKiK można zapisać się do bazy potencjalnych dawców szpiku. Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie www.rckik.lublin.pl.

Zapraszamy do obejrzenia materiału wideo, w którym dyrektor Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Lublinie – lek. med. Małgorzata Orzeł zachęca do oddawania krwi i osocza oraz tłumaczy, jakie wymagania należy spełnić. Inicjatywa promowania dawstwa krwi jest skierowana do wszystkich członków społeczności akademickiej, ich bliskich i znajomych oraz mieszkańców Lublina i Lubelszczyzny.

Materiał wideo został zrealizowany przez Centrum Prasowe UMCS we współpracy z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Lublinie i jest dostępny na stronie www.umcs.pl.

Magdalena Drwal

Spotkanie on-line wokół książki
Mariusza Mazura
Antykomunistycznego podziemia portret zbiorowy 1944-1956
organizowane w ramach cyklu otwartych debat
i seminariów humanistycznych portalu ohistorie.eu.

W dyskusji udział wezmą dr hab. Mariusz Mazur, prof. UMCS,
prof. Rafał Wnuk (KUL),
dr Maciej Korkuć (IPN O/Kraków),
prof. Jan Pomorski (UMCS).

Rozmowę poprowadzi dr Sławomir Poleszak
(IPN O/Lublin, ohistorie.eu).

Termin spotkania: 26 marca 2021 r.,
godz. 17:00.

Transmisja będzie dostępna
na profilach społecznościowych
portalu (FB i Twitter)
oraz na kanale YouTube.

ohistorie

TEATR NN.PL

Źródło: www.ohistorie.eu

Wydarzenie Kultury – Strzały 2019/20 dla metodologów z Katedry Humanistyki Cyfrowej UMCS

Niezależny portal naukowy www.ohistorie.eu 26 marca 2021 r. został uhonorowany nagrodą w konkursie Wydarzenie Kultury – Strzały 2019/20 za „wyjątkowe debaty w ciekawych czasach”.

Portal powstał w lipcu 2018 r. jako odpowiedź na intelektualną nieuczciwość, przypadki sprzeniewierzenia się warsztatowi historyka, ignorowania metodologii historii oraz upolityczniania historii. Twórcami witryny są lubelscy historycy z Instytutu Historii UMCS, Instytutu Historii KUL oraz lubelskiego oddziału IPN. Wydawcą portalu jest Towarzystwo Historiograficzne – Koło w Lublinie. Członkami redakcji są m.in. dr hab. Ewa Solska (IH UMCS) oraz dr hab. Piotr Witek (IH UMCS).

Portal ohistorie.eu stał się ważnym ogólnopolskim miejscem wymiany myśli, naukowych dyskusji, debat oraz sporów. Opublikowano tam kilkadziesiąt artykułów, recenzji, opinii i dyskusji autorstwa wybitnych historyczek i historyków, m.in. prof. Anny Wolff-Powęskiej, prof. Marcina Kuli, prof. Rafała Stobieckiego, prof. Jana Pomorskiego, prof. Mariusza Mazura, prof. Rafała Wnuka, prof. Wiktora Wernera, prof. Piotra M. Majewskiego, prof. Wojciecha Wrzoska, prof. Anny Zie-

lińskiej, prof. Doroty Skotarczak, prof. Roberta Traby. Na portalu ukazały się także wywiady z wybitnymi historykami i artystami, m.in. Agnieszką Holland, Ericą Lehre, prof. Ihorem Iljuszynem, prof. Timothy Snyderem, prof. Janem Pomorskim.

W okresie przed pandemią portal zorganizował kilkanaście debat naukowych w Sali Czarnej Ośrodka Brama Grodzka – Teatr NN. Gośćmi spotkań byli m.in. dr Mariusz Zajączkowski, prof. Dorota Skotarczak, prof. Lech Nijakowski, prof. Piotr M. Majewski, prof. Anna Ziębińska-Witek, dr Jarosław Pałka, prof. Kaja Kaźmierska, dr Joanna Ostrowska, prof. Robert Traba, red. Adam Krzemiński. W czasie pandemii debaty przeniosły się do Internetu i są transmitowane na żywo na kanale YouTube. Dotychczas odbyło się kilka debat wokół ważnych i aktualnych tematów, m.in. takich jak: historia ludowa i zwrot ludowy w humanistyce, antykomunistyczne podziemie niepodległościowe po drugiej wojnie światowej, wolność badań historiograficznych we współczesnej Polsce, Jerzego Giedroycia przygody z historią i historykami.

Dr hab. Piotr Witek

Studenci z UJ
i UMCS w Ma-
słomęczu →

Archiwum Instytutu Archeologii UMCS

Archeologia UMCS z akredytacją

Dokument Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, będący uchwałą nr 369/2021 podjętą 20 maja 2021 r., ogłasza pozytywną ocenę całej procedury oceny jakości studiów archeologicznych na poziomie pierwszym i drugim. To najbardziej lakoniczne podsumowanie całego toku przygotowawczego i emocji związanych z niecodziennym, bo wirtualnym przecież, pobytom Komisji Akredytacyjnej w Lublinie. Oznacza to, że oferujemy bardzo dobrze przemyślane i przygotowany program studiów, równoważną jego realizację, a studenci opuszczają Uczelnię bardzo dobrze przygotowani do wykonywania zawodu. Ponowna ocena naszej sprawności i skuteczności dydaktycznej powinna mieć miejsce w latach 2026/2027.

To oczywisty sukces, nie tylko Instytutu zaliczanego do grupy najmniejszych w skali kraju, ale również Uczelni, która ma Instytut odważnie i skutecznie stojący w szranki różnych ocen. Mamy nadzieję, że będzie on dostrzeżony i doceniony przede wszystkim przez kandydujących na studia i że bez wahania wybiorą UMCS, gdzie archeologia oferuje oprócz profesjonalizmu dydaktycznego również: świetną bibliotekę, bardzo dobre zaplecze i gwarantuje bezpośredni udział

w projektach badawczych stojących na najwyższym europejskim poziomie. Studenci u nas uczą się nie tylko zawodu, ale również unikatowej postaci promowania dyscypliny. Poznają najnowsze trendy i kierunki zaangażowania badań archeologicznych, które okazują się jednym z najważniejszych narzędzi poznawania historii, nawet tej bardzo nam bliskiej, chociażby dotyczącej I wojny światowej. Instytut Archeologii UMCS wytyczył też pionierskie ścieżki w zakresie tzw. „archeologii archiwalnej”, pokazując, że atrakcyjnych odkryć można dokonać, nie wychodząc w pole z przysłowiową łopatą. Studenci poznają też mechanizmy działań badawczych wyprzedzających wielkie inwestycje (drogi, rozległe budowy) w kontekście prawodawstwa odniesionego do szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego. Wpajamy im też głęboki szacunek do europejskiego dziedzictwa archeologicznego, wolny od poglądów i przekonań politycznych, religijnych i narodowych. Mają szansę konfrontacji rodzimej myśli naukowej z tezami głoszonymi przez autorytety z kraju i z zagranicy goszczące w murach Uczelni. Organizowane przez nas konferencje naukowe (krajowe i międzynarodowe) pokazują z jednej strony wartość i znaczenie wyników

Archiwum Instytutu Archeologii UMCS

↑ Studenci UMCS na ćwiczeniach terenowych w Swaryczowie

badń lubelskich archeologów, z drugiej immanentną potrzebę nieustannej konfrontacji na szeroko rozumianym rynku naukowym.

Wpajamy w potencjalnych absolwentów potrzebę permanentnej interdyscyplinarności, dając im szansę bezpośredniej konfrontacji z naukami wspomagającymi nasze wyniki badań. Pokazujemy, że w tym zakresie właściwie nie znamy granic. Obok tradycyjnych partnerów z dyscyplin przyrodniczych, współpracujemy chociażby z germanistami, artystami, językoznawcami i informatykami. Nie do przecenienia jest, że prowadzone przez pracowników wykopaliska należą do najatrakcyjniejszych w środkowej Europie, ogniskując z tej racji uwagę nie tylko środowisk naukowych, ale również mediów. Czermno, Gródek nad Bugiem, Ulów, Swaryczów, Malbork-Wielbark to tylko niektóre nazwy stanowisk archeologicznych rozpalających wyobraźnię. No i nasze badania wpływają na zmianę widzenia prehistorii – przecież bez wykopalisk na Lubelszczyźnie wiedza o Gotach i Wandalach wyglądałaby dzisiaj nie tylko zupełnie inaczej, ale byłaby niepomernie uboższa.

Jesteśmy szeroko otwarci dla studentów z zagranicy. Wielu studiowało u nas archeologię, wielu studiuje ją aktualnie i wygląda na to, że UMCS będzie długo jeszcze najważniejszym ośrodkiem kształtowania wiedzy w naszej dyscyplinie dla młodych ludzi zza wschodniej granicy.

Studenci mają szansę natychmiastowej realizacji swoich życiowych marzeń. Oferta wykopaliskowa to tylko

Archiwum Instytutu Archeologii UMCS

↑ Studenci UMCS rekonstruują starożytność w Masłomęczu

częstka. Mogą działać w Kole Naukowym Studentów Archeologii, wyżywać się w archeologii eksperymentalnej i rekonstrukcyjnej. Próbować sił w publikacjach – bo „Wiadomości Uniwersyteckie” podchodzą do takich prób niezwykle życzliwie.

To, co zrobiło jednak największe wrażenie na Komisji, to poziom prac dyplomowych i profesjonalna ich ocena. Nasze recenzje nie są bowiem formalnością skwitowaną wypełnionym druczkiem, ale rzetelną oceną na takim samym poziomie emocjonalnym, na jakim przystępuje się do recenzowania dysertacji doktorskiej. Niezwykle poważnie traktujemy ten obowiązek, tak jak wielką wagę i powagę przykładamy do akademickiej oprawy, dostojności tzw. obrony pracy dyplomowej. Trochę nam w tym przeszkodziła pandemia, ale mam nadzieję, że wrócimy do wypracowanych wzorców, dających absolwentom poczucie należnego szacunku dla włożonej przez nich pracy.

Słowem – jesteśmy dobrzy. Bylibyśmy lepsi, jeszcze bardziej widoczni, gdyby było nas więcej, a czeka nas przecież prawdziwa wymiana pokoleniowa. Utrzymanie poziomu badań, dydaktyki, obecności na europejskim rynku naukowym i w przestrzeni społecznej wymaga ciągłości i o tę ciągłość się martwimy. Chociaż tyle dajemy Uniwersytetowi, to nigdy nie byliśmy ulubieńcami władzy. No cóż – mały pozostanie małym; ale „jak się nie będą ciebie bać, to się będą z ciebie śmiać” – wyznał Michał Wołodyjowski. Myśląc o przyszłości, parafrazę tej tezy bardzo bierzemy sobie do serca.

Andrzej Kokowski

Sukces UMCS w konkursie NAWA „Welcome to Poland”

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie został beneficjentem Programu „Welcome to Poland”, organizowanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA). Przyznane dofinansowanie zostanie przeznaczone na działania skierowane zarówno do kandydatów, jak i studentów cudzoziemców podejmujących studia na UMCS.

Nasza Uczelnia znalazła się w gronie beneficjentów NAWA dzięki staraniom pełnomocnik rektora ds. umiędzynarodowienia kształcenia – dr Eweliny Panas oraz dyrektora Centrum Promocji – dr Marcina Gołębiowskiego.

Celem programu Welcome to Poland jest umiędzynarodowienie polskich instytucji szkolnictwa wyższego i nauki poprzez finansowanie projektów związanych z:

- budowaniem ich potencjału w zakresie umiędzynarodowienia oraz przyjmowania i obsługi zagranicznych studentów, doktorantów, kadry dydaktycznej i naukowej,
- promowaniem tychże instytucji na arenie międzynarodowej, w szczególności poprzez promocję zagra-

Archiwum Centrum Promocji UMCS

niczną polskich instytucji szkolnictwa wyższego i nauki oraz współpracę z zagranicznymi absolwentami. Program kształtuje postawy otwartości i tolerancji w środowisku akademickim oraz otoczeniu społecznym uczelni.

Mateusz Woźniak

Wyniki naboru do programu „Minigranty UMCS”

Na podstawie priorytetów programu „Minigranty UMCS” ogłaszamy listę projektów zakwalifikowanych do finansowania w ramach I edycji:

- dr Michał Chromiak, Instytut Informatyki – „Wykrywanie FakeNews z wykorzystaniem architektury opartej wyłącznie na preceptronie wielowarstwowym jako alternatywa do rozwiązań opartych o sieci konwolucyjne oraz mechanizm kierowania uwagi” (20 000 PLN);
- dr Piotr Koper, Instytut Nauk Biologicznych – „Poszukiwanie nowych czynników wirulencji bakterii z rodzaju *Legionella*” (20 000 PLN);
- dr Krzysztof Leoniak, Instytut Psychologii – „Między higieną a ekologią: Wpływ jednoczesnej aktywizacji

- sprzecznych norm na skuteczność promowania zachowań odpowiedzialnych społecznie” (13 000 PLN);
- dr Monika Łuszczuk, Instytut Filologii Polskiej – „Analiza (a)symetrii pracy języka w trakcie mówienia. Czy istnieje «języczność»? Badania wstępne” (20 000 PLN);
- dr Tomasz Wicha, Instytut Nauk o Polityce i Administracji – „Pole, procesualność i granice konfliktu politycznego w Rzeczypospolitej Polskiej w XXI wieku” (19 800 PLN).

Laureatom gratulujemy otrzymania minigrantu i życzymy powodzenia w realizacji kolejnych przedsięwzięć.

Anna Galant

Stypendium marszałka województwa lubelskiego dla studentów

Studentenci z naszego Uniwersytetu znaleźli się w gronie stypendystów marszałka województwa lubelskiego. 13 maja odbyła się konferencja z udziałem wybranych studentów, na ręce których marszałek Jarosław Stawiarski przekazał symboliczne czeki.

W tym roku stypendium otrzymały 222 osoby z 18 uczelni wyższych. Z UMCS wyróżnionych w ten sposób zostało aż 77 studentów. Musieli się oni wykazać nie tylko bardzo dobrymi wynikami w nauce, ale również dodatkową działalnością i osiągnięciami naukowymi. Stypendium marszałka województwa lubelskiego przyznane zostało na okres dziewięciu miesięcy, a jego maksymalna kwota wynosi 300 zł. Łączna kwota wsparcia dla wszystkich stypendystów to 600 tys. zł.

Serdecznie gratulujemy naszym studentom!

Agnieszka Stańczak

Fot. Piotr Michałki / Polskie Radio Lublin

Beneficjenci projektu „Studenckie koła naukowe tworzą innowacje”

Studenckie koła naukowe funkcjonujące w UMCS zostały beneficjentami pierwszej edycji programu Ministra Edukacji i Nauki „Studenckie koła naukowe tworzą innowacje”.

Projekty, które zostały zakwalifikowane do finansowania, to:

- „Opracowanie metody pozyskiwania danych teledetekcyjnych do oceny rozwoju flory obszarów chronionych” realizowany na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS przez SKN Geografów im. A. Malickiego (opiekun SKN – dr Piotr Demczuk);
- „Socjoterapia w resocjalizacji penitencjarnej” realizowany na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS przez KN Twórczych Pedagogów Resocjalizujących (opiekun KN – dr Katarzyna Korona).

Łączna kwota dofinansowania powyższych projektów to 119 345 zł.

Celem programu MEiN jest wsparcie działających w ramach uczelni studenckich kół naukowych w realizacji innowacyjnych projektów i podniesieniu jakości ich działalności oraz usprawnieniu mechanizmu transferu tworzonych przez nie technologii i wyników prowadzonych badań do gospodarki. W rozstrzygniętym właśnie konkursie finansowanie otrzymało 128 projektów zgłoszonych przez uczelnie z całego kraju.

Wnioski z naszej Uczelni powstały przy współpracy z pracownikami Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów UMCS.

Marta Wolińska

Wydział Artystyczny

Wystawa „niCoś” grupy TWORZYWO 96

Kolejna wystawa w Galerii Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Lublinie „Przy Bramie” (ul. Grodzka 34/36) miała miejsce w dn. 14 maja – 2 czerwca i była to wystawa grupy TWORZYWO 96.

TWORZYWO 96 to grupa artystów, absolwentów jednego rocznika lubelskiego Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS (dzisiejszy Wydział Artystyczny). Członków grupy dzieli kilometr (mieszkają w różnych miejscach świata), ale łączy pasja tworzenia, dlatego też od 2011 r. organizują wspólne wystawy. Niemal każdej ekspozycji towarzyszy temat przewodni, a twórców łączy format lub kolor.

Na wystawie „niCoś” swoje prace zaprezentowało dziesięć osób: Beata Ciastek (Kraśnik), Anna Hankowska (Warszawa), Kaz Hauasa (Lublin), Edyta Kuklewska (Lublin), Anna Mirosław (Lublin), Ora (Francja), Alicja Szkil (Białystok), Jacek Śniegucki (Lublin), Piotr Tymochowicz (Siedliszcze), Kinga Więsyk (Wałbrzych).

Wystawa oraz finał „Moje mitologie” Grzegorza Dobiesława Mazurka

28 maja odbył się finał jubileuszowej wystawy Grzegorza Dobiesława Mazurka.

Grzegorz Dobiesław Mazurek uprawia grafikę, malarstwo, fotografię. Studiował na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w latach 1975–1980. Dyplom z grafiki obronił z wyróżnieniem pod kierunkiem prof. Haliny Chrostowskiej w 1980 r., zaś aneks z malarstwa – w pracowni prof. Eugeniusza Markowskiego.

Od 1984 r. związany z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W 2002 r. uzyskał tytuł profesora sztuk plastycznych. Jest twórcą Kolegium Sztuk Pięknych w Kazimierzu Dolnym i członkiem Bractwa Artystycznego 6x9, Związku Polskich Artystów Plastyków oraz Stowarzyszenia Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie.

Autor 47 wystaw indywidualnych i współautor ponad 500 wystaw zbiorowych w kraju i za granicą. Laureat 22 nagród i wyróżnień, w tym 11 międzynarodowych i 6 ogólnopolskich.

„Twórczość Grzegorza Dobiesława Mazurka od ponad 40 lat konsekwentnie odkrywa rzeczywistość widzianą przez pryzmat przemijania, czasu, archiwizowania wspomnień, erotyzmu. Wspólnym łącznikiem spinającym poruszane przez artystę tematy, najbardziej inspirowanym i pojemnym treściowo, jest człowiek ze swoimi emocjami i naznaczoną upływem czasu historią. Człowiek skonfrontowany z bardzo osobistą, prywatną pamięcią artysty, mocą której odkrywa go na nowo i utrwała, próbując nadać mu magiczną siłę trwania poza czasem. Sposób widzenia rzeczywistości jest opowieścią o własnym stosunku do sztuki przedstawieniowej, figuratywnej, wyraźnie afirmującej przynależność do tradycji. Każdy z wyodrębnionych toposów artysta rozwija w obrębie kilku cykli, które, niewyczerpane znaczeniowo, często pozostają otwarte” – Anna Hałata.

Wystawa prac Saitip Majewskiej „Kwan Khao”

Z wielką przyjemnością gościliśmy wystawę prac Saitip Majewskiej w Galerii Wydziału Artystycznego UMCS.

Saitip Majewska – urodzona w 1985 r. w Nakhon Si Thammarat w Tajlandii. W 2013 r. przeprowadziła się do Polski, obecnie mieszka w Krakowie. W 2009 r. ukończyła studia z zakresu rzeźby na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu w Chiang Mai w Tajlandii. W 2020 r. Saitip ukończyła studia magisterskie z grafiki na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Jej prace są związane z życiem, anatomią, matkami, kobietami, człowiekiem i naturą. W jej twórczości pojawiają się kwiaty, rośliny czy zwierzęta, których Saitip Majewska używa jako symboli na drodze do symbiozy między życiem człowieka i zwierząt. Inspiracje z tych dziedzin są wykorzystywane do kreacji dzieł sztuki w różnych formach, takich jak: ceramika, rysunek, malarstwo, grafika, rzeźby i instalacje.

O wystawie: „Kwan Khao” to tajski rytuał ryżowy, którego nazwa oznacza „maskotkę ryżu”. Kwan Khao jest zwykle wykonywany przed pojawieniem się ziaren ryżu. Jest to stary tradycyjny rytuał, który rolnicy posiadający pola ryżowe wykonują za każdym razem, gdy rośliny zaczną wydawać ryż z kłosów. Wśród rolników panuje powszechne przekonanie, że odprawienie tej szczególnej ceremonii zapewni łatwą uprawę i przyniesie obfite plony. Rolnicy modlą się oraz proszą matkę ryżu Mae Phosop o dobre i zdrowe produkty. To także wyraz wdzięczności dla Mae Phosop, która pomogła ludziom żyć do dziś. Rytuał jest również

świetnym sposobem na budowanie dobrego morale rolników i ich rodzin, zachęcającym ich do ciężkiej pracy.

Wystawa „Objaw” Doroty Pęksy

17 maja w Galerii KONT (ul. Zana 11 w Lublinie) odbyło się otwarcie wystawy „Objaw” autorstwa Doroty Pęksy, które z uwagi na ograniczenia pandemiczne zostało zorganizowane na świeżym powietrzu przed budynkiem.

Na wystawie zostały zaprezentowane wielkoformatowe fotografie będące próbą poszukiwania standardowego wizerunku w formie wykraczającej poza klasyczny autoportret i jego wymiar formalny. Zewnętrzna powierzchowność staje się w tym wypadku nieistotna. Jej treścią są zapisane na ciele tajemnicze symboliczne i znaki, ale również formy nie całkiem czytelne, np. „gryzmoły” zapisane na skórze autorki. Są one wraz z wewnętrznym napięciem pomiędzy „ja” autorki i zewnętrzną cielesnością. Tworzą one jakiś nowy wymiar wizualności. Każdy widz może dojrzeć w owym pogmatwanym labiryncie liter i linii swoją osobistą historię, ukrytą wewnątrz cielesnej powłoki.

Dorota Pęksa urodziła się w Nowym Targu. Fascynacja malarstwem zaczęła się już w dzieciństwie. Początkowo duże znaczenie dla jej rozwoju miały zajęcia w Powiatowym Centrum Kultury w Nowym Targu, gdzie przede wszystkim mogła poszukiwać plastycznych sposobów, dzięki którym mogła wyrażać siebie. Następnie kształciła się w Liceum Plastycznym im. Antoniego Kenara w Zakopanem. W 2016 r. została jego absolwentką na specjalizacji snycerstwo. Obecnie jest studentką IV roku malarstwa na Wydziale Artystycznym UMCS. Studia, oprócz poszerzania wiedzy na temat sztuki i rozwijania swoich umiejętności, pozwalają jej na poszukiwanie swojego języka wizualnego.

Prof. Elwira Śliwkiewicz-Cisak jurorem „CONCORD OF SOUNDS”

Prof. dr hab. Elwira Śliwkiewicz-Cisak została jurorem prestiżowego konkursu – International Competition of Accordion Players „CONCORD OF SOUNDS” na Łotwie, który odbywał się w dn. 16–20 maja w formule on-line.

Członkowie jury – eksperci o uznanej renomie artystycznej z Australii, Nowej Zelandii, Europy i Azji oceniają uczestników w sześciu kategoriach wiekowych. Uczniowie i studenci reprezentują ośrodki akordeonowe

kształcenia m.in. z Chin, Łotwy, Litwy, Rosji, Ukrainy, Francji, Czech, Serbii, Polski oraz innych.

XXIV Forum Sztuki Współczesnej im. Witolda Lutosławskiego

W dn. 20–23 maja po raz XXIV odbyło się Forum Sztuki Współczesnej im. Witolda Lutosławskiego. Impreza prezentująca twórczość kompozytorów XX i XXI w. została zorganizowana przez Instytut Muzyki UMCS i Filharmonię im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie.

W ramach tegorocznej edycji muzycznego wydarzenia odbyły się:

- panel dyskusyjny z udziałem gości: prof. dr hab. Bogdana Dowłasza i dr. Eduardo Frigattiego – 20 maja w sali Instytutu Muzyki. Moderatorem spotkania była dr Jadwiga Jasińska. Panel został przeprowadzony w formule hybrydowej – bez udziału publiczności (stacjonarnie), ale został zarejestrowany i udostępniony na stronie Instytutu.
- koncert symfoniczny 21 maja w sali koncertowej filharmonii lubelskiej. Wystąpili: Chór Akademicki UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej przygotowani przez prof. Urszulę Bobryk oraz soliści: Elwira Śliwkiewicz-Cisak – akordeon, Małgorzata Grzegorzewicz-Rodek – sopran, Katarzyna Czerniawska – altówka, Szymon Krzemień – wiolonczela, Jaremi Zienkowski – klarnet. Koncert zza pulpitu dyrygenckiego poprowadziła Zofia Bernatowicz.
- koncert „Młodzi Wykonawcy Muzyki Współczesnej” – 23 maja w sali koncertowej filharmonii lubelskiej. Wystąpili uczniowie i nauczyciele lubelskich szkół muzycznych oraz Chóry Projektu Śpiewająca Polska.

Student Michael Mishchenkov nagrodzony

Student kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej Instytutu Muzyki UMCS Michael Mishchenkov z klasy akordeonu prof. dr hab. Elwiry Śliwkiewicz-Cisak zajął II miejsce w International Competition of Accordion Players „CONCORD OF SOUNDS” 2021, który odbywał się w formule on-line w dn. 16–20 maja w Rydze, Łotwa. W konkursie uczestniczyli akordeoniści z m.in. z Chin, Czech, Litwy, Estonii, Rosji, Łotwy, Chorwacji, Bośni i Hercegowiny, Polski oraz innych. Członkami jury byli czołowi akordeoniści reprezentujący 32 kraje z czterech kontynentów: Azji, Australii, Ameryki Północnej i Europy.

Wydział Biologii i Biotechnologii

Wydarzenia

6 maja odbył się zorganizowany przez Studenckie Koło Naukowe Biotechnologów „Mikron” działające przy Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS oraz Polskie Towarzystwo Mykologiczne – Sekcja Biotechnologia Grzybów wykład pt. „Zakażenia koronawirusowe ptaków”, który zaprezentowała dr hab. Katarzyna Domańska-Blicharz, prof. instytutu, pracownik Zakładu Chorób Drobiu i Państwowego Instytutu Weterynaryjnego. Prelegentka przedstawiła problematykę występowania, różnorodności i roli koronawirusów w populacji ptaków, a także istotę zdolności reagowania na ich prawdopodobne przyszłe pojawianie się u innych gatunków zwierząt, ale przede wszystkim w populacji ludzi.

12 maja odbyło się spotkanie w ramach inicjatywy Instytutu Nauk Biologicznych UMCS pt. „Naukowe 60 minut” – cyklicznie odbywających się wykładów on-line z naukowcami o uznanym dorobku w kraju i za granicą oraz młodymi, obiecującymi badaczami. Gościem spotkania był dr hab. inż. Krzysztof Olszewski, prof. UP – pracownik Zakładu Pszczelnictwa w Instytucie Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki UP. Przedstawił wykład pt. „Rodzina pszczoła – ssak z wielu ciał”, który dotyczył osiągnięć ewolucyjnych rodziny pszczoły miodnej.

12 maja miał miejsce wykład on-line pt. „Padaczka – choroba straszna czy raczej nieznana?”, który wygłosiła dr Dorota Nieoczym z Katedry Fizjologii Zwierząt i Farmakologii Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS. Inicjatorem spotkania było Studenckie Koło Naukowe Biochemików UMCS.

25 maja odbyło się uroczyste otwarcie pokoju 147B – specjalnej przestrzeni w całości przeznaczonej do dyspozycji członków Samorządu Studentów oraz Studenckich Kół Naukowych działających na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS. Oficjalnego otwarcia dokonały władze Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS oraz Instytutu Nauk Biologicznych UMCS. Podczas

wydarzenia obecni byli przedstawiciele i członkowie Studenckich Kół Naukowych oraz Samorządu Studentów. Omówione zostały bieżące kwestie, zasady współpracy, a także możliwości rozwoju i plany przyszłej działalności. Władze wydziału i instytutu przekazały przedstawicielom organizacji studenckich drobne upominki.

Konferencje

15 maja odbyła się II Interdyscyplinarna Konferencja Doktorantów Nauk Biologicznych BIO-IDEA 2021. Udział w wydarzeniu wzięli słuchacze II roku Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, a także inni doktoranci i studenci oraz pracownicy różnych uczelni zarówno z Lublina, jak i spoza naszego miasta. Wydarzenie składało się z wykładu inauguracyjnego i trzech sesji referatowych. Uczestnicy głosowali także na najlepszą prezentację ustną i posterową. Zwycięzcy otrzymali nagrody ufundowane przez dyrekcję Instytutu Nauk Biologicznych UMCS oraz organizatorów Konferencji.

Sukcesy

28 maja w Centrum Ecotech-Complex miała miejsce konferencja prasowa, podczas której nastąpiło oficjalne udzielenie licencji na cztery patenty naukowców z Instytutu Nauk Biologicznych UMCS. Oficjalne podpisanie umowy odbyło się pomiędzy Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej, firmą Intermag oraz Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB. W wydarzeniu udział wzięli: dyrektor Instytutu Nauk Biologicznych prof. dr hab. Anna Jarosz-Wilkolazka oraz autorzy wynalazków: dr hab. Jerzy Wielbo, prof. UMCS, dr hab. Iwona Komaniecka, prof. UMCS oraz dr Dominika Kidaj. Wynalazki dotyczą sposobu otrzymywania i oczyszczania substancji produkowanych przez bakterie, stanowiących składnik aktywny preparatu stymulującego wzrost roślin uprawnych. Jest to dotychczas największa komercjalizacja na UMCS.

Dwoje z pracowników Wydziału Biologii i Biotechnologii oraz Instytutu Nauk Biologicznych UMCS zostało nominowanych do tytułu Osobowość Roku 2020 w kategorii Nauka w plebiscycie „Kuriera Lubelskiego”. Nominacje otrzymali: prof. Agnieszka Szuster-Ciesielska za szerzenie wiedzy na temat pandemii COVID-19 przez udzielanie wywiadów i prowadzenie badań naukowych na koronawirusach oraz prof. Mariusz Gagoś

za opracowanie urządzenia WAXO, które służy do badania jakości wosku pszczelego i jest pierwszym tego typu urządzeniem na świecie.

Ogródek ziołowy

Na terenie Wydziału Biologii i Biotechnologii oraz Instytutu Nauk Biologicznych UMCS powstał Ogródek ziołowy. Znajduje się on obok szklarni na terenach od strony ul. Głębokiej, a w celu jego stworzenia wykorzystane zostały niezagospodarowane wcześniej nieużytki. Praca nad utworzeniem ogródka ziołowo-edukacyjnego rozpoczęła się jesienią 2020 r. Wtedy zostały przeprowadzone prace porządkujące teren w pobliżu oraz pierwsze nasadzenia roślin. Kompozycje roślin w ogródku ziołowym zostały zaaranżowane w taki sposób, aby zapewnić ciągłość kwitnienia przez cały sezon wegetacyjny. Projekt przewiduje nasadzenia jednoroczne, byliny i formy krzewiaste, które będą przypominać o naturalnym rytmie życia: narodziny, rozwój, dojrzewanie, przekwitanie. Szczególne miejsce w ogródku będą miały rośliny lecznicze reprezentujące różne rodziny botaniczne, wpisane na listy gatunków farmakopealnych oraz te wykorzystywane w medycynie niekonwencjonalnej. Nie zabraknie również gatunków typowo ozdobnych, kwitnących wiosną oraz jesienią. Nasadzenia obejmą gatunki roślin, które będą dostarczały materiałów do zajęć laboratoryjnych dla studentów, pokazów dla grup odwiedzających wydział oraz badań prowadzonych przez pracowników.

Naukowcy w mediach

11 maja prof. Agnieszka Szuster-Ciesielska była gościem Polskiego Radia Lublin. Tematem rozmowy była aktualna sytuacja epidemiczna oraz zmiany w Narodowym Programie Szczepień.

23 została opublikowana rozmowa przeprowadzona przez Katarzynę Prus („Dziennik Wschodni”) z prof. Agnieszką Szuster-Ciesielską z Instytutu Nauk Biologicznych UMCS. Wywiad dotyczył kwestii związanych ze szczepionkami przeciwko COVID-19, rozpoczęcia szczepień nastolatków oraz uwolnienia patentów na szczepionki.

25 maja w programie Newsroom WP prof. Agnieszka Szuster-Ciesielska starała się przybliżyć słuchaczom problematykę niechęci Polaków do szczepień.

28 maja prof. Agnieszka Szuster-Ciesielska była gościem Radia Tok FM, gdzie wypowiadała się na temat dopuszczenia przez EMA szczepionki Pfizer dla osób w wieku 12–15 lat.

Wydział
Chemii

Doktoraty

Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych UMCS na posiedzeniu 7 czerwca przyjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora mgr Karolinie Lament. Temat rozprawy doktorskiej: „Badanie mechanizmu adsorpcji kationów Ca^{2+} i Fe^{2+} na tlenkach metali z wykorzystaniem elektrody jonoselektywnej oraz kombinowanej elektrody platynowej”. Promotor: dr hab. Wojciech Piasecki, prof. AWF z Regionalnego Ośrodka Badań i Rozwoju, Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej. Recenzenci: dr hab. inż. Łukasz Kłapiszewski, prof. PP – Instytut Technologii i Inżynierii Chemicznej, Wydział Technologii Chemicznej, Politechnika Poznańska, prof. dr hab. Zygmunt Sadowski – Katedra Zaawansowanych Technologii Materiałowych, Wydział Chemiczny, Politechnika Wroclawska.

Wydział
Ekonomiczny

Konferencje

21 maja miała miejsce Pierwsza Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Giełdy papierów wartościowych – inwestowanie to wyzwanie”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Finansistów UMCS działające na Wydziale Ekonomicznym. Celem konferencji była wymiana doświadczeń i poglądów dotyczących giełd papierów wartościowych, ich funkcjonowania oraz wpływu. W oficjalnym rozpoczęciu konferencji udział wzięli dziekan Wydziału Ekonomicznego dr hab. Mariusz Kicia, który przywitał prelegentów oraz gości. W wydarzeniu wzięło

udział 25 uczestników czynnych z dziewięciu ośrodków akademickich (takich jak: Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Politechnika Rzeszowska, Politechnika Lubelska, Uniwersytet Warszawski) oraz 30 wolnych słuchaczy. Po przedmowie dziekana miało miejsce wystąpienie gościa honorowego dr. Romana Asyngiera z Katedry Ubezpieczeń i Inwestycji UMCS, który jako specjalista od rynków finansowych przygotował wystąpienie dotyczące aspektów psychologicznych inwestowania. Następnie nadszedł czas na wystąpienia uczestników konferencji, których tematyka była mocno zróżnicowana, a podejście do tematu bardzo profesjonalne. Z wystąpień mogliśmy się dowiedzieć m.in. o: charakterystyce rynków giełdowych Azji, psychologii inwestowania, inwestowaniu odpowiedzialnym społecznie, rynkach kryptowalut i wielu innych zagadnieniach. Po każdym z pięciu paneli miały miejsce dyskusje.

Wydział Humanistyczny

Konferencje

Dr hab. Anna Pastuszka z Katedry Germanistyki UMCS wzięła udział w międzynarodowej konferencji literaturoznawczej pt. „Dimensionen des Transgressiven in Friederike Mayröckers Spätwerk” (Wymiary transgresywności w późnej twórczości Friederike Mayröcker), zorganizowanej w dn. 7–8 maja przez Instytut Filologii Germańskiej UAM w Poznaniu i Austriackie Forum Kultury w Warszawie. Na konferencji w formule on-line Anna Pastuszka wystąpiła z wykładem *Schwellererfahrungen und ihre poetische Gestaltung In Friederike Mayröckers „Paloma“* (2008).

21 maja odbyła się w formule on-line Studencka Konferencja Naukowa Architektury Informacji „Człowiek w cyfrowej rzeczywistości”. Spotkanie zostało zorganizowane przez Studenckie Koło Naukowe Architektów Informacji UMCS pod opieką dr Anny Sawy. Konferencja miała ogólnopolski charakter i zgromadziła 26 referentów z różnych ośrodków akademickich. Wygłoszone referaty były poświęcone różnorodnym aspektom funkcjonowania człowieka w Internecie, m.in. kompetencjom i zachowa-

niom użytkowników Internetu, problematyce społeczeństwa informacyjnego, manipulacji informacją, marketingowi w sieci, social mediom, wykorzystaniu baz danych czy rozwiązaniom z zakresu zdalnej edukacji i usług medycznych. Była to pierwsza konferencja naukowa zorganizowana przez Koło Naukowe Architektów Informacji UMCS, które rozpoczęło działalność 1 marca 2021 r.

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Nominacje profesorskie

Uchwałą Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej został nadany tytuł profesora sztuki w dyscyplinie sztuki filmowe i teatralne dr hab. Nataszy Ziółkowskiej-Kurczuk, prof. UMCS z Katedry Dziennikarstwa UMCS.

Sukcesy

Prof. dr hab. Iwona Hofman ponownie została powołana do Kapituły Nagrody Prezydenta Miasta Lublin w dziedzinie kultury.

Dr hab. Grażyna Stachyra, prof. UMCS została powołana na stanowisko wiceprzewodniczącej Rady Programowej Radia Lublin.

Słuchowisko *Rzeczy ludzkie* red. Grażyny Lutosławskiej, stale współpracującej z Instytutem Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach UMCS i Wydziałem Politologii i Dziennikarstwa UMCS zajęło drugie miejsce w plebiscycie Międzynarodowego Festiwalu Słuchowisk w Wielkiej Brytanii. W plebiscycie brało udział 120 słuchowisk z 22 państw.

Audycje

6, 13, 20 i 27 maja miały miejsce cotygodniowe audycje programu „Profesura i Popkultura”. Motywami przewodnimi w tym miesiącu były kolejno: „wesele”, „poseł z Anazonii”, „wojsko – popkulturowy mit i rzeczywistość” oraz „Czechów Pany!”.

17 i 28 maja ukazały się dwa kolejne odcinki podcastu „Co słytać?”. Prof. P. Celiński, J. Kusto oraz K. No-

wak rozmawiali m.in. o tematyce noise, możliwościach mediów oraz o „szumach”.

12 maja z okazji Tygodnia Bibliotek w podcaście „Głos nauki” dr Krystyna Kwapisiewicz-Hudzik podzieliła się naukową refleksją na temat biblioteki, jej zadań i funkcji w czasach otwartej nauki.

Publikacje

W najnowszym numerze kwartalnika „Akcent” dr hab. Jakub Nowak, prof. UMCS opublikował artykuł *Epitafium dla sprawczości. Świat pasożytniczej inwigilacji według Shoshany Zuboff*.

Współpraca

10 maja prof. Iwona Hofman – dyrektor Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach UMCS, prof. Wojciech Ziętara – dziekan Wydziału Politologii i Dziennikarstwa UMCS oraz Aleksandra Kulik – prezes Zarządu Fundacji Sempre a Frente podpisali porozumienie o współpracy w obszarze szeroko rozumianej edukacji medialnej i aktywności obywatelskiej. Fundacja Sempre a Frente jest czołową lubelską organizacją pozarządową wspierającą dzieci i młodzież w zdobywaniu kluczowych kompetencji społecznych. Prowadzi bezpłatne placówki wsparcia dziennego oraz Centrum Informacji i Rozwoju Młodzieży w Lublinie. Zaangażowanie Fundacji Sempre a Frente było kluczowe w otrzymaniu przez Lublin tytułu Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023.

Wydarzenia

28 kwietnia odbył się finał V edycji warsztatów europejskich promujących idee integracji europejskiej oraz wiedzę na temat zmian klimatu. To zwieńczenie cyklu spotkań, które od lutego br. odbywały się w szkołach licealnych w Lublinie, Zamościu, Puławach w ramach projektu Europejski Zielony Ład (nr zamówienia 183/2020/SI2.839813). Warsztaty realizowane przez Centrum Dokumentacji Europejskiej UMCS (CDE UMCS) wraz z Instytutem Nauk o Polityce i Administracji UMCS objęły swym zasięgiem ponad 250 uczniów z województwa lubelskiego. Finał poprowadziła dr hab. Katarzyna Stachurska-Szczesiak, kierownik CDE UMCS, ekspert Team Europe, zaś wydarzenie rozpoczęło się od wykładu prof. Marka Pietrasia, dyrektora Instytutu Nauk o Polityce i Administracji

UMCS na temat wyzwań związanych z neutralnością klimatyczną w Europie. W warsztatach udział wzięli także niektórzy pracownicy INoPiA oraz studenci z Europejskiego Koła Naukowego. Ze względu na pandemię SARS-CoV-2 wydarzenie to zostało przeprowadzone w formie zdalnej na platformie MS Teams.

W dn. 10–14 maja Naukowe Studenckie Koło Samorządowców UMCS zorganizowało już po raz 23. Tydzień Samorządności, który w tym roku odbył się online. Celem wydarzenia jest poszerzenie wiedzy na temat działalności samorządu terytorialnego

20 maja na platformie MS Teams miał miejsce wykład prof. dr. hab. Dariusza Kupisza pt. „Sejm Czteroletni i Konstytucja 3 maja – łagodna rewolucja czy przewrót?”, który był wprowadzeniem do ogólnopolskiej konferencji naukowej „Konstytucja jako efekt kompromisu politycznego. Z okazji 100. rocznicy uchwalenia Konstytucji z 17 marca 1921 roku” organizowanej na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa.

20 maja odbyło się pierwsze „Lublin Central Europe Forum”. Przewodnim motywem wydarzenia była droga, jaką przez 30-lecie odzyskania niepodległości przebyły państwa Grupy Wyszehradzkiej oraz byłej Jugosławii.

W dn. 21–22 maja odbyła się online międzynarodowa konferencja „The EU Principled Pragmatism: Consequences for Eastern and South-Eastern Europe”, zorganizowana m.in. przez członków „Jean Monet Centre of Excellence” z Uniwersytetu Kijowskiego im. Tarassa Szewczenki.

25 maja miał miejsce organizowany przez studentów kierunku International Relations oraz Instytut Nauk o Polityce i Administracji UMCS „Africa Day at UMCS”. Było to pierwsze z planowanych w ramach serii African Transition wydarzeń. Współorganizatorami spotkania, które odbyło się na platformie MS Teams, były: Pan African University i Institute for Governance, Humanities and Social Sciences (PAUGHSS).

25 maja miała miejsce zdalna konferencja „Konstytucja jako efekt kompromisu politycznego”, zorganizowana przez Katedrę Myśli Politycznej Instytutu Nauk o Polityce i Administracji na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa

UMCS, Instytut Nauk o Polityce i Administracji na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Ludowe Towarzystwo Naukowo-Kulturalne Oddział w Lublinie, Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych Oddział w Lublinie, Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Lublinie.

26 maja odbyło się organizowane przez Zespół Badań Propagandy i Dezinformacji Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UMCS spotkanie pt. „Szczepionki przeciwko COVID-19 w dezinformacyjnych i spiskowych narracjach w Polsce i na Ukrainie”. Poza naukowcami INoPiA udział w niej wzięli również naukowcy z Centrum Europy Wschodniej UMCS, Instytutu Europy Środkowej w Lublinie, Instytutu Stosunków Międzynarodowych Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. T. Szewczenki.

27 maja miała miejsce międzynarodowa konferencja „The Development of Political Science: European Practices and National Perspectives”, zorganizowana online m.in. przez naukowców z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu w Oradei, Państwowego Uniwersytetu Grodzieńskiego.

28 maja odbyło się organizowane przez Instytut Nauk o Polityce i Administracji UMCS, Instytut Europy Środkowej oraz Centrum Europy Wschodniej UMCS webinarium „30 lat relacji polsko-ukraińskich; przeszłość, teraźniejszość i przyszłość”. Wydarzenie odbyło się w języku polskim na platformie zoom.

28 maja odbyła się konferencja „Africa in the New Global Order”. Było to kolejne z wydarzeń w ramach serii „African Transitions Series”, organizowanej przez Wydział Politologii i Dziennikarstwa oraz Instytut Nauk o Polityce i Administracji.

Wydział Prawa
i Administracji

Doktoraty

5 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Krzysztofa Cienia. Temat rozprawy: „Unika-

nie opodatkowania a planowanie podatkowe w polskim porządku prawnym”. Promotor: prof. dr hab. Antoni Hanusz. Recenzenci: dr hab. Katarzyna Kopyściańska, prof. UW i dr hab. Bartosz Wojciechowski, prof. UŁ. 19 maja Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu Krzysztofowi Cieniowi stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych, z dyscypliny – nauki prawne.

6 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Rydzewskiej. Temat rozprawy: „Jurysdykcja administracyjna w nadzorze budowlanym”. Promotor: dr hab. Zbigniew Kmiecik, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Joanna Wegner, prof. UŁ i prof. dr hab. Wojciech Piątek (UAM w Poznaniu). 19 maja Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu Małgorzacie Rydzewskiej stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych, z dyscypliny – nauki prawne.

10 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Lenczowskiej-Soboń. Temat rozprawy: „Przestępstwo zniszczenia lub uszkodzenia zabudowy”. Promotor: dr hab. Marek Kulik, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Adam Górski, prof. UJ i dr hab. Radosław Krajewski, prof. UKW w Bydgoszczy. 19 maja Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu Katarzynie Lenczowskiej-Soboń stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych, z dyscypliny – nauki prawne.

Konferencje

20 maja odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Professionalization of the profession of mediator: current state and perspectives of changes in the legal systems of Poland and Ukraine” (Lublin–Lutsk–Odessa, 20 May 2021), zorganizowana przez Katedrę Teorii i Filozofii Prawa UMCS oraz Akademickie Centrum Mediacji UMCS. Konferencja odbywała się on-line. Podczas inauguracji wystąpili: prorektor UMCS ds. ogólnych – dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS i rektor Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki w Łucku – prof. Anatolii Tsos. Spotkanie otworzył dyrektor Instytutu Nauk Prawnych prof. dr hab. Leszek Leszczyński. Kierownikiem konferencji był dr hab. Andrzej Korybski, prof. UMCS. W ramach dwóch paneli referaty wygłosili m.in. dr hab. Anna Kalisz (UMCS, NSA)

– „Mediation as a factor strengthening communicative aspect of law/ dialog in law”; dr Sławomir Pilipiec – „Professional self-government of mediators. Between social need and legal possibility of existence”; dr Paweł Kłós – „Improving competencies in mediator’s work – erotetic logic”; dr Agata Przylepa-Lewak, dr Marzena Myślińska – „Entry on the list of permanent court mediators and the practice of regional courts in Poland”; mgr Patryk Patoleta (Szkola Doktorska Nauk Społecznych UMCS) – „Entry on the list of permanent court mediators and the practice of regional courts in Poland”. Problematyka konferencji została ujęta nie tylko z perspektywy dwóch państw: Polski i Ukrainy, ale również z punktu widzenia naukowo-praktycznego, gdyż prawie wszyscy prelegenci mają duże doświadczenie w zakresie spraw związanych z mediacją (udział w pracach legislacyjnych, działalności dydaktycznej, prowadzeniu mediacji).

27 maja odbyła się Pierwsza Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „New paradigms in the law of European states. Legal and social aspects” (Lublin – Lviv – Budapest), zorganizowana przez Katedrę Teorii i Filozofii Prawa UMCS. Spotkanie odbyło się z wykorzystaniem platformy MS Teams. Otwarcia konferencji dokonali prorektor UMCS ds. ogólnych – dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS i dyrektor Instytutu Nauk Prawnych – prof. dr hab. Leszek Leszczyński. Podczas konferencji, w ramach trzech sesji, zostały wygłoszone m.in. następujące referaty: „Platforms and public administration – no country for municipalities?” – prof. dr hab. István Hoffman (UMCS, Eötvös Loránd University – Budapest); „Electronisation of public procurement – selected aspects” – mgr Natalia Kurek; „Hybridization – a new paradigm of contemporary law” – dr hab. Bartosz Liżewski, prof. UMCS; „Problem solving courts in scope of comprehensive law movement and the possibility of implementation into the Polish legal system” – mgr Patryk Patoleta (Szkola Doktorska Nauk Społecznych UMCS); „Legal and social problems of introducing the magistrates’ courts (peace courts) into the Polish political system” – dr Sławomir Pilipiec; „Does the legal institution of mediation represent the beginning of a new perception of statutory actuality in the Polish legal order? (current status and development prospects)” – dr Paweł Kłós; „The right of an employee to disconnect as a way to work-life balance” – mgr Angelika Koman.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Małoletni w procesie karnym”

1 czerwca odbyła się w trybie zdalnym na Wydziale Prawa i Administracji UMCS Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Małoletni w procesie karnym”, zorganizowana przez Koło Naukowe Kryminalistyki i Prawa Dowodowego we współpracy z Katedrą Postępowania Karnego UMCS.

Wydarzenie otworzył dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS – prorektor ds. ogólnych UMCS. W panelu eksperckim głos zabrali: prof. dr hab. Katarzyna Dudka – kierownik Katedry Postępowania Karnego UMCS, prok. Małgorzata Duszyńska ze Stowarzyszenia „Lex super omnia”, mgr Katarzyna Osiak-Krynicka – asystentka w Katedrze Postępowania Karnego UMCS oraz Paulina Masłowska – przedstawicielka Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.

Temat konferencji jest niezwykle ważny, gdyż rocznie ponad dziesięć tysięcy dzieci pada ofiarą przestępstw. Doświadczenie krzywdzenia przez dziecko zaliczane jest do jednych z największych zagrożeń jego rozwoju, zdrowia i bezpieczeństwa, a konsekwencje mogą determinować całe życie osoby skrzywdzonej. Spotkanie miało na celu zwrócenie uwagi na istotną problematykę udziału i roli małoletniego w procesie karnym oraz szerzenie znaczenia, poruszania i nagłaśniania powyższej problematyki.

Konferencja została objęta patronatem rektora UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego, Katedrę Postępowania Karnego UMCS, Stowarzyszenie Sędziów Rodziny w Polsce, Okręgową Izbę Radców Prawnych w Lublinie, Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, Piotra Wójcika – prezydenta Polskiej Sekcji Międzynarodowego Stowarzyszenia Policji, Polskie Radio Lublin oraz Radę Wydziałową Samorządu Studenckiego WPiA UMCS.

Wykłady

24 maja na platformie MS Teams odbył się wykład ekspercki pt. „Postępowanie prawodawcze – aspekty prawne, polityczne i organizacyjne”, zorganizowany przez Koło Naukowe Prawa Parlamentarnego UMCS i Radę Wydziałową Samorządu Studentów WPiA UMCS. Wykład poprowadził dr Maciej Berek, dyrektor Centrum Informacyjnego Senatu.

Wyróżnienia

26 kwietnia dr hab. Tomasz Demendecki, prof. UMCS z Katedry Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego został powołany na członka Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Doktor Marek Dziuba (1957–2021)

28 kwietnia 2021 r. zmarł dr Marek Dziuba, wykładowca akademicki i tłumacz.

Doktor Marek Dziuba pracował jako germanista na UMCS od roku 1981. Tu ukończył filologię germańską, broniąc pracy magisterskiej pt. *Zum Begriff der Pflicht im Roman „Deutschstunde“ von Siegfried Lenz*. Zaczynał pracę jako asystent w Zakładzie Filologii Germańskiej. W 1991 r. obronił na Wydziale Neofilologicznym Uniwersytetu Adam Mickiewicza w Poznaniu pracę doktorską *Der historische dokumentarische Roman In der Gegenwartsliteratur der Bundesrepublik Deutschland*. Był autorem kilkunastu publikacji dotyczących współczesnej literatury niemieckiej, w których analizował strategie narracyjne i przejawy krytycznej postawy wobec historii współczesnej w twórczości pisarzy pokolenia wojennego i powojennego (Alexander Kluge, Uwe Johnson, Günter Grass, Uwe Timm). Interesowała go twórczość Alfreda Döblina – w zdigitalizowanym i dostępnym na stronie biblioteka.teatrnn.pl numerze 27 (2003) czasopisma „Scriptores” znaleźć można bardzo ciekawy esej „*To już prawie cały polski Lublin*”. *Zapiski Alfreda Döblina z podróży do Polski* jego autorstwa. Był również cenionym tłumaczem artykułów naukowych, zwłaszcza z zakresu prawa i ekonomii.

Prowadził zajęcia i wykłady z historii literatury niemieckojęzycznej oraz zajęcia laboratoryjne, w szczególności z zakresu translacji. W latach 90. był współautorem nowego programu ćwiczeń z praktycznej znajomości języka niemieckiego, a wspólnie z prof. Jerzym Żmudzkim opracował założenia i program specjalności translacyjnej dla studentów germanistyki. W latach 1993–1995 pełnił funkcję zastępcy kierownika Zakładu Filologii Germańskiej. Współorganizował wówczas m.in. międzynarodową konferencję „Transfer w języku i kulturze” i warsztaty metodyczne

w Krasnem dla pracowników Zakładu. W latach 2011–2013 był zastępcą dyrektora Instytutu Germanistyki (od roku 2012 Instytutu Germanistyki i Lingwistyki Stosowanej).

Marek Dziuba był bardzo dobrym i powszechnie lubianym dydaktykiem, opiekunem roku, promotorem i recenzentem prac licencjackich i magisterskich. Miał poczucie humoru i dystans do siebie. W opartej na faktach książce Mitcha Albooma *Wtorki z Morriem* główny bohater, profesor socjologii, dowiaduje się o swojej nieuleczalnej chorobie. Będąc na pogrzebie kolegi z pracy, uznaje wygłoszone tam mowy pożegnalne za „marnotrawstwo”: „Powiedziano tyle pięknych słów, a Irv ich nie usłyszał”. Postanawia zatem urządzać imprezę pożegnalną z wygłaszanymi mowami, tak by sam zainteresowany usłyszał jeszcze za życia, ile dla każdego znaczył. Gdyby Marek urządził taką imprezę, mógłby posłuchać o tym, jak bardzo był lubiany i ceniony przez studentów i współpracowników. Był odbierany jako ciepły, życzliwy, skromny i taktowny człowiek, był wspaniałym kolegą i znakomitym tłumaczem, pasjonatem literatury, z poczuciem humoru i zamiłowaniem do anegdot, człowiekiem o wielkim sercu i mądrym pedagogiem. Zawsze życzliwy, otwarty i pomocny, „lubił jazdę na rowerze, skoki przez ognisko i wakacje w Białogórze”. Tak wspominają go na stronie Germanistyki UMCS na Facebooku osoby, które inspirował jako wykładowca bądź kolega z pracy.

Marek Dziuba odszedł po ciężkiej chorobie i został pochowany 7 maja 2021 r. na cmentarzu przy ul. Lipowej. Żegnała go najbliższa rodzina: żona Eliza, synowie Marcin i Jacek, ukochany wnuczek Jerzy, synowa Marta, żegnali go krewni i przyjaciele. Będzie nam brakowało jego życzliwości, dowcipu i dobroci.

Anna Pastuszka, Katedra Germanistyki

Wynalazki naukowców UMCS znalazły zastosowanie w praktyce

28 maja 2021 r. w Centrum Ecotech-Complex odbyła się konferencja prasowa dotycząca umowy obejmującej udzielenie licencji na cztery patenty, zawartej między Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, firmą Intermag z Olkusza oraz Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa — PIB w Puławach. Opracowane wynalazki są pod ochroną patentową i dotyczą sposobu otrzymywania i oczyszczania substancji produkowanych przez bakterie, zwanych czynnikami Nod, stanowiących składnik aktywny preparatu stymulującego wzrost roślin uprawnych.

W konferencji udział wzięli: rektor UMCS – prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, prezes Zarządu Intermag sp. z o.o. z Olkusza – Hubert Kardasz, dyrektor Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach – prof. Wiesław Oleszek, prorektor UMCS ds. rozwoju i współpracy z gospodarką – prof. Zbigniew Pastuszek, dyrektor Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS – Anna Grzegorzczak, Krzysztof Ambroziak – dyrektor Działu Badań i Rozwoju

Intermag, prof. Anna Jarosz-Wilkołazka – dyrektor Instytutu Nauk Biologicznych UMCS i prof. Jerzy Wielbo – pracownik naukowy Instytutu Nauk Biologicznych.

Rozpoczynając konferencję, rektor UMCS prof. Radosław Dobrowolski powiedział: – *Chcę podziękować prezesowi Hubertowi Kardaszowi za to, że firma Intermag podjęła się komercjalizacji tych czterech wynalazków. Staramy się dynamizować naszą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W dotychczasowej historii UMCS to pierwsza tak duża komercjalizacja.*

Prezes Zarządu Intermag sp. z o.o. z Olkusza Hubert Kardasz tak skomentował zawartą umowę: – *Przed wszystkim chciałem serdecznie podziękować naszym partnerom – UMCS-owi i Instytutowi Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa z Puław za zaufanie, jakim obdarzyli firmę Intermag. Rozmowy dotyczące komercjalizacji tego produktu trwają od dwóch lat. Mamy bardzo dobre kontakty z pracownikami Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i widzimy bardzo duży potencjał w komercjalizacji tego produktu. Sami go przetestowaliśmy i potwierdziliśmy jego dużą efektywność. Jest to bardzo innowacyjne podejście do rolnictwa, wpisujące się w nowe trendy, takie jak Zielony Ład czy rolnictwo ekologiczne.*

Następnie głos zabrał prof. Wiesław Oleszek – dyrektor Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, który mówił o tym, dlaczego IUNG podejmuje tego typu badania: – *Zainteresowanie naszej jednostki*

Fot. Barbara Proń

uprawą roślin bobowatych jest ogromne, ponieważ posiadają one wartość strategiczną. Produkcja zwierzęca polegająca na produkcji białka jest uzależniona od dostaw soi. Rynek globalny jest w tej kwestii dynamiczny – zatem polskie instytucje robią wszystko, by możliwie uniezależnić się od importu soi. Jest to trudny proces ze względu na warunki cieplne i wodne, które należy zapewnić roślinom bobowatym. Powierzchnia ich upraw jest znikoma – w skali globalnej wynosi zaledwie 0,4%. W tej sytuacji musimy podejmować działania, by podnieść wydajność z hektara albo skorzystać z innego sposobu, np. wykorzystywać omawiane dzisiaj metody wspomagania wzrostu tych roślin. Najlepiej wyhodować rodzaje odporne na różne, zmienne warunki klimatyczne.

Współpraca IUNG i UMCS rozpoczęła się w 2011 r. realizacją wspólnego projektu badawczego „Poszukiwa-

nie możliwości zwiększenia efektywności symbiotycznego wiązania azotu przez groch siewny w wyniku stosowania czynników Nod (PEA-NOD)”, prowadzonego w IUNG-PIB Puławy i finansowanego przez MNiSW. Jej efektem było również uzyskanie i wdrożenie do produkcji patentu na „Preparat do nawożenia roślin bobowatych”. W następnych latach realizowano wiele innych wspólnych przedsięwzięć, w tym m.in. projekt „Opracowanie ekologicznego preparatu do stymulacji wzrostu i plonowania roślin uprawnych i leczniczych” (LIDER/11/0070/L-8/16/NCBR/2017), finansowany ze środków NCBiR. Pracownicy obydwu instytucji są także współautorami publikacji i innych opracowań naukowych z zakresu stosowania czynników Nod w celu usprawnienia biologicznej redukcji azotu atmosferycznego. Działalność ta jest przykładem bardzo dobrej

Fot. Barłosek Profil

i efektywnej współpracy między uczelnią i jednostką badawczo-rozwojową.

Podczas konferencji prasowej prof. Zbigniew Pastuszak – prorektor UMCS ds. rozwoju i współpracy z gospodarką oraz Anna Grzegorzcyk – dyrektor Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS opowiedzieli z kolei o tym, jak wygląda proces komercjalizacji:

– *Zadaniem komercjalizacji jest, aby przełożyć badania naukowców na praktykę. Naukowcy mają pomysły, a uniwersytet dysponuje rozwiniętą strukturą administracyjną, która ma się przyczyniać do tego, aby te pomysły znalazły nabywców, a proces wyszukiwania nabywców i przełożenia pomysłów naukowców na umowę i dalszą współpracę przebiegał sprawnie. W naszym Uniwersytecie organizacją procesu komercjalizacji zajmuje się specjalnie do tego celu powołane Centrum Transferu Wiedzy i Technologii* – opowiadał prof. Zbigniew Pastuszak.

– *Centrum Transferu Wiedzy i Technologii to jednostka, która ma pomóc połączyć dwa światy: nauki oraz biznesu, a efektem mają być produkty wdrożone na rynek. Bardzo się cieszę, że udało się pozyskać przedsiębiorcę zainteresowanego komercjalizacją bionawozu. To jest pierwszy duży sukces w tym roku, ale planujemy też kolejne wdrożenia, nie tylko w naukach ścisłych*

i przyrodniczych, ale również humanistycznych i społecznych – uzupełniła Anna Grzegorzcyk.

Czynniki Nod to substancje sygnałowe produkowane przez symbiotyczne bakterie wiążące azot. Substancje te pełnią kluczową rolę przy nawiązywaniu symbiozy bakterii z roślinami bobowatymi takimi jak groch, wyka, bób czy koniczyna. Wskutek działania tych związków na korzeniach roślin powstają specjalne organy, jakimi są brodawki korzeniowe. Bakterie żyjące w brodawkach korzeniowych wiążą azot atmosferyczny i w formie związków przyswajalnych przekazują go roślinom, które dzięki temu zyskują dodatkowe źródło azotu.

W środowisku naturalnym ilość docierających do roślin czynników Nod może być niewystarczająca do wywołania wydajnego brodawkowania roślin, ponieważ związki te ulegają w glebie dyfuzji oraz rozkładowi, dlatego dostarczenie dodatkowej porcji czynników Nod w trakcie siewu lub na wczesnych etapach wzrostu roślin pomaga w wyzwoleniu pełnego symbiotycznego potencjału roślin bobowatych (motylkowatych) i umożliwia im nawiązanie interakcji symbiotycznych z większą grupą bakterii zdolnych do wiązania azotu. Podawanie preparatu można bardzo

elastycznie dopasować do innych zabiegów agrotechnicznych: może być stosowany łącznie z fungicydami podczas zaprawiania nasion lub jako dodatek do nawozów dolistnych. Niezależnie od sposobu podania powodza powstawanie merystemów korzeni (merystemy brodawek i korzeni bocznych) oraz merystemów części nadziemnej (merystemy pędów bocznych, merystemy kwiatowe), korzystnie wpływając na zaopatrzenie roślin w składniki pokarmowe (głównie azot), wodę oraz na ich plonowanie. W uprawach prowadzonych na glebach zasobnych w rizobia preparat współdziała z obecnymi w nich populacjami rodzimych bakterii symbiotycznych, natomiast w przypadku istnienia przesłanek wskazujących na niską liczebność rizobiowych mikrosymbiontów w glebie (gleby zdegradowane, uprawa roślin introdukowanych niedawno, np. soi) preparat może być stosowany razem z bionawozami zawierającymi żywe rizobia, wspomagając ich działanie w zakresie brodawkowania roślin.

Preparaty zawierające rizobiowe czynniki Nod można stosować w uprawie różnych gatunków roślin bobowatych, gdzie ujawnia się najważniejszy efekt ich działania, to jest zwiększenie liczby brodawek korzeniowych i symbiotycznych komórek rizobiów wiążących azot atmosferyczny na potrzeby roślin. Warto także zwrócić uwagę na możliwość oddziaływania preparatów na rośliny nienależące do grupy motylkowatych: efekt bezpośredni (po zastosowaniu preparatu – indukcja aktywności merystematycznej prowadząca do lepszego rozwoju systemu korzeniowego) oraz pośredni (możliwość czerpania z puli wprowadzonego do gleby azotu przez rośliny uprawiane po roślinach bobowatych).

Komercjalizacji preparatów opartych na czynnikach Nod podjęła się polska firma InterMag specjalizująca się w rozwoju i produkcji nowoczesnych preparatów dla rolnictwa i ogrodnictwa oraz produktów prozdrowotnych dla zwierząt.

– Firma InterMag posiada Dział Badań i Rozwoju, który składa się z ponad 20 osób. Sami realizujemy szereg projektów badawczych zarówno współfinansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, jak i takich, które są współfinansowane bezpośrednio przez Komisję Europejską. Samodzielnie szukamy ciekawych rozwiązań, natomiast interesujące też są dla nas rozwiązania, które zostały opracowane przez naukowców. Zaczynamy tak naprawę naszą współpracę i liczymy na dalszy rozwój

tego produktu w zakresie innych upraw. Widzimy duży potencjał i jesteśmy ciekawi, jak ta współpraca dalej będzie się rozwijała – tłumaczył Krzysztof Ambroziak, dyrektor Działu Badań i Rozwoju InterMag.

Firma prowadzi sprzedaż swoich produktów w ponad 45 krajach w Europie, Ameryce Północnej i Południowej, Afryce oraz Azji i jest doceniana na arenie międzynarodowej jako dostawca innowacyjnych rozwiązań zwiększających efektywność produkcji rolnej. Rozwiązania oferowane przez InterMag wspierają praktyki rolnicze, które są przyjazne dla środowiska i umożliwiają produkcję zdrowej żywności o doskonałych parametrach jakościowych. Od 2015 r. firma rozwija preparaty oparte na pożytecznych mikroorganizmach i z powodzeniem wprowadziła na rynek pierwsze produkty. Ostatnio otworzyła w Olkuszu nową halę do produkcji preparatów wykorzystujących pożyteczne mikroorganizmy. Nowoczesne hale produkcyjne wyposażone są m.in. w instalację do namnażania mikroorganizmów, zestaw urządzeń do produkcji biopreparatów (w postaci suchej i płynnej), niezbędną techniczną infrastrukturę oraz laboratorium do kontroli jakości produkowanych preparatów. Nowy zakład produkcyjny, który można zaliczyć do grupy najnowocześniejszych w Europie, przyczyni się do umocnienia pozycji firmy jako dostawcy bioproduktów przeznaczonych dla rolnictwa.

Wprowadzenie czynników Nod do praktyki rolniczej jest dla firmy InterMag ciekawym wyzwaniem. Zmiany podejścia do produkcji żywności, Dyrektywa azotanowa, koncepcja „Zielonego Ładu” i inne działania wspierające rozwój bioróżnorodności upraw powodują coraz powszechniejsze wprowadzanie do płodozmianu przez rolników roślin motylkowatych (bobowatych). Dzięki nowemu innowacyjnemu rozwiązaniu polscy rolnicy będą mogli istotnie zwiększyć efektywność uprawy roślin bobowatych oraz zmniejszyć intensywność nawożenia azotowego. Czynniki Nod będą doskonałym

Groch jadalny – przykład rośliny z rodziny bobowatych. Rośliny pochodzą z doświadczeń dotyczących m.in. interakcji symbiotycznych roślina-bakterie prowadzonych przez zespół prof. dr hab. Moniki Janczarek z Katedry Mikrobiologii Przemysłowej i Środowiskowej Instytutu Nauk Biologicznych UMCS →

uzupełnieniem oferty produktowej Intermag. Firma przy współpracy z UMCS będzie prowadzić dalszy rozwój produktów opartych na czynnikach Nod. W planach są produkty dla kolejnych gatunków roślin bobowatych oraz dla innych upraw polowych. Intermag planuje również wprowadzić czynniki Nod do swojej oferty na rynkach międzynarodowych.

Na koniec konferencji prasowej głos zabrali uczeni z Instytutu Nauk Biologicznych. – *Naukowcy biorący od wielu lat udział w badaniach są bardzo ważnym elementem tego sukcesu. Cieszy fakt, że prace związane z tą tematyką, które są prowadzone w Instytucie Nauk Biologicznych UMCS, znalazły praktyczne zastosowanie. Dziękuję naukowcom za rozwijanie pasji oraz odwagę pokazywania swoich wyników. Pragnę również podziękować przedsiębiorcom za zaangażowanie się w nasze badania* – powiedziała prof. Anna Jarosz-Wilkołazka.

Na czym polega trudność i nowość wynalazku, jakim jest bionawóz? Wyjaśnił to prof. Jerzy Wielbo: – *Nowość polegała na zmianie sposobu myślenia o tym, jakie bionawozy powinniśmy stosować dla roślin bobowatych, ponieważ tradycyjnie i od dziesięcioleci stosuje się bionawozy oparte na żywych komórkach bakteryjnych, które sprawdzają się w bardzo wielu przypadkach. Natomiast, po pierwsze, jest dość trudno je stosować z racji tego, że mikroorganizmy muszą dotrzeć do gleby, do roślin w formie żywej. Po drugie, trzeba zdawać sobie sprawę z tego, że na glebach uprawia się liczne rośliny bobowate regularnie albo występują one w szacie roślinnej jako chwasty i to pociąga za sobą obecność mikroorganizmów, które mogą z takimi roślinami mieć problem polegający na tym, że zazwyczaj bakterie, które są obecne w glebie i wchodzą w symbiozę z roślinami bobowatymi, niespecjalnie wiążą azot atmosferyczny. Wiele lat próbowaliśmy wyizolować bardzo efektywne szczepy, ale potem stosowanie ich w warunkach praktycznych niósło za sobą niezbyt dobre rezultaty. Tu pojawił się pomysł, że może powinniśmy trochę zmienić system i sprawić, żeby rośliny mogły produkować więcej organów, które mogą być zasiedlone przez bakterie. Jeśli tych miejsc, które są możliwe do skolonizowania przez bakterie będzie więcej, to roślina na tym skorzysta. I tego tak naprawdę dotyczą nasze różne wynalazki. To są substancje aktywne zawarte w biopreparatach, które Intermag ma zamiar produkować i wprowadzać na rynek. To są pewne substancje tworzone przez komórki bakteryjne, które są*

hodowane w warunkach laboratoryjnych. Potem te substancje są ekstrahowane z takich hodowli i podawane roślinom w formie preparatu. I te substancje, tzw. czynniki Nod, powodują, że na korzeniach roślin powstaje więcej specjalnych organów, które nazywają się brodawkami korzeniowymi. To te organy są zakażane przez symbiotyczne rhizobia i jeżeli powstanie ich na korzeniach więcej, to rośliny zostaną zasiedlone przez większą liczbę komórek bakteryjnych, co skutkuje większą ilością zredukowanego azotu atmosferycznego, który zostanie dostarczony roślinom.

Udzielenie licencji dotyczyło:

- 1) wynalazku pt. „Szczep bakterii *Rhizobium leguminosarum* bv. *viciae* GR09 do zastosowania w otrzymaniu bionawozu dla roślin motylkowatych oraz sposób wytwarzania tego bionawozu”, objętego ochroną patentową przez Urząd Patentowy RP pod numerem nr PL.213953. Twórcy: Jerzy Wielbo, Dominika Maj, Anna Skorupska, Monika Marek-Kozaczuk (UMCS);
- 2) wynalazku pt. „Szczep bakterii *Rhizobium leguminosarum* bv. *trifolii* KO17, bionawóz dla roślin motylkowatych na bazie metabolitów tego szczepu oraz sposób otrzymywania tego bionawozu”, objętego ochroną patentową przez Urząd Patentowy RP pod numerem nr PL. 212250. Twórcy: Jerzy Wielbo, Dominika Maj, Anna Skorupska, Monika Marek-Kozaczuk (UMCS);
- 3) wynalazku pt. „Sposób otrzymywania czynników Nod ze szczepu bakterii *Rhizobium leguminosarum* bv. *viciae* GR09 znajdujących zastosowanie jako bionawóz stymulujący wzrost roślin bobowatych”, objętego zgłoszeniem patentowym P4.33315 [WIPO ST 10/C PL 433315]. Twórcy: Anna Sroka-Bartnicka, Iwona Komaniecka, Dominika Kidaj, Jerzy Wielbo, Katarzyna Suśniak (UMCS);
- 4) wynalazku pt. „Preparat do nawożenia roślin bobowatych”, objętego ochroną patentową przez Urząd Patentowy RP pod numerem nr PL. 230565. Twórcy: Jerzy Wielbo (UMCS), Dominika Kidaj (UMCS), Janusz Podleśny (IUNG-PIB), Anna Podleśna (IUNG-PIB). Komercjalizacja powyższych patentów naukowców z UMCS jest dotychczas największą na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. Ponadto Uczelnia posiada blisko 90 wynalazków, patentów znajdujących się na różnym etapie wdrażania, co stanowi dużą liczbę możliwości komercjalizacyjnych.

Centrum Prasowe UMCS

Komercjalizacja badań naukowych na UMCS

Rozmowa z Anną Grzegorczyk – dyrektorką Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS

Jakie znaczenie ma komercjalizacja dla badań naukowych i uczelni? Dlaczego warto komercjalizować badania i nawiązywać współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym?

Zgodnie z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce misją systemu szkolnictwa wyższego i nauki jest prowadzenie najwyższej jakości kształcenia oraz działalności naukowej, kształtowanie postaw obywatelskich, a także uczestnictwo w rozwoju społecznym oraz tworzeniu gospodarki opartej na innowacjach. Ten ostatni element jest bardzo istotny i podkreślony również w Statucie UMCS, który jako podstawowe wskazuje działanie na rzecz praktycznego zastosowania nauki i sztuki, świadczenie usług badawczych oraz transfer wiedzy i technologii do gospodarki.

Obok zadań ustawowych transfer wiedzy i technologii jest istotnym czynnikiem podlegającym ocenie ewaluacyjnej dyscyplin naukowych. Zarówno jako wskaźnik zmonetyzowany – finansowy, jak i jako wpływ badań na otoczenie społeczne i gospodarcze. Impakt badań i rezultatów naukowych pokazuje praktyczne zastosowanie nauki, jej użyteczność i uniwersalność.

Komercjalizacja badań, oprócz korzyści dla gospodarki i społeczeństwa, oceny jednostek, ma również

praktyczny i finansowy wymiar dla innowatorów. Komercjalizacja pozwala na osiągnięcie dodatkowych przychodów przez twórców, autorów wdrażanych rozwiązań. Warto zaznaczyć, że komercjalizacja i wdrożenia to nie są określenia związane tylko z naukami ścisłymi. Wiele ciekawych, innowacyjnych rozwiązań nie-technologicznych pochodzi z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych, a ich wpływ na gospodarkę jest szeroko zauważany.

Polityka wspierania innowacyjności, wprowadzane instrumenty zachęty, zarówno w postaci środków europejskich skierowanych do przedsiębiorców i konsorcjów naukowo-przemysłowych, jak i system ulg podatkowych oraz szeroki wachlarz dedykowanych funduszy VC buduje kulturę nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy i technologii. Kreowanie ekosystemu innowacji, również przez dedykowane instytucje i ośrodki innowacji, a także wspieranie aplikacyjnych badań naukowych przynosi mentalne zmiany w rozumieniu roli naukowców. Własność intelektualna powstała na Uniwersytecie może zostać łatwiej, szybciej i sprawniej wdrożona, obie strony procesu: nauka i biznes odnoszą wymierne korzyści, a końcowy odbiorca, klient czy obywatel, otrzymuje sprawdzony, oparty na

Achiwum prywatne

nauce produkt lub usługę, którego jakość jest gwarantowana marką Uczelni.

Tak, komercjalizacja, wdrożenia, aplikacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych jest ważna dla każdego z nas!

Słowo „komercjalizacja” może budzić obawy i sugerować, że jest to proces trudny i skomplikowany. Czy tak jest w istocie? Co pracownik naukowy musi zrobić, aby jego odkrycie czy wynalazek były stosowane w biznesie?

Proces komercjalizacji rozpoczynamy od zmapowania możliwości i zasobów Uczelni w poszukiwaniu rozwiązań, technologii bądź wiedzy, na którą istnieje rynkowe zapotrzebowanie. Budujemy wewnętrzną „bazę wiedzy” dotyczącą możliwości udziału pracowników

naukowych w badaniach zleconych, konsorcjach, projektach wdrożeniowych, a także tematyki badawczej i posiadanej aparatury. Wiedza ta, zbudowany know-how, pozwala w szybki sposób reagować na potrzeby przedsiębiorców, a także zbudować odpowiednią ofertę rynkową. Dedykowani do współpracy brokerzy innowacji w profesjonalny sposób obsługują procesy współpracy, łącząc dwa kluczowe elementy: naukę i biznes.

Praca w transferze technologii wymaga biegłej znajomości zasad licencjonowania i sprzedaży wyników badań naukowych, ochrony własności intelektualnej, a także bardzo wysokiej kultury pracy i elastyczności w kontaktach pomiędzy obiema stronami. Brokerzy jako specjaliści sprzedaży działają na rzecz Uczelni, będąc *de facto* przedstawicielami Uczelni w sferze biznesu. Zbudowanie zaufania pomiędzy stronami pozwala nawiązywać nowe relacje i przyczynia się do rozwoju tej, jakże ważnej, części misji Uczelni. Wszelkie administracyjne, formalne czy „sprzedażowe” aktywności leżą po stronie brokera po to, aby pracownik naukowy był skupiony jedynie na merytoryce procesu.

Co musi zrobić pracownik naukowy? W pierwszej kolejności przekazać informację o prowadzonych badaniach, produktach, wiedzy mającej potencjalnie wdrożeniowy charakter do Centrum Transferu Wiedzy i Technologii, a także – jeżeli odkrycie ma charakter wynalazczy – również do Rzecznika Patentowego. W Centrum Transferu wspólnie z twórcą zastanowimy się, jak i gdzie moglibyśmy wdrożyć dane rozwiązanie, czy potrzebna jest do tego dodatkowa promocja, np. targi lub wystawa, jak je ochronić i bezpiecznie zaofiarować potencjalnemu odbiorcy. Przygotowujemy ofertę, materiały i wstępny plan komercjalizacji w ścisłym porozumieniu z pracownikami naukowymi.

Aby komercjalizacja doszła do skutku, konieczne jest, żeby pracownik naukowy był aktywnym uczestnikiem procesu. Bez wsparcia twórcy bądź twórców wdrożenie i transfer są praktycznie niemożliwe. Zarówno etap przygotowania oferty, następnie negocjacji, prezentacji możliwości rozwiązania, jak i końcowego jego przeskalowania są nierozdzielnie związane z osobą autora. Wsparcie merytoryczne to jest główna rola nauczyciela akademickiego jako aktywnego uczestnika wdrożenia, który swoją wiedzą i doświadczeniem angażuje się we współpracę z przedsiębiorcą.

W efekcie naszego wspólnego wysiłku powstają nowe produkty, bazujące na dobrach Uniwersytetu, które generują realne korzyści finansowe zarówno dla przedsiębiorcy, Uczelni, jak i twórców.

Jak Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS wspomaga pracowników naukowych oraz przedsiębiorców?

Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS jest jednostką ogólnouczelnianą, posiadającą własny regulamin oraz Radę Nadzorującą – organ weryfikujący realizację zadań i celów, do których zostało powołane. W szczególności jest to komercjalizacja bezpośrednia wyników badań naukowych i prac rozwojowych, czyli w skrócie licencjonowanie i sprzedaż własności intelektualnej wypracowanej na UMCS, a także obsługa świadczenia komercyjnych prac badawczych zleconych przez podmioty gospodarcze. Dodatkowo CTWiT inicjuje i koordynuje projekty badawczo-rozwojowe realizowane w konsorcjach naukowo-przemysłowych, prowadzi działania promocyjne, działania intensyfikujące udział Uczelni w inicjatywach społecznych i gospodarczych związanych z pracą badawczą.

Jesteśmy sześciuosobowym zespołem, którym mam zaszczyt i przyjemność kierować. Wszyscy pracownicy są wskazani jako brokerzy innowacji, a dodatkowo specjalizują się w obszarach: prawnym, związanym z ochroną własności intelektualnej, finansowym – związanym z obsługą sprzedaży, a także projektowym – jako opiekunowie poszczególnych grantów. Jesteśmy biurem, które czynnie i aktywnie komunikuje się z pracownikami oraz sieciuje kontakty biznesowe. Uczestniczymy w klastrach, spotkaniach branżowych, targach, konferencjach. Jesteśmy tam, gdzie możemy zaprezentować ofertę komercjalizacyjną Uczelni. Jednym z działań są „Poranki z Innowacją” w ramach projektu Inkubator Innowacyjności 4.0, który realizujemy wspólnie z Uniwersytetem Medycznym w Lublinie. Jest to program dedykowany jednostkom takim jak nasza. Pozwala na objęcie wsparciem przedwdrożeniowym obiecujących wyników badań naukowych w formie minigrantów o wartości do 100 tys. zł. Taki kompleksowy model działania pozwala nam z roku na rok zwiększać zyski Uczelni i jej udział i oddziaływanie na społeczeństwo i gospodarkę.

Nowe działania, które rozpoczęliśmy w tym roku, są związane z udziałem pracowników CTWiT w Radach

Naukowych Instytutów, w ramach których prowadzimy działania upowszechniające i popularyzatorskie związane z zadaniami Uczelni w kontekście współpracy z otoczeniem, informujemy o możliwościach, zasadach, profitach, ale również obowiązkach z niej wynikających. Spotkania są zaplanowane w większości instytutów, a ich efekty mamy nadzieję zobaczyć jeszcze w bieżącym okresie podlegającym ewaluacji dyscyplin.

Jakie projekty udało się w ostatnim czasie zrealizować?

Obecnie prowadzimy zaawansowane rozmowy z kilkoma przedsiębiorcami planującymi wspólne prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych zmierzające do nawiązania konsorcjów. W ramach bieżącej działalności przygotowujemy dedykowane oferty, rozpoczęliśmy rozmowy z wiodącym producentem okablowania, która w najbliższym czasie powinna zaowocować realnymi zyskami dla Uczelni. Sukcesem ostatnich miesięcy jest zakończenie procesu komercjalizacji w formie licencji wyłącznej czterech patentów tworzących pakiet rozwiązań bazujący na czynnikach Nod. To nasz duży sukces, gdyż branża bionawozów jest bardzo wymagająca. Jedno z rozwiązań powstało z udziałem pracowników IUNG PIB, więc pokazuje również nasze możliwości współpracy pomiędzy jednostkami naukowymi. Prace nad tą komercjalizacją trwały ponad cztery lata, wiązały się z długim procesem testowania, badań, eksperymentów i negocjacji. Udział twórców, w szczególności dr. hab. Jerzego Wielby, prof. UMCS, był głównym czynnikiem sukcesu, czego niezmiernie gratuluję. Liczymy, że w ślad za tym osiągnięciem jeszcze w tym roku uda nam się skomercjalizować kolejne wynalazki.

Bliskie tego są rozwiązania związane ze środowiskiem pszczelarskim, w tym między innymi: urządzenie do testowania wosku, ekstrakty wspomagające dla pszczół, urządzenie do prowadzenia precyzyjnych do pomiarów w ulach.

Jakie plany będą realizowane w najbliższej przyszłości?

Bieżący rok to przede wszystkim zakończenie okresu ewaluacji dyscyplin naukowych. Czekają nas prace związane z przygotowaniem i wprowadzeniem danych związanych z naszą działalnością i przyporządkowanie ich do dyscyplin. Wyniki oceny pokażą pozycję UMCS na mapie naukowej i innowacyjnej Polski. Mamy nadzieję,

Zdjęcie: www.pixabay.com

że praca, którą systematycznie wykonujemy, zaowocuje wysoką punktacją i dobrą oceną końcową, która oprócz działalności *stricte* badawczej kładzie duży nacisk na współpracę z gospodarką.

Pomimo trwającej od ponad roku pandemii udało nam się wypracować większe niż w ubiegłym roku zyski z działalności badawczej, pozyskaliśmy trzy duże projekty, złożyliśmy w sumie dwanaście wniosków o granty, z których aż dziewięć jest w konsorcjach z przedsiębiorcami. Bardzo cieszy mnie zaangażowanie kadry naukowej, otwartość i gotowość do współpracy, a także szczęśliwe zakończenia, kiedy po długim czasie negocjacji możemy świętować sukces i wdrożenie nowego rozwiązania opartego na badaniach prowadzonych w UMCS. Wspólnie budujemy markę kompletnego, am-

bitnego Uniwersytetu, który tworzą najwyższej klasy naukowcy i kreowane na bazie ich pomysłów innowacje. Trzecia misja Uczelni obok nauki i dydaktyki to połączenie tych elementów – skuteczna i efektywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym i realny wpływ na rozwój społeczny i ekonomiczny na poziomie regionalnym, krajowym i globalnym.

Zapraszamy do współpracy z naszym zespołem wszystkich chętnych naukowców i przedsiębiorców! Jestem przekonana, że systematyczną i rzetelną pracą osiągniemy wspólny sukces, a skuteczna komercjalizacja wiedzy i technologii i współpraca nauki i biznesu na stałe wpisze się w krajobraz polskiej nauki.

Wywiad przeprowadziła Agnieszka Stańczak

Biblioteka – cyfrowa wieża Babel

W dniach 8–15 maja 2021 r. odbył się Tydzień Bibliotek, który stanowił okazję do ogólnej refleksji nad istotą biblioteki, jej – oraz książki w ogóle – cywilizacyjną misją, a co za tym idzie również filozoficznymi konotacjami, które ta instytucja wzbudza.

Punktem odniesienia dla tego rodzaju namysłu jest sama idea biblioteki, obejmująca biblioteki różnych typów niezależnie od czasu i miejsca ich funkcjonowania, zaczynając od Biblioteki Aleksandryjskiej, największej biblioteki świata starożytnego, która dziś dla nas służy jako wzorzec, archetyp biblioteki w ogóle, dalej przez biblioteki klasztorne, książęce, królewskie, państwowe, publiczne, prywatne, uniwersalne, narodowe, uniwersyteckie, po współczesne biblioteki cyfrowe i Internet. Tę szeroką perspektywę chronologiczną i globalną oddaje tytuł jednej z wystaw zorganizowanych w 2012 r. przez Niemieckie Muzeum Książki i Pisma w Niemieckiej Bibliotece Narodowej w Lipsku pt. *Znaki – książki – sieci: od pisma klinowego do kodu binarnego*. Tytuł wystawy wyraźnie akcentuje trzy najważniejsze wynalazki w historii mediów: pismo – druk – cyfrowe sieci, dzięki którym od ponad pięciu tysięcy lat człowiek rejestruje i komunikuje swoją wiedzę o świecie oraz przekazuje następnym pokoleniom. Wiedzę tę zapisaną na różnych nośnikach biblioteki gromadzą, katalogują, przechowują i udostępniają. Tym samym pełnią one funkcję zachowania dziedzic-

stwa kulturowego ludzkości i dlatego wraz z archiwami i muzeami nazywane są instytucjami pamięci.

Borges i Eco o bibliotece

Fundamentalny tekst dla języka i metafor tego nurtu rozważań w czasach nam współczesnych stanowi opowiadanie z 1941 r. *Biblioteka Babel* Jorge Luisa Borgesa (1899–1986), znakomitego pisarza i wieloletniego dyrektora Biblioteki Narodowej Argentyny. Opowiadanie zaczyna się tak: „Wszechświat (który inni nazywają Biblioteką) składa się z nieokreślonej, i być może nieskończonej, liczby sześciobocznych galerii...”. Oto definicja Borgesa: „Biblioteka jest kulą, której dokładnym środkiem jest jakikolwiek sześciobok i której obwód jest nieosiągalny”. Biblioteka wg Borgesa jest utworzona na obraz i podobieństwo wszechświata, czyli jest uniwersum. Ma zatem boskie atrybuty: wszechwiedza – biblioteka zawiera wszystkie struktury słowne, wszystkie warianty, na jakie pozwala dwadzieścia pięć liter alfabetu, w niej zawiera się uzasadnienie wszechświata, usprawiedliwienie każdej rzeczy, każdej ludzkiej myśli i każdego ludzkiego czynu; biblioteka jest doskonała, kompletna, istnieje *ab aeterno* – od zawsze, jest więc wieczna, łacinnicy powiedzą *bibliotheca perennis*.

Model biblioteki Borgesa jest czysto fantastyczny i właściwie czytelnik zatracza w niej poczucie granicy między fikcją a rzeczywistością. Wieża Babel w Księdze Rodzaju symbolizuje pewną jedność gatunku ludzkiego mówiącego tym samym językiem, a zarazem też i to, co go łączy – ludzką pychę – wierzchołek wieży ma sięgać nieba, co staje się powodem pomieszania języków i nie-

szczęść przeżywanych przez ludzkość osobno, w rozproszeniu i niezrozumieniu.

Wyobraźnia i metaforyka Borgesa stała się jednak niezwykle inspirująca dla filozoficznej refleksji nad biblioteką i kulturą ponowoczesną w ogóle. Nawiązywał do niej Umberto Eco (1932–2016) m.in. w swoim esej *O bibliotece* (1981) oraz w powieści *Imię róży* (1980). Biblioteka ma kształt/formę „przestrzeni absolutnej” – sześcioboczne sale i szafy układają się w labirynt. Labirynt i jego różne postaci stają się w drugiej połowie XX w. modelem ponowoczesnego świata – modelem literatury, sztuki i dyskursu politycznego. Borges, tak powiada Eco, wyprzedza epokę hipertekstualności: intertekstualność oznacza, że jedna książka odnosi się do (mówi o) drugiej; hipertekstualność jest pojęciem szerszym, oznacza, że ze środka jednej książki można przedostać się do jej początku lub końca albo wręcz do innej książki.

Eco twierdzi, że Borges wskazuje, w jakim porządku należy wędrować po książce i tym samym nakreśla schemat *World Wide Web*. Hipertekst w cyfrowych technologiach daje nam takie możliwości, jak: multimedialność, system międzytekstowych odsyłaczy, niesekwencyjne przeglądanie informacji, linkowanie. Dla zrozumienia hipertekstu wizje Borgesa i Eco miały znaczenie kulturowych ram wyjaśniających.

Hipertekstualności możemy doświadczyć także offline. Wyobraźmy sobie piętro magazynowe wielkiej biblioteki – w powietrzu unosi się zapach dawnego papieru i drukarskiej farby, jesteśmy tam nocą, sami wśród wielu tysięcy książek. Otacza nas półmrok, zagubieni wśród podobnych do siebie regałów, których początku ani końca nie widzimy... Zafiksowani w czytaniu tytułów i przeglądaniu wybranych na chybił trafił tomów wpadamy na olśniewającą myśl, że książka nie jest bytem samoistnym, ale relacją, osią nieskończenie wielu powiązań z innymi książkami. Jeśli tak jest, to każda, którą z pasją bierzemy do ręki, musi pozostawić w nas na zawsze pewien ślad – a wraz z nami i dzięki nam w całej ludzkiej kulturze. Jeśli tak naprawdę jest, to czytanie i pisanie ma sens.

Biblioteka w cyberprzestrzeni

Niemal całe ostatnie stulecie stanowi czas mierzenia się książki i biblioteki z konkurencją mediów masowych – prasy, radia i telewizji. Od lat 90. XX w. rozwój Inter-

Fot. Barboze Proff

netu sprzyjał prorokowaniu końca książki i biblioteki. Z czasem głosy te stawały się bardziej stonowane, bowiem mimo gwałtownego rozwoju technologii cyfrowych nastąpił okres koegzystencji/współistnienia starych i nowych mediów.

Biblioteka w czasie między drukiem a cyfrowością podlega ciągłym zmianom, w konsekwencji staje się hybridowa, czyli niejednorodna/dwojaka, funkcjonuje w dwóch

wymiarach – jednym realnym, którym jest fizyczna przestrzeń architektoniczna, drugim – wirtualnym, cyfrowym, zlokalizowanym w sieci. Biblioteka hybrydowa działa jednocześnie lokalnie i globalnie. Łączy w swej działalności dwie różne kultury, niejako dwa światy – ten realny posiadanych zbiorów drukowanych, którymi potrafi zarządzać od dawna, nazywanych mediami tradycyjnymi lub analogowymi, oraz ten świat wirtualny,

cyfrowy (nowy, ciągle się rozwijający), w którym musi się dopiero odnajdywać, poszukiwać swej tożsamości.

Hybrydowość współczesnej biblioteki staje się widoczna w procesach komunikacji społecznej, w których bierze ona udział. Należy je postrzegać również w dwóch aspektach: po pierwsze, jako pośredniczenie w transmisji/przekazywaniu wiedzy, informacji i pamięci kulturowej. Po drugie, jako komunikowanie się

↑ Dr Krystyna Kwapisiewicz-Hudzik

biblioteki z jej użytkownikami i otoczeniem. Obydwa aspekty – transmisja wiedzy i informacji oraz kontakty z użytkownikiem zmieniają się pod wpływem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT). Dzięki nim biblioteki rozwijają nowe modele zarządzania zasobami i starają się ciągle doskonalić usługi dla czytelników z troską o ich najbardziej pozytywne doświadczenia (ang. *customer experience*) na wzór usług w sektorze bankowym czy handlowym. Ważną usługą jest dostęp online 24h do zasobów cyfrowych na osobistych laptopach i urządzeniach mobilnych, dający możliwość łatwego korzystania ze źródeł naukowych bez ograniczeń czasu i miejsca.

Zatrzymajmy się nad problemami bliskich nam bibliotek akademickich, które stanowią element infrastruktury badawczej i uczestniczą w komunikacji naukowej (ang. *scholarly communication, science communication*). Podstawowym zadaniem bibliotek naukowych jest pośredniczenie w transmisji wiedzy i zapewnienie najnowszej literatury do badań i dydaktyki, ogólnie mówiąc – dopasowywanie się do wymagań współczesnej nauki i nadążanie za jej oczekiwaniami. Komunikacja naukowa w znaczącej części odbywa się obecnie w sieci, zarówno komunikacja formalna (publikowane książki, artykuły, recenzje, patenty, wykłady), jak i nieformalna (teksty zamieszczane na prywatnych stronach, blogach, w mediach społecznościowych, dyskusje online, prywatna korespondencja, notatniki). Oznacza to, że korzystanie z efektów badań naukowych może odbywać się bez pośrednictwa bibliotek, szczególnie w dziedzinach nauk przyrodniczych, medycznych i technicznych. Dla wielu humanistów – póki co – biblioteki są tym, czym laboratoria dla fizyków i chemików. Pytanie tylko, jak długo taka sytuacja się utrzyma?

Idea otwartej nauki zakłada wolny dostęp do publikacji, danych badawczych, źródeł, programów komputerowych, ba – nawet do notatników profesorów. Wszystkie procesy i inicjatywy podejmowane w środowisku naukowym takie jak: Open Access – OA (otwarty dostęp), czasopisma OA, publikowanie cyfrowe, repozytoria uczelniane, repozytoria danych badawczych, biblioteki podejmują w swojej działalności i włączają się w ich rozwijanie, po to, by pozostać ważnym partnerem dla badań i nauki.

Platformą dogodną do publikowania na zasadzie Open Access stały się repozytoria funkcjonujące obecnie

w większości uniwersytetów na świecie. Ich działalność polega na archiwizacji, zarządzaniu i zapewnianiu dostępu do cyfrowych publikacji pracowników i studentów danej uczelni. Chodzi o materiały tekstowe i multimedialne, o różne rodzaje publikacji – prace habilitacyjne, doktorskie, magisterskie, licencjackie i semestralne, także książki, serie wydawnicze, prace zbiorowe, materiały konferencyjne i pozjazdowe, czasopisma elektroniczne, pre- i postprinty, nagrania wykładów i udzielonych wywiadów. Dzięki repozytorium dorobek publikacyjny (ang. *output*) uczelni jest widoczny w sieci, co zapewnia cytowalność, może zostać wykorzystany do ewaluacji osiągnięć naukowych danej instytucji przez ich zintegrowanie z systemami oceny jednostek i poszczególnych pracowników naukowych. Nie bez znaczenia pozostaje funkcja wizerunkowa repozytorium, bowiem służy ono jako forma promocji, a sprawnie zarządzane może stać się wizytówką uczelni.

Tożsamość biblioteki

Zbiory i przestrzeń fizyczna to atrybuty, które od wieków utrwalają tożsamość biblioteki określaną przez cele, treści i formy jej działania, czyli to wszystko, co świadczy o tym, jak ona sama siebie rozumie, definiuje i postrzega. Bogate, cenne historyczne zbiory stanowią tradycyjnie o znaczeniu i wyjątkowości biblioteki, dlatego zawsze zależało jej na ich posiadaniu.

Biblioteka, dawniej ukierunkowana na zbiory i ich kompletność, dziś nastawiona jest na przekazywanie informacji zorientowanej na potrzeby czytelnika. Tendencja ta, określana często przez zestawienie dwóch słów kluczowych „dostęp – posiadanie” (ang. *access vs ownership*), świadczy o tym, że zadanie biblioteki coraz bardziej koncentruje się na dostarczaniu użytkownikom publikacji potrzebnych teraz (ang. *just in time*). Serwisy elektronicznych książek, czasopism i baz danych kupowane od komercyjnych dystrybutorów na podstawie umowy licencyjnej zezwalają przy tym tylko na dostęp czasowy w ściśle określonym terminie i na warunkach właściwych dla określonej grupy użytkowników. Po upływie roku wymagane jest odnowienie i ponowne opłacenie licencji. Licencjonowane zasoby cyfrowe znajdują się dziś na serwerach wydawnictw lub dostawców/agregatorów informacji, czyli poza bibliotekami, które mają do nich jedynie dostęp. Czy miałyby to oznaczać, że w epoce cyfrowej w ogóle zegnamy się

ze zbiorami? Że, jak wskazują prognozy, biblioteka w przyszłości będzie mogła właściwie zawierać w sobie wszystko poza zbiorami? Czy będzie wtedy tylko jednym z punktów dostępu do zasobów informacji? Czy biblioteki będą działać jako rozproszone cyfrowe multimedialne centra wiedzy?

Radykalnie opisał tę prognostyczną sytuację dyrektor Biblioteki w Dreźnie podczas austriackiego zjazdu bibliotekarzy w Grazu we wrześniu 2019 r. Swoje wystąpienie na temat rezygnacji z gromadzenia zbiorów drukowanych (z uwagi na wysokie koszty ich przechowywania) zakończył stwierdzeniem, że „dla upowszechnienia publikacji wystarczy na świecie jeden egzemplarz”.

Ważną cechą charakteryzującą tożsamości biblioteki jest jej fizyczna przestrzeń. Ma być ona nie tylko miejscem funkcjonalnym służącym do korzystania ze zbiorów przez czytelników, lecz także czymś znacznie więcej – miejscem wyjątkowym, w którym chce się przebywać, uczyć, studiować i spotykać z innymi ludźmi. Najpewniej właśnie dlatego rozwój technologii cyfrowych i zasobów informacji online nie zahamował powstawania nowych budynków bibliotecznych. Przeciwnie, od lat 90. XX w. obserwujemy prawdziwy boom na budowanie nowoczesnych, niezwyklej architektonicznie gmachów na wszystkich kontynentach, autorstwa wybitnych światowych projektantów, zachwycających pomysłowością, praktycznymi rozwiązaniami i nowoczesnym designem. Przykładowo w Polsce w latach 1999–2014 powstało 30 nowych budynków bibliotek akademickich, a kilkadziesiąt zostało rozbudowanych i zmodernizowanych.

Kierunek zmian w organizacji przestrzeni bibliotecznej trafnie charakteryzuje termin „biblioteka otwarta”, który zawdzięczamy Umberto Eco. Ten miłośnik i bywalec bibliotek, znakomity znawca szczególnie bibliotek średniowiecznych, mówiąc, że biblioteka ma być „na miarę człowieka”, wyraził właściwie chyba wszystko ten temat. Spróbujmy zatem na koniec wypunktować, co mianowicie ukrywa się pod całą prawdą o bibliotece otwartej:

1. Działa, opierając się na nowej filozofii biblioteki, nowym spojrzeniu na funkcjonowanie czytelnika i zbiorów – jest otwarta na świat ludzkich interakcji i na potrzeby czytelnika, ma mu ułatwiać korzystanie z niej, a nie utrudniać.

2. Otacza ją nowa aura, efekt odsakramentalnienia przestrzeni, dzięki czemu biblioteka staje się bardziej przyjazna, kolorowa, odchodzi od archaicznej zasady ciszy.

3. Zapewnia czytelnikom przebywanie w sferze publicznej i prywatnej zarazem. Przestrzeń publiczną służy komunikowaniu się ludzi, kontaktom, rozmowom, prywatna natomiast daje możliwość izolowania się i pracy indywidualnej (miejsce izolacji, skupienia się, kontemplacji, bez szelestu klawiatur). Przestrzeń publiczna to miejsce spotkań, gdzie można coś zjeść, są bary z ofertami dla wegetarian, wegan, dania tańsze i droższe, ludzie rozmawiają, razem się uczą. Stąd też termin biblioteka jako miejsce uczenia się. Przestrzeń oswojona, w której czytelnik czuje się dobrze, swobodnie – mówi się o nim jako o „zadomowionym profesjonalście”.

4. Biblioteka otwarta jest utożsamiana z wolnym dostępem do zbiorów. Oblicza się, że bezpośredni dostęp już do ok. pół miliona książek sprawia, że korzystanie z biblioteki staje się wyprawą w nieznane, pobudzającą fantazję, zdającą się na ślepy los, na przypadek – na odkrywanie książek, których istnienia czytelnik nie mógł się nawet spodziewać.

5. Czytelnicy wyemancypowani – uniezależnieni od bibliotekarzy wiele czynności wykonują sami: znajdują potrzebne książki ustawione w wolnym dostępie i wypożyczają je sobie, oddają natomiast do wrzutni lub paczkomatów czynnych całą dobę, sami prolongują, kartą opłacają ewentualne kary za przetrzymane książki lub za ich skanowanie.

6. Dogodny i długi czas otwarcia. Wiele bibliotek na świecie czynnych jest całą dobę siedem dni w tygodniu (24h/7) lub w godzinach od 8.00 do 24.00, po to, by studenci mogli czytać i pracować w wybranych przez siebie porach.

Jak więc moglibyśmy podsumować tę wielowątkową wizję idealnej biblioteki? Zaproponuję jedno krótkie zdanie Jorge Luisa Borgesa, w którym zawarty jest cały sens i zarazem klimat tego miejsca. Na pewno je zapamiętamy i będziemy do niego powracać. Brzmi ono tak:

» Zawsze wyobrażałem sobie raj jako swego rodzaju bibliotekę.

Dr Krystyna Kwapisiewicz-Hudzik

Nigdy nie narzekaj, że masz pod górę, skoro zmierzasz na szczyt

Rozmowa z absolwentem UMCS – Karolem Kostrzewą

Jest Pan absolwentem naszej Uczelni. Studiował Pan na Wydziale Ekonomicznym. Jak wspomina Pan okres studiów na UMCS? Czy doświadczenia w tym czasie zdobyte pomogły Panu w rozwoju zawodowym i osobistym? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Tak, ukończyłem studia licencyjne i magisterskie na Wydziale Ekonomicznym na kierunku zarządzanie, a obecnie jestem na piątym roku studiów doktoranckich i kontynuuję naukę w obszarze zarządzania organizacją. Okres studiów wspominam bardzo dobrze, mimo iż niejednokrotnie miałem chwile wątplenia i obawy, czy sobie poradzę – zazwyczaj przed sesjami, lecz dobra organizacja pracy, motywacja i chęć rozwoju były silniejsze. I to sprawiło, że z trudem, ale udało się zaliczać kolejne egzaminy, sesje, co ostatecznie doprowadziło do ukończenia studiów.

Z pewnością nie byłoby to możliwe bez pomocy przyjaciół, rodziny, a w szczególności nauczycieli akademickich, którzy byli mi przychylni, mając na względzie moje problemy ze wzrokiem, i wyrażali zgodę na Indywidualny Tok Studiów czy Indywidualną Organizację Studiów. Dodatkowym udogodnieniem dla mnie było udostępnianie notatek czy też zmiana formy zaliczenia przedmiotu z egzaminu pisemnego na egzamin ustny. Ogromnym wsparciem była pomoc niesiona przez ówczesny Zespół ds. Wsparcia Studen-

tów z Niepełnosprawnościami, gdzie mogłem liczyć na asystenta, który między innymi pomagał mi przy robieniu notatek czy pozyskiwaniu niezbędnej literatury do nauki.

Studia bardzo pomogły mi w rozwoju osobistym i zawodowym. Najlepszym dowodem na to jest fakt, że pracuję w swoim zawodzie i pełnię obowiązki prezesa zarządu My Business Academy Sp. z o.o. non profit oraz kierownika ds. personalnych w Spółdzielni Socjalnej B2B w Lublinie.

Podsumowując, mogę dodać, że jak zaczynałem studia w 2009 r., to był czas, kiedy osób z niepełnosprawnościami na uczelniach w Polsce było niewiele. UMCS dopiero zaczynał rozwijać oraz dostosowywać swoją ofertę wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami. A ja miałem zaszczyt uczestniczyć w jej tworzeniu. Niezwykle ważne było powstanie Zrzeszenia Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem” UMCS. To piękna inicjatywa i ogromne wsparcie dla osób z niepełnosprawnością.

Zdecydował się Pan kontynuować kształcenie na studiach doktoranckich. Z jakimi zagadnieniami wiąże się Pana działalność naukowa?

Mam w sobie poczucie misji społecznej i chęć niesienia pomocy innym, w szczególności osobom zagrożonym

wykluczeniem społecznym. Idąc na studia, chciałem kontynuować pracę w obszarze aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością. Moja praca magisterska poświęcona była też temu zagadnieniu.

Warto wspomnieć, że okres 2007–2014 to rozkwit spółdzielni socjalnych w naszym kraju. Z roku na rok tych podmiotów przybywało, a osobom, którym trudno było odnaleźć się na tak zwanym otwartym rynku pracy, takie spółdzielnie otwierały drzwi do aktywności zawodowej. Z racji zainteresowań oraz wykształcenia chciałem zgłębić tematykę funkcjonowania tych organizacji. Stąd też wziął się pomysł na badania naukowe oraz temat pracy, czyli „Uwarunkowania funkcjonowania spółdzielni socjalnych w Polsce w kontekście cyklu życia organizacji”. Zagadnienie wydaje się skomplikowane, ale w zasadzie sprowadza się do weryfikacji czynników, które mają wpływ na funkcjonowanie danej organizacji.

Poza nauką na studiach doktoranckich realizuje się Pan również zawodowo. Jest Pan prezesem zarządu firmy My Business Academy, działa Pan w Lubelskiej Fundacji Wspierania Biznesu i Współpracy Międzynarodowej oraz Spółdzielni Socjalnej B2B. Jakiego rodzaju projekty i inicjatywy Pan realizuje?

Tak, to prawda. Wszystkie organizacje, jakie Pani wymieniła, to organizacje działające w trzecim sektorze. Nawiązując do mojej pracy doktorskiej, żeby lepiej poznać wewnętrzne warunki funkcjonowania takiej organizacji, postanowiłem zmienić dotychczasową pracę i zatrudnić się właśnie w spółdzielni. Nasze konsorcjum społeczne przed pandemią realizowało działania bardziej kierowane na biznes: konferencje, szkolenia, misje gospodarcze, eventy.

W momencie, gdy zostałem zatrudniony w październiku 2019 r., rozszerzyliśmy ofertę naszych podmiotów i zajęliśmy się szeroko rozumianą aktywizacją zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami. Jako podwykonawcy realizujemy szereg projektów mających wesprzeć osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w procesie wchodzenia na rynek pracy, przekwalifikowania się i dostosowania do obecnych potrzeb pracodawców. Jako coach, trener i doradca zawodowy pomagam odnaleźć się osobom z niepełnosprawnością na rynku pracy. Wspieram kilka organizacji pozarządowych jako wolontariusz.

Archivum private

Zajmujemy się także pozyskiwaniem środków na otwieranie nowych działalności gospodarczych, wspieramy start-upy, promujemy idee ekonomii społecznej, dla której nie zysk ma znaczenie, a cele społeczne. Oczywiście zysk jest ważny, bo bez niego nie możemy realizować misji społecznej, ale nie jest on stawiany na pierwszym miejscu.

Jak osoby z niepełnosprawnościami są postrzegane na rynku pracy? Czy trudniej im znaleźć zatrudnienie? Co stanowi największą przeszkodę?

Tak naprawdę nie ma jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie. Wszystko zależy od przedsiębiorcy, jego nastawienia, doświadczenia w zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami. Ze swojego doświadczenia mogę powiedzieć, że osobom z niepełnosprawnością jest o wiele trudniej przekonać pracodawcę do tego, aby nas zatrudnił. W 2015 r. przeprowadziłem małe doświadczenie, aby potwierdzić tę tezę. Stworzyłem dwa niemalże identyczne CV, bazując na swoim kwalifikacjach i kompetencjach. W jednym z nich umieściłem informację o tym, że jestem osobą z niepełnosprawnością, a w drugim nie. Na dziesięć rozsyłanych CV tam, gdzie nie było informacji o orzeczeniu, skontaktowało się ze mną czterech pracodawców. A tam, gdzie była zamieszczona informacja o orzeczeniu o niepełnosprawności – żaden pracodawca nie odpowiedział na moje zgłoszenie.

W Polsce nadal mamy jeden z najniższych wskaźników zatrudnienia i aktywności osób z niepełnosprawnością w Europie. Wielu pracodawców uważa, że w ich zakładzie nie ma miejsca dla osób z niepełnosprawnością. Mimo iż prawo nakłada obowiązek na przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 25 osób, aby te zatrudniały osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności, to wielu z tych pracodawców woli płacić kary na PFRON, niż dać komuś pracę i mieć z tego tytułu korzyści. Z ekonomicznego punktu widzenia w wielu przypadkach firmy te są w stanie zaoszczędzić około 50% ponoszonych kar, ale to także do nich nie przemawia.

Co doradziłby Pan pracodawcom, którzy zastanawiają się nad zatrudnieniem osoby z niepełnosprawnością?

Jeżeli przedsiębiorca się już zastanawia nad tym, czy zatrudnić osoby z niepełnosprawnościami, to jest ogromny sukces. W jego głowie i myśleniu dokonała się transformacja, bo nie zważa na panujące stereotypy. Zarówno osoby z niepełnosprawnościami, jak i osoby sprawne to ludzie, którzy chcą się rozwijać i chcą pracować, nawet jeśli nie mają doświadczenia zawodowego.

Przed podpisaniem umowy o pracę warto jednak dokonać odpowiedniej analizy otoczenia firmy zarówno wewnętrznego, jak i zewnętrznego tak, aby zidentyfikować potencjalne bariery architektoniczne, których pracodawca nie jest w stanie znieść. Można korzystać z usług takich firm, jak moja czy inne działające na terenie Lublina i województwa, które pomagają praco-

dawcom zatrudniającym osoby z niepełnosprawnością. Dysponujemy wiedzą i doświadczeniem w zakresie rekrutacji, dostosowania stanowiska pracy czy też przepisów związanych z zatrudnieniem osób z niepełnosprawnością oraz rozliczaniem wsparcia finansowego, jakie udziela PFRON w związku z zatrudnieniem osób z niepełnosprawnościami.

Pana działania i aktywność stanowią doskonały przykład tego, jak wiele można osiągnąć i że można realizować się zawodowo. Jaką radę dałby Pan studentom i studentkom z niepełnosprawnościami, którzy zastanawiają się, co ich czeka po zakończeniu nauki na rynku pracy? Jak się mogą do tego przygotować?

„Nigdy nie narzekaj, że masz pod górę, skoro zmierzasz na szczyt” – te słowa zawsze mi towarzyszą. Jestem świadomy, że w życiu nie raz jeszcze będę miał trudności, ale mając jasno określone cele w życiu, staram się je realizować.

Rada dla innych osób. Gdy studiowałem, to wówczas same studia nie dawały gwarancji pracy. Obecnie sytuacja jest jeszcze bardziej dynamiczna. Nie chcę mówić, że trudniejsza, ale warto w trakcie studiów zadbać o swój dorobek przez udział w kołach naukowych, konferencjach, projektach lub wolontariacie. Takie działania podnoszą nasze kwalifikacje oraz kompetencje i mogą stać się kartą przetargową w rozmowie o pracę.

Nie możemy zapominać o ciągłym rozwoju. Jeżeli znajdziemy dziedzinę nauki, która nas interesuje, to rozwijamy się, poszerzamy swoją wiedzę przez kursy, szkolenia, bierzmy udział w konkursach. Pamiętajmy, że nauka rozwija się w bardzo szybkim tempie. Zróbmy wszystko, aby potem być dumnymi ze swoich osiągnięć i zdobytej pracy.

Warto komunikować swoje potrzeby i wcześniej zadbać o „własne interesy”. UMCS jest uczelnią przyjazną osobom z niepełnosprawnościami. Wiem to, ponieważ sam tu studiowałem, ale potwierdza to także opinia wielu studentów z innych wydziałów.

Na koniec chciałbym podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do tego, że ukończyłem studia, mam pracę, rozwijam się zawodowo. Bez wsparcia władz Uczelni, nauczycieli akademickich, przyjaciół i rodziny nie byłoby to możliwe.

Wywiad przeprowadziła Agnieszka Stańczak

Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Rządy parlamentarne w Polsce – historia i współczesność, w 100 lat od uchwalenia Konstytucji marcowej”

29 kwietnia 2021 r. za pośrednictwem MS Teams odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Rządy parlamentarne w Polsce – historia i współczesność, w 100 lat od uchwalenia Konstytucji marcowej”. Wydarzenie zorganizowane zostało przez Koło Naukowe Prawa Parlamentarnego UMCS wraz ze Studenckim Kołem Naukowym Prawników UMCS przy współpracy z Katedrą Prawa Konstytucyjnego UMCS.

Głównym celem konferencji było podjęcie dyskusji nad historyczno-prawnymi aspektami parlamentarizmu w Polsce z racji setnej rocznicy uchwalenia Konstytucji marcowej. W związku z ogólnopolskim charakterem wydarzenia, obok przedstawicieli Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, obecna była liczna reprezentacja reprezentantów z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu w Białymstoku, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie oraz Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy.

W konferencji czynny udział wzięło ponad trzydzieści osób podczas sześciu paneli, które moderowane były przez pracowników Katedry Prawa Konstytucyjnego UMCS. Partnerami wydarzenia były: Stowarzyszenie Naukowe *Pro Scientia Iuridica* oraz czasopismo naukowe „Prawo i Polityka”.

Konferencję otworzył dr hab. Sławomir Patyra, prof. UMCS, prodziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS, kierownik Katedry Prawa Parlamentarnego oraz kierownik Centrum Badań nad Parlama-

ryzmem, witając w imieniu organizatorów prelegentów, gości, moderatorów oraz słuchaczy. Pogratulował organizatorom przygotowania spotkania oraz podkreślił, że tematyka wydarzenia idealnie wpasowała się w dyskusję toczącą się w Polsce, dotyczącą jubileuszowych wydarzeń związanych z uchwaleniem pierwszej nowoczesnej ustawy zasadniczej Rzeczypospolitej Polskiej.

Podczas panelu głównego swoje wystąpienia zaprezentowali: mgr Michał Przychodzki z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, referat pt. „Funkcjonowanie instytucji odpowiedzialności konstytucyjnej na gruncie Konstytucji marcowej – analiza historyczno-prawna”; dr Tomasz Kowalczyk z Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, referat pt. „Wybrane przykłady orzecznictwa Sądu Najwyższego w sprawach wyborczych z lat 1922–1930”; mgr Rafał Świergiel z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, referat pt. „Powoływanie Rady Ministrów w świetle przepisów Małej Konstytucji z 1992 roku i Konstytucji RP z 1997 roku – analiza prawnoporównawcza”. Ostatnim, ale kluczowym wystąpieniem w tej części był referat pt. „Nowa demokracja opancerzona w praktyce rządów parlamentarnych w Polsce” opracowany przez dr hab. Joannę Rak, prof. UAM z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w którym zostały przybliżone elementy nowej demokracji opancerzonej w praktyce rządów parlamentarnych w Polsce.

Podczas oficjalnego zamknięcia obrad głos zabrali dr Wojciech Mojski oraz dr Mateusz Chrzanowski, którzy podkreślili sukces organizacyjny, wysoki poziom merytoryczny wystąpień prelegentów oraz interesującą, zróżnicowaną i przekrojową, lecz jednocześnie bardzo szczegółową tematykę wystąpień, a także wyrazili nadzieję spotkania na kolejnych konferencjach. Następnie prezes Studenckiego Koła Naukowego Prawników UMCS – Paulina Augustyn w imieniu organizatorów podziękowała uczestnikom oraz osobom zaangażowanym w przygotowanie konferencji za przekazaną wiedzę i poświęcony czas.

Iga Wójcik
Anna Wiśniewska

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Choroba – Patologia – Dysfunkcja. Rozważania Humanistów 2”

21 maja 2021 r. odbyła się ogólnopolska, interdyscyplinarna studencko-doktorancka konferencja naukowa pt. „Choroba – Patologia – Dysfunkcja. Rozważania Humanistów 2”, zorganizowana przez koła naukowe z Instytutu Filologii Polskiej UMCS: Studencko-Doktoranckie Koło Młodych Dydaktyków działające przy Katedrze Edukacji Polonistycznej oraz Studenckie Koło Naukowe Miłośników Kultury i Literatury Wieku XIX funkcjonujące przy Katedrze Historii Literatury Polskiej. Opiekunkami kół są dr Beata Jarosz i dr hab. Elżbieta Flis-Czerniak, prof. UMCS, które koordynowały całe przedsięwzięcie i sprawowały opiekę naukową.

Wydarzenie swoim patronatem honorowym objęli: Rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, Prorektor ds. Studentów i Jakości Kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska, Dziekan Wydziału Humanistycznego UMCS prof. dr hab. Robert Litwiński, Dyrektor Instytutu Filologii Polskiej prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska i Dyrektor Instytutu Neofilologii dr hab. Renata Bizek-Tatara, prof. UMCS.

Spotkanie naukowe odbyło się w formie wideokonferencji moderowanej online na platformie MS Teams. Swoje referaty wygłosiło szesnastu prelegentów, którzy reprezentowali najlepsze ośrodki naukowe w kraju, takie jak: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, a także nasza Alma Mater.

Konferencję uroczystie otworzyli patroni honorowi oraz zaproszeni goście: prorektor prof. dr hab. Dorota Ko-

łodyńska, dziekan prof. dr hab. Robert Litwiński, dyrektor prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska, dyrektor Instytutu Neofilologii dr hab. Renata Bizek-Tatara, prof. UMCS oraz zastępca dyrektora Instytutu Filologii Polskiej dr hab. Małgorzata Latoch-Zielińska, prof. UMCS. Wszyscy zgodnie podkreślali, iż temat konferencji dotyczący szeroko rozumianej choroby, patologii i dysfunkcji jest w dzisiejszych czasach niezwykle ważny, choć marginalizowany na gruncie humanistyki. Wyrazili radość z powodu podjęcia tego niełatwego problemu przez referentów i docenili zaangażowanie studentów z obu kół w przygotowanie tego wydarzenia naukowego w czasie pandemii.

Obrady odbyły się w pięciu panelach. Moderatorem pierwszego z nich była mgr Magdalena Wołoszyn (UMCS). Konferencję rozpoczęło wystąpienie dr Marioli Bartusek (Śląski Uniwersytet Medyczny), która wygłosiła referat dotyczący literackiej twórczości polskich pielęgniarek, prezentując liczne przykłady wierszy, opowiadań i bajek ich autorstwa. Następnie mgr Agnieszka Kołodziejska (UAM) poruszyła temat zbrodniczych eksperymentów medycznych wykonywanych w obozie KL Ravensbrück (w okresie od 1 sierpnia 1942 r. do 16 sierpnia 1943 r.) na osiemdziesięciu sześciu kobietach różnych narodowości. Mgr Olga Osińska (UW) wygłosiła referat na temat roli medycyny i choroby w twórczości Leo Lipskiego, pisarza zmagającego się z licznymi dysfunkcjami własnego ciała i języka.

Drugą część obrad, moderowaną przez lic. Paulinę Majek, otworzyło wystąpienie mgr Agnieszki Zwarycz-Łazickiej (UMK), która omówiła problem choroby i aktu twórczego w cyklu powieściowym włoskiej pisarki Eleny Ferrante pt. *Genialna przyjaciółka*. Lic. Małgorzata Folwarska (UP) przybliżyła tematykę alkoholizmu utrwaloną na kartach *Najgorszego człowieka na świecie* Małgorzaty Halber oraz *Pod mocnym aniołem* Jerzego Pilcha. Następnie głos zabrał Adrian Grzesiuk (UMCS) z referatem pt. *Modus naturalistyczny w opisie miasta i patologii życia społecznego w powieści „Ślepnąc od światła” Jakuba Żulczyka*.

Trzecią część konferencji, której przewodniczyła lic. Iwona Bielecka, zainicjowało wystąpienie Filipa Andrzeja Koperskiego (UMCS), który na przykładzie trylogii

Zdjęcie: www.pixabay.com

chłopskiej Elizy Orzeszkowej omówił zagadnienie „beletrystyki patologicznej”. Następnie głos zabrała Oliwia Miszczuk (UMCS) z referatem pt. *Patologie w kreacji bohatera afektywnego na przykładzie wybranych poematów prozą Stanisława Przybyszewskiego*. Martyna Żydek (UMCS) scharakteryzowała problem narracji gruźliczych na podstawie dwóch utworów: *Brzeziny* Jarosława Iwaszkiewicza i *Wspólnego pokoju* Zygmunta Uniłowskiego.

Kolejną część konferencji, której moderatorem była lic. Anna Kurkiewicz, rozpoczął mgr Bartłomiej Borek (UMCS), przedstawiając referat na temat źródeł choroby psychicznej bohatera *Horli* Guy’a de Maupassanta. Lic. Diana Sz wajcer (UW) podjęła problem psychopatologii bohaterów *mind-game films*. Julia Korpysz (UAM) omówiła problem zdrowia psychicznego prezentowanego we współczesnych serialach koreańskich. Wystąpienie lic. Małgorzaty Garnek (UMCS) dotyczyło rozważań nad współczesnym pokoleniem millenialsów w świetle zmieniającej się rzeczywistości.

Ostatniej części obrad przewodniczyła lic. Małgorzata Garnek. Jako pierwsza w tej sekcji wystąpiła lic. Zofia Nacewska (UŁ), która wygłosiła referat pt. *Portretowanie oskarżonego w prasie amerykańskiej na przykładzie dziennikarskich relacji sądowych z procesu „Naród vs. Charles Manson” (1969–1971)*. Temat przemocy językowej oraz propagandy w przekazie medialnym jako

przejawu współczesnej patologii społecznej omówił Dawid Kobylański (UMCS). Konferencję zamknęło wystąpienie mgr Natalii Miksiewicz (UWr), która zajęła się frenologią Franza Josefa Galla i jej recepcją w Polsce.

Każdy z pięciu paneli kończyły intensywne dyskusje, w których brali udział prelegenci, członkowie i opiekunki obu kół naukowych, a także pracownicy naukowcy Instytutu Filologii Polskiej (dr hab. Anna Tryksza, dr Przemysław Kaliszuk) oraz Instytutu Neofilologii (dr hab. Renata Bizek-Tatara, prof. UMCS). Oficjalnego zamknięcia konferencji dokonali wspólnie: dr hab. Elżbieta Flis-Czer niak, prof. UMCS i dr Beata Jarosz, dziękując referentom i uczestnikom, a także studentom oraz doktorantom zaangażowanym w organizację wydarzenia. Zapowiedziały wydanie drukiem referatów wygłoszonych podczas sesji, które wezmą dodatkowo udział w konkursie na najlepszy artykuł naukowy konferencji „Choroba – Patologia – Dysfunkcja 2021”. Opiekunki kół wyraziły także nadzieję na kolejne spotkanie naukowe pod szyldem „Rozważania humanistów”. Konferencja była bowiem drugim wydarzeniem z tego cyklu. Pierwsze odbyło się 25 czerwca 2019 r. i nosiło tytuł: „Nauczyciel – mistrz, celebryta czy sybaryta?”, a wygłoszone wówczas referaty niebawem ukazą się nakładem Wydawnictwa UMCS.

*Mgr Magdalena Wołoszyn
Instytut Filologii Polskiej UMCS*

III Międzynarodowe Symposium Naukowe w Instytucie Pedagogiki

24 maja 2021 r. odbyło się III Międzynarodowe Symposium Naukowe, organizowane co dwa lata przez Katedrę Dydaktyki w Instytucie Pedagogiki UMCS. W tym roku spotkanie miało formę on-line. Dyskusje naukowe toczyły się wokół tematu „Tradycja i nowoczesność w edukacji”.

Wśród prelegentów znaleźli się zagraniczni naukowcy: Marie Gabriella Pediconi, Ph.D. z University of Urbino we Włoszech (temat wystąpienia: *The validity of traditional references in contemporary pedagogy*), Ana Paula Alves, Ph.D. z Fernando Pessoa University w Porto w Portugalii (temat wystąpienia: *Education: Commitment between past, present and future*),

Zródło: www.unsplash.com

Ela Luria, Ph.D, Maya Shalom, Ph.D. z Levinsky College w Tel Aviv-Yafo w Izraelu (tematy: *Cognitive neuroscience perspectives on motivation and learning: Revisiting Self-Determination Theory* oraz *Neuromyths in education: The Poland-Israel case*), Evangeline Smaree Manassakis, MPhil z Griffith University w Brisbane w Australii (temat: *A sociomaterial approach to organising an Australian kindergarten space*).

O tradycji w edukacji bardzo interesujące referaty ogłosili również prof. dr hab. Barbara Smolińska-Theiss wraz z prof. dr hab. Wiesławem Theissem (APS, Warszawa, Polska) oraz dr hab. Dorota Misiejuk, prof. uczelni (Uniwersytet w Białymstoku, Polska).

Problematyka nowoczesności widoczna była w wystąpieniach takich znakomitych prelegentów jak: dr hab. Piotr Celiński, prof. uczelni (UMCS Lublin, Polska), dr hab. Marzenna Nowicka, prof. uczelni (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn, Polska), dr hab. Małgorzata Kabat, prof. uczelni (UAM, Poznań, Polska) czy dr Krzysztof Zajdel (Uniwersytet Zielonogórski, Polska) i mgr Albert Szułczyński (KUL, Lublin, Polska).

W spotkaniu uczestniczyło ponad 120 osób – pracowników naukowych, nauczycieli i studentów. Owocem podjętych działań okazały się nie tylko dyskusje prowadzone w trakcie symposium, ale również konkretne plany dotyczące dalszej współpracy dydaktyczno-badawczej oraz kolejnego symposium, zaplanowanego na 2023 r.

Serdecznie dziękujemy prelegentom za tak inspirujące wykłady, a uczestnikom za aktywną dyskusję. Już teraz zapraszamy na kolejne symposium.

Dr Małgorzata Chojak

Fot. Ewa Sosnowska-Beliż

↑ Od prawej: dr hab. T. Parczewska, prof. uczelni, dr hab U. Osza, prof. uczelni, dr K. Kusiak

XLVIII Środowiskowy Konkurs Krasomówczy na WPiA

24 maja w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji dr hab. Arkadiusz Berza, prof. UMCS – prorektor ds. ogólnych oraz prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak – dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS wręczyli nagrody laureatom XLVIII Środowiskowego Konkursu Krasomówczego.

Konkurs odbył się 12 maja na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w formie hybrydowej: uczestnicy występowali w Auli Uniwersyteckiej, z której nadawana była transmisja na żywo za pomocą platformy You-

Fot. Marcin Wiechnik

Fot. Marcin Wiechnik

Tube, natomiast obrady jury zostały przeprowadzone w formie wideokonferencji. Uczestnicy mieli za zadanie wygłosić mowę końcową podsumowującą sprawę sądową z zakresu prawa cywilnego, karnego, sprawy administracyjnoprawnej oraz prawa pracy. Jury, w którym znaleźli się najwybitniejsi znawcy doktryny, wyłoniło zwycięzców:

- I miejsce – Jakub Rzepka;
- II miejsce *ex aequo* – Kacper Sordyl i Beniamin Kołodziej;
- wyróżnienie *ex aequo* – Ilona Łukasik i Patrycja Okońska.

Uczestnicy konkursu wykazali się wiedzą prawniczą i zdolnościami oratorskimi. Laureaci otrzymali nagrody rzeczowe, finansowe oraz płatny staż w kancelarii adwokackiej mec. Janusza Łomży.

Agnieszka Stańczak

World Games ZUSS x UMCS za nami!

Ponad 100 studentów wzięło udział w sportowym wydarzeniu „World Games ZUSS x UMCS”, którego głównym organizatorem był Zarząd Uczelniany Samorządu Studentów UMCS. Żacy 28 i 29 maja 2021 r. rywalizowali ze sobą w czterech dyscyplinach sportowych – piłce nożnej, koszykówce, siatkówce i tenisie ziemnym z pełnym zachowaniem reżimu sanitarnego.

Uczestnicy otrzymali pamiątkowe koszulki oraz medale. Całemu eventowi towarzyszyła muzyka, która zagrzewała uczestników do rywalizacji. Wydarzenie udało się zrealizować Samorządowi Studentów dzięki bardzo

dobrej współpracy z Centrum Promocji UMCS, pełnomocnikiem rektora ds. umiędzynarodowienia kształcenia dr Ewelina Panas, Centrum Kultury Fizycznej UMCS oraz Akademickim Związkiem Sportowym UMCS.

Wydarzenie zostało sfinansowane ze środków Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w ramach projektu pt. „Welcome to UMCS – zintegrowany zespół działań i usprawnień instytucjonalnych zorientowanych na efektywność UMCS w zakresie obsługi studentów, doktorantów i kadry z zagranicy” w ramach programu „Welcome to Poland”.

Monika Kusiej

WITAMY NA UMCS!

Archiwum Centrum Promocji UMCS

UMCS wirtualnie dla kandydatów

Z uwagi na trwającą od ponad roku sytuację pandemiczną nie mogły odbyć się stacjonarne wydarzenia skierowane do kandydatów na studia takie jak m.in. Drzwi Otwarte UMCS, targi edukacyjne czy spotkania promocyjne w szkołach. Z tego względu Centrum Promocji UMCS we współpracy z wydziałami, organizacjami studenckimi oraz jednostkami ogólnouniwersyteckimi przygotowało szereg programów i stworzyło możliwości poznania Uniwersytetu w formule wirtualnej. Kandydaci mogli zdalnie uczestniczyć w obszernym cyklu webinarów, w ramach którego omówione zostały wszystkie najważniejsze zagadnienia i aspekty związane ze studiowaniem na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Przedstawiono ofertę kształcenia, proces rekrutacji na studia, infrastrukturę, warunki bytowe czy dodatkowe aktywności studenckie.

Centrum Promocji UMCS w odpowiedzi na sytuację epidemiologiczną i brak możliwości zorganizowania tradycyjnych Drzwi Otwartych 14 stycznia 2021 r. przygotowało webinar dla kandydatów na studia „Pogadajmy o studiach”. Na początku prowadzący połączył się z maturzystami planującymi podjęcie studiów na UMCS. Następnie wyemitowany został film prezentujący potencjał Uczelni oraz Miasta Lublin. Kolejnym punktem programu było omówienie procesu rekrutacji, a także rozmowa z dwójką studentów, którzy opowiedzieli o studiach na UMCS. Na koniec prowadzący udzielił odpowiedzi na nurtujące kandydatów pytania. Program osiągnął niemal 10 000 wyświetleń.

We współpracy z wydziałami Centrum Promocji UMCS przygotowało cykl webinarów dla kandydatów na studia

pt. „Wydziałowe Drzwi Otwarte”. Programy emitowane były na żywo za pośrednictwem profilu UMCS na Facebooku od 4 marca do 13 maja 2021 r. Transmisje przeprowadzane były w przestrzeniach Lubelskiego Centrum Konferencyjnego (10) oraz w przestrzeniach wydziałowych (2).

Emisja poszczególnych programów poprzedzona była nagraniem trzech materiałów – wirtualnego spaceru po wydziale, prezentacji organizacji studenckich działających na wydziale oraz wykładu o charakterze popularnonaukowym przeprowadzonym przez naukowca pracującego na danym wydziale. Podczas transmisji na żywo przeprowadzany był wywiad z dziekanem bądź przedstawicielem władz danego wydziału, w trakcie którego kandydaci mogli poznać bliżej specyfikę wydziału. Następnie emitowany był spacer przedstawiający najciekawsze i najbardziej istotne z punktu widzenia studenta miejsca na wydziale. Kolejnym punktem wydarzeń była prezentacja oferty kształcenia i jej krótkie omówienie, po którym kandydaci mogli się zapoznać z funkcjonującymi na wydziale organizacjami studenckimi i ich działaniami. Aby lepiej zrozumieć istotę studiów, kandydaci mieli możliwość wysłuchania krótkiego wykładu przygotowanego przez wykładowcę. Ponadto na zakończenie przewidziany był blok Q&A, w którym prowadzący odpowiadali na najczęściej pojawiające się pytania w mediach społecznościowych.

Transmisje zostały wyświetlone łącznie ponad 108 tysięcy razy. Program „Wydziałowych Drzwi Otwartych” był największym cyklem spotkań online w skali kraju.

26 maja 2021 r. zorganizowany został webinar „Czas decyzji | Pogadajmy o studiach #2” będący podsumowaniem cyklu „Wydziałowych Drzwi Otwartych”. Gość-

Fot. Bartosz Prohl

ciem specjalnym spotkaniem był prof. dr hab. Radosław Dobrowolski – rektor UMCS. Wśród zaproszonych gości znaleźli się dziekani wydziałów, na których podczas tegorocznej rekrutacji wprowadzane są nowe kierunki. Po krótko scharakteryzowali nowości rekrutacyjne dostępne od przyszłego roku akademickiego na ich wydziałach.

W dalszej części programu dr Marcin Gołębiowski, dyrektor Centrum Promocji UMCS przedstawił harmonogram rekrutacji oraz opowiedział o jej przebiegu. W trakcie webinaru istniała możliwość zadawania pytań na czacie i uzyskiwania na nie odpowiedzi w czasie rzeczywistym. Ponadto na wcześniej zgromadzone za pomocą mediów społecznościowych pytania odpowiedzi udzielił Maciej Cieciora, członek Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS, który jednocześnie był gospodarzem programu. Webinar trwał niemal godzinę, a obejrzało go prawie 9000 osób.

Marcin Wiechnik

Webinary w liczbach:

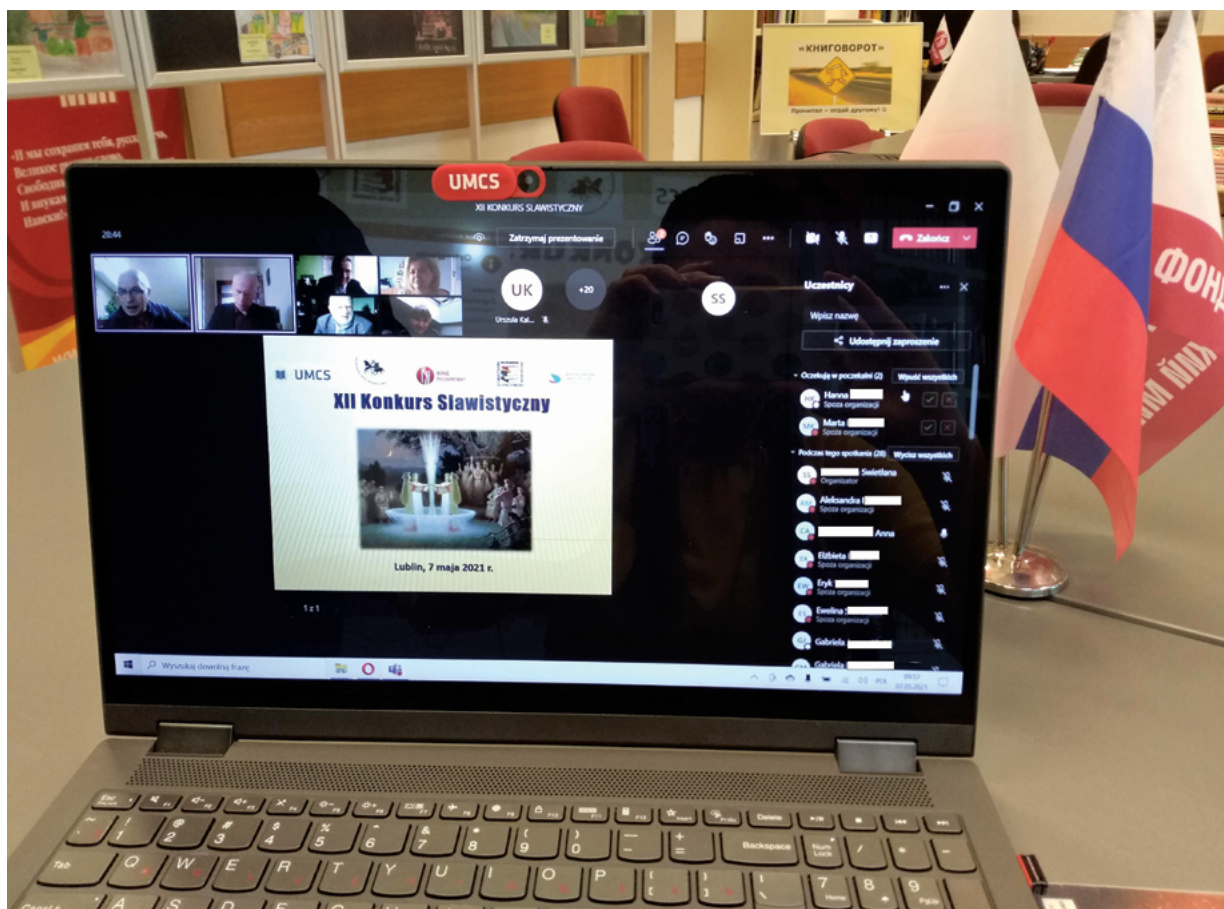
- 14 programów
- 36 nagranych wcześniej materiałów filmowych
- 608 minut trwania programów
- 108 129 wyświetleń

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Elwira Michałska

XII Konkurs Sławistyczny

7 maja 2021 r. odbył się XII Konkurs Sławistyczny dla uczniów szkół średnich z całej Polski, organizowany przez Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS oraz Instytut Neofilologii UMCS (Katedra Literaturoznawstwa Słowiańskiego, Katedra Językoznawstwa Słowiańskiego). Po raz pierwszy spotkaliśmy się w przestrzeni wirtualnej – na platformie MS Teams.

Celem konkursu jest popularyzacja wiedzy o krajach słowiańskich: Rosji, Ukrainie, Bułgarii i Białorusi (tj. krajach, których języki można studiować w Instytucie Neofilologii UMCS) oraz promocja studiów sławistycznych na UMCS. Tegoroczną edycję Konkursu Sławistycznego objęli honorowym patronatem: Ogólnopolskie Stowarzyszenie Miłośników Języka, Litera-

tury i Kultury Rosyjskiej, Fundacja „Russkij Mir” oraz Rosyjski Ośrodek Nauki i Kultury (Rosyjski Dom) przy Ambasadzie Federacji Rosyjskiej w Warszawie. RONIK ufundował również nagrody książkowe dla laureatów.

Konkurs cieszy się dużym zainteresowaniem młodzieży, na trwałe wpisując się w program współpracy Instytutu Neofilologii (niegdyś Instytutu Filologii Słowiańskiej) ze szkołami. Impreza jest rozpoznawalna zarówno w środowisku młodzieży szkół średnich, jak i nauczycieli uczących nie tylko języka rosyjskiego, ale również innych przedmiotów (języka polskiego, historii, geografii itp.).

W konkursie wzięło udział 32 uczniów, którzy w swoich wystąpieniach (w dwóch kategoriach – indywidualnej oraz grupowej) w niezwykle ciekawy sposób zaprezentowali różnorodne aspekty kultury jednego z wybranych krajów słowiańskich. 7 maja 2021 r. wspólnie obejrzelśmy wystąpienia uczniów na platformie MS Teams – były to zarówno prezentacje multimedialne (z wgranym głosem), jak i samodzielnie nagrane przez uczniów filmy.

Fot. Elwira Michalska

← Obrady jury. Dyrektor CJKR dr S. Szaszkowa

szica w Hrubieszowie) – *Niezwykła Rosja* (opiekunowie: p. Neonila Pawluk, p. Ludwika Siudyka)

- III miejsce: Hanna Kabiątka, Kseniya Dzemidowich (Akademickie Liceum Ogólnokształcące w Terespolu) – *ицейское братство. Александр Сергеевич Пушкин* (opiekun: p. Elżbieta Kuczko)

Wyróżnienie otrzymali:

Milena Kowal, Maciej Karkut (Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Biłgoraju) – *Na ślubnym kobiercu – bułgarskie obrzędy weselne* (opiekunowie: p. Barbara Dziurzyńska, p. Anna Kraczowska-Bednarz)

Kategoria „Prezentacja indywidualna”

- I miejsce: Przemysław Piątek (Zespół Szkół Ekonomicznych im. K. Adamieckiego w Dąbrowie Górniczej) – *Radziecki program kosmiczny* (opiekun: p. Alicja Pierzak)
- II miejsce: Mariia Hiliazova (Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Biłgoraju) – *Стихийний вияв почуттів у народному танці* (opiekunowie: p. Barbara Dziurzyńska, p. Anna Kraczowska-Bednarz)
- III miejsce: Wiktoria Adamczyk (II Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza w Skarżysku-Kamiennej) – *Słowiańskie demony* (opiekun: p. Katarzyna Dekarczyk)

Wyróżnienia otrzymali:

- Katarzyna Szlachta (Zespół Szkół nr 3 im. T. Kościuszki w Hrubieszowie) – *Kolej Transsberyjska* (opiekun: p. Halina Lubawska)
- Katarzyna Kamińska (Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Biłgoraju) – *O księżniczce Rodopie i zemście bogów* (opiekunowie: p. Barbara Dziurzyńska, p. Anna Kraczowska-Bednarz)
- Nawojka Eckhardt (XLVII Liceum Ogólnokształcące im. S. Staszica w Łodzi) – *Maslenica* (opiekun: p. Kamil Dyjankiewicz).

Nagrody oraz dyplomy zostały rozesłane laureatom oraz pozostałym uczestnikom konkursu drogą pocztową. Dziękujemy za udział wszystkim uczestnikom, serdecznie gratulujemy zwycięzcom i zapraszamy do udziału w kolejnych edycjach!

Elwira Michalska
Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS

Podczas uroczystego rozpoczęcia konkursu uczestników oraz gości przywitała prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska, która zwróciła uwagę na bogactwo podejmowanej przez uczestników tematyki oraz na współpracę ze szkołami będącą jednym z priorytetów działalności Uczelni. Głos zabrał prof. dr hab. Siergiej Kowalow, kierownik Katedry Literaturoznawstwa Słowiańskiego, który również podkreślił różnorodność tematyki konkursowej, dzięki czemu uczestników można nazwać specjalistami w dziedzinie kultury krajów słowiańskich.

Wystąpienia uczestników oceniało jury w składzie: prof. dr hab. Joanna Tarkowska (Katedra Literaturoznawstwa Słowiańskiego, przewodnicząca, rusycysta); prof. dr hab. Petar Sotirov (Katedra Językoznawstwa Słowiańskiego, bułgarysta); dr hab. Anna Choma-Suwała (Katedra Literaturoznawstwa Słowiańskiego, ukrainista); dr Agnieszka Goral (Katedra Językoznawstwa Słowiańskiego, białorutenista); dr Leszek Mikrut (Katedra Literaturoznawstwa Słowiańskiego, rusycysta); Natalia Cyrendaszyszewa (Rosyjski Ośrodek Nauki i Kultury w Warszawie, dr Swietłana Szaszkowa (dyrektor CJKR, Katedra Literaturoznawstwa Słowiańskiego, rusycysta).

Laureatami konkursu zostali:

Kategoria „Prezentacja grupowa”

- I miejsce: Aleksandra Bobruk, Bartłomiej Holaczuk (Zespół Szkół Zawodowych nr 1 i II Liceum Ogólnokształcące we Włodawie) – *Nabożeństwo przed nabożeństwem* (opiekunowie: p. Urszula Kalenik, p. Renata Holaczuk)
- II miejsce: Marta Kuraszko, Gabriela Jarosz, Martyna Witkowska (I Liceum Ogólnokształcące im. ks. S. Sta-

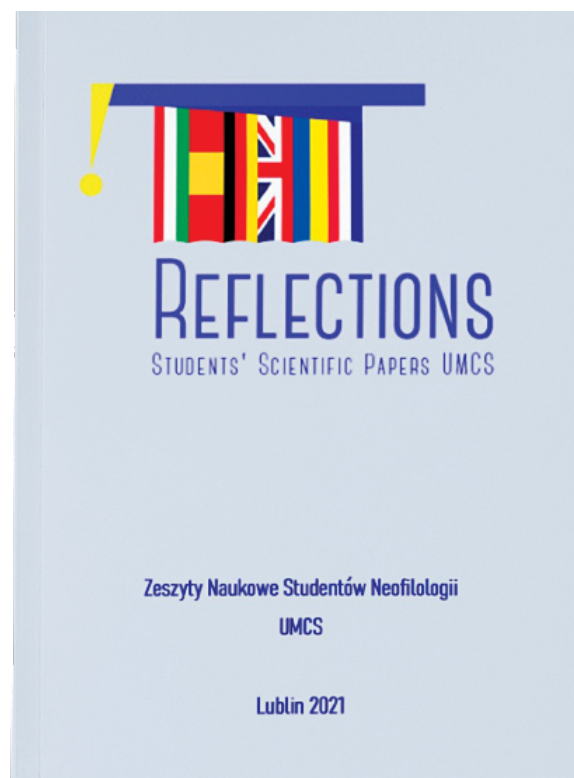
Nowe czasopismo studentów neofilologii „Reflections. Students' Scientific Papers”

15 maja 2021 r. ukazał się pierwszy numer „Reflections. Students' Scientific Papers”, czasopisma w wersji elektronicznej, w którym studenci kierunków neofilologicznych mają możliwość publikowania prac naukowych w językach obcych.

Studentkie Zeszyty Naukowe Neofilologów wydane zostały z inicjatywy dr Beaty Kasperowicz-Stążki, kierującej Kołem Naukowym Germanistów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Inspiracją do rozpoczęcia czasopisma była konferencja studentów neofilologii UMCS pt. *Współczesne neofilologie w teorii i praktyce*, która odbyła się 7 marca 2020 r. Uczestniczyli w niej reprezentanci różnych dyscyplin i dziedzin naukowych w obrębie filologii: językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, translatoryki, komparatystyki oraz metodyki i dydaktyki języków obcych. Okazało się wówczas, że studentom neofilologii brakuje wspólnego forum do publikowania i wymiany myśli naukowej.

Obecny pierwszy numer czasopisma zawiera oryginalne artykuły studentów w różnych językach kierunkowych: angielskim, francuskim, hiszpańskim, niemieckim i ukraińskim, czasopismo otwarte jest również na nabór tekstów w językach: białoruskim, portugalskim, rosyjskim czy włoskim.

Redakcja zachęca studentów i doktorantów do publikowania swoich prac naukowych oraz recenzji. Wszystkie artykuły są recenzowane przez Radę Naukową czasopisma złożoną z pracowników samodzielnych Instytutu Neofilologii UMCS. Reprezentują oni szerokie spektrum języków obcych będących w ofercie kierunków studiów na Wydziale Humanistycznym UMCS. Jak podkreśla redaktor „Reflections” dr Bea-

ta Kasperowicz-Stążka, szczególnie ważną misją czasopisma jest dana studentom możliwość publikowania badań naukowych w językach innych niż angielski. Wkrótce czasopismo będzie ubiegać się o wpisanie go na listę czasopism punktowanych Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Nabór tekstów do drugiego numeru czasopisma trwa do 15 grudnia 2021 r. Czasopismo jest dostępne na stronie www.reflections.umcs.pl.

*Dr hab. Anna Pastuszka
Katedra Germanistyki*

Nowości Wydawnictwa UMCS

Oprac. Krzysztof Trojnar

■ Wanda Brzyska. Moje życie

Krzysztof Załuski

Monografia *Wanda Brzyska. Moje życie* autorstwa Krzysztofa Załuskiego jest bogato ilustrowaną publikacją poświęconą życiu i pracy naukowej prof. Wandy Brzyskiej, wybitnego nauczyciela akademickiego, wychowawcy wielu pokoleń studentów oraz młodej kadry naukowej, osoby wielce zasłużonej dla polskiej i światowej chemii. Pani Profesor z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie związana była zawodowo przez całe życie. W swojej bogatej karierze naukowej pełniła liczne funkcje i stanowiska, m.in. prorektora ds. studenckich, dydaktyki i wychowania. Książka zawiera niezwykle ciekawą historię jej życia, opowiedzianą słowami jej rodziny i przyjaciół. Treść wspomnień uzupełniona została bogatym materiałem fotograficznym dokumentującym życie prof. Brzyskiej, pochodzącym z rodzinnego archiwum.

» [...] Imponujący dorobek naukowo-badawczy lubelskiego środowiska naukowego, doceniany w kraju i za granicą, to zastęga wybitnych postaci, w tym cenionej w środowisku naukowym Pani Profesor Wandy Brzyskiej, która swoje życie prywatne związała z Lublinem, a działalność zawodową prowadziła na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. Zawdzięczamy Jej wykształcenie kilku pokoleń chemików, z których wielu zostało naukowcami z tytułami doktorów i profesorów. Swoją pracą naukową wniosła ogromny wkład w rozwój chemii koordynacyjnej na świecie. Kolejnym polem aktywności zawodowej Pani Profesor była praca organizacyjna na uniwersytecie i pełnienie funkcji we władzach UMCS: w latach 1980–1981 była prorektorem ds. studenckich, dydaktyki i wychowania, a w latach 1984–1998 pełniła funkcję prodziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii. Publikacja książki obejmującej życiorys oraz działalność społeczną i naukową Pani Profesor jest doskonałą formą uhonorowania wybitnej postaci i upamiętnienia Jej dorobku. Jest również wyrazem wdzięczności za Jej wkład w rozwój lubelskiego środowiska naukowego.

dr Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin

Publikacja współfinansowana przez Urząd Miasta Lublin.

■ Żydowski Lublin. Źródła – obrazy – narracje

Marta Kubiszyn, Adam Kopcowski

Monografia *Żydowski Lublin. Źródła – obrazy – narracje* to dzieło dwojga specjalistów z zakresu historii i kultury Żydów w Lublinie, będące swego rodzaju podsumowaniem dotychczasowych dróg badawczych autorów, a zarazem otwarciem nowych ścieżek eksploracji. [...] Celem książki jest przedstawienie potencjału wybra-

nych źródeł do dziejów żydowskiego Lublina (źródła pisane w języku jidysz, relacje mówione oraz fotografie). Zawarte w książce teksty nie są jednak wyłącznie źródłoznawcze w wąskim znaczeniu, ale zawierają część analityczną. To, jak sądzę, jest najlepsza strategia, aby pokazać [...] potencjał źródeł historycznych. [...] Naukowy poziom monografii oceniam bardzo wysoko. Autorzy przygotowali opracowanie dotyczące nieklasycznych i/lub mało eksplorowanych źródeł historycznych [...], przy czym przedstawienie to dokonane zostało w świetle adekwatnej literatury przedmiotu polskojęzycznej i obcej. [...] Oboje autorzy umiejętnie wskazują nowe pola poznawcze, które dzięki wykorzystaniu proponowanych przez nich źródeł, bądź tych źródeł w połączeniu z konkretnymi metodami (i narzędziami pojęciowymi), będą wzbogacać wiedzę o żydowskim Lublinie. Będą też, w mojej opinii, służyć badaczom –

historykom, kulturoznawcom, antropologom, eksplorującym podobną tematykę poza Lublinem.

*Z recenzji wydawniczej
dr hab. Marty Kurkowskiej-Budzan, prof. UJ*

Determinanty a wielkość oszczędności gospodarstw domowych w krajach Unii Europejskiej – podobieństwa i różnice

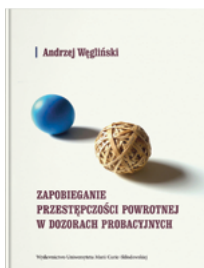

Anna Magdalena Korzeniowska

Monografia Anny Korzeniowskiej pt. *Determinanty a wielkość oszczędności gospodarstw domowych w krajach Unii Europejskiej – podobieństwa i różnice* jest pozycją zawierającą elementy nowatorskie i uzupełniającą lukę na polskim rynku wydawniczym. Porusza zagadnienia ważne z makro- i mikroekonomicznego punktu widzenia i dostarcza nowej wiedzy dotyczącej determinant kształtowania się oszczędności gospodarstw domowych w krajach Unii Europejskiej, która może być wykorzystana do skuteczniejszego kształtowania polityki prooszczędnościowej.

*prof. dr hab. Janina Harasim
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach*

Zapobieganie przestępczości powrotnej w dozorach probacyjnych

Andrzej Węgliński

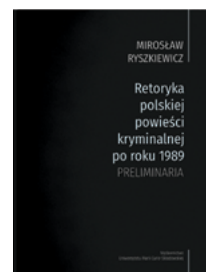
Przedstawiona do recenzji monografia [...] odwołuje się w swojej warstwie teoretycznej do idei resocjalizacji opartej na faktach, w której znaczącym elementem jest model R-N-R, tworzący ramy racjonalnego postępowania resocjalizacyjnego, zorientowanego na ograniczenie przyszłych zachowań przestępczych.

Na podstawie zgromadzonego materiału empirycznego autor wykazał, że profilowanie skazanych do grup ryzyka przestępczości powrotnej dokonane przez kuratorów z użyciem kryteriów formalnoprawnych istotnie różni się od kwalifikowania dozorowanych dokonanego na podstawie statycznych i dynamicznych czynników ryzyka opartych na indywidualnej predykcji kryminologicznej z wykorzystaniem skali prognostycznej.

Autor wykazał, że badani kuratorzy sądowi opowiadają się za wychowawczo-kontrolnym modelem wykonywania dozoru, stwarzającym szansę na reintegrację i readaptację społeczną skazanych. Ponadto wykazał, że badani kuratorzy zawodowi oraz społeczni nie różnią się zasadniczo w zakresie stosowanych form, metod, technik oraz środków pracy z osobami dozorowanymi, co przemawia za utrzymaniem mieszanego systemu kurateli dla dorosłych.

*dr hab. Irena Mudrecka, prof. UO
(z recenzji wydawniczej)*

Retoryka polskiej powieści kryminalnej po roku 1989. Preliminaria

Mirosław Ryszkiewicz

Książka Mirosława Ryszkiewicza *Retoryka polskiej powieści kryminalnej po roku 1989. Preliminaria* stanowi cenny rekonesans wybranych, emblematycznych polskich utworów kryminalnych, analizowanych przy użyciu narzędzi retorycznych. Na samym początku nale-

ży podkreślić, że książka jest bardzo cenna poznawczo i pomaga zapełniać białe plamy w badaniu tego gatunku literackiego.

Autor książki – jako teoretyk literatury – sprawnie łączy metody klasycznej retoryki z retoryką czasów współczesnych, umiejętnie manewrując między retoryką, teorią i socjologią literatury, zahaczając także o problematykę literatury o tematyce genderowej, tj. o powieść kryminalną z wątkami gejowskimi. Bez błędnie są rozpoznawane i wyodrębniane przez autora różne kategorie estetyczne, często pozostające ze sobą w binarnej opozycji (oryginalność – kicz, tragizm – komizm).

Całość poświadcza oryginalność naukowego spojrzenia autora na literaturę i dowodzi konsekwentnego budowania autorskiej koncepcji odbioru dzieła literackiego, w tym konkretnym przypadku – polskiej powieści kryminalnej. Książka uwiarygodnia także użyteczność teorii w interpretacji literatury współczesnej i rzuca nowe światło na rolę retoryki jako nowoczesnej metody w analizie utworów literackich.

Z recenzji

CSc dr. hab. László Kálmán Nagya, prof. UJ

Recepcja mediów, t. 7: Wnioski z badań lat 2019/2020

Red. Anna Granat

Siódmy tom *Recepcji mediów* jest kontynuacją serii, ale jednocześnie wydawnictwem, w którym zachodzi duża zmiana dotycząca redakcji. Pani Profesor Barbara Boniecka, z którą współredagowałam serię, oddała mi w pełni ten zaszczyt, co traktuję z wielką odpowiedzialnością i za co jestem jej ogromnie wdzięczna. Będę się starała dotrzymać tego zobowiązania, aby nie zawieść zaufania mojej drogiej mentorki i mistrzyni.

Pełny tytuł tomu brzmi *Recepcja mediów. Wnioski z badań lat 2019/2020* ze względu na to, że jest wieloautorskim zbiorem tekstów – rozdziałów monografii, opartych na najaktualniejszych badaniach własnych nad odbiorem mediów z ubiegłego lub bieżącego roku. Owa aktualność, podkreślona w tytule, stanowi dodatkową wartość książki.

Anna Granat (ze Wstępu)

Dyplomacja naukowa. Koncepcja - praktyka

Monika Szkarłat, Michał Łuszczuk,
Pierre-Bruno Ruffini, Katarzyna
Marzęda-Młynarska, Katarzyna
Pisarska, Anna Umińska-Woroniecka,
Kazimierz Musiał, Grzegorz Mazur

Recenzowana publikacja jest pierwszą, a zatem unikalną monografią w polskim dorobku badawczym, w której podjęte zostało zagadnienie dyplomacji naukowej. [...] Wartość szczególną monografii stanowią z jednej strony wnikliwa, rzetelna i odpowiadająca aktualnemu stanowi wiedzy charakterystyka istoty pojęcia „dyplomacji naukowej”, jego genezy i ewolucji. Z drugiej natomiast niezaprzeczalnym walorem pozostają przykłady empirycznego jej wykorzystania w politykach poszczególnych państw. Połączenie aspektu teoretycznego z praktycznym generuje efekt synergii, dzięki któremu kategoria dyplomacji naukowej staje się nie tylko bardziej zrozumiała, lecz przede wszystkim jawi się jako skuteczna metoda definiowania i efektywne narzędzie osiągnięcia celów.

[...] Niezaprzeczalnym walorem monografii [...] jest jej dyskursywny charakter. Ujęcie bowiem nowego i złożonego zagadnienia, jakim jest dyplomacja naukowa, z [...] wielu różnych perspektyw stanowić [...] może otwarcie debaty na szerszym niż li tylko naukowym forum, rodzaj zaproszenia i zachęty dla osób zajmujących się zagadnieniami związanymi z szeroko rozumianą aktywnością w płaszczyźnie polityki oraz dla

tych, którzy uczynili ją przedmiotem swoich badawczych zainteresowań.

*dr hab. Adrian Dudek, prof. UWr
Instytut Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego
(fragment recenzji wydawniczej)*

Żywność a zdrowie człowieka

Red. Jan Fiedurek

Wśród licznych opracowań naukowych i popularnonaukowych na temat prawidłowego odżywiania istnieje wiele błędnych stereotypów dotyczących związku odżywiania z powstawaniem różnych chorób i procesem starzenia, które nie znajdują potwierdzenia w wynikach badań. Głównym celem niniejszego opracowania jest charakterystyka prozdrowotnych składników żywności, które mają istotny wpływ na zachowanie zdrowia fizycznego i psychicznego do późnej starości.

Treść monografii *Żywność a zdrowie człowieka* zawiera zróżnicowane tematycznie zagadnienia, mające na celu przybliżenie studentom szerokiego zakresu wiedzy dotyczącej m.in.: relacji pomiędzy zmianami żywieniowymi a chorobami nowotworowymi; synergizmu i antagonizmu pomiędzy składnikami mineralnymi oraz mineralno-witaminowymi; aktywności biologicznej peptydów; substancji antyodżywczych występujących w żywności; psychologicznych aspektów jedzenia i nadwagi; psychobiotyków i ich wpływu na zdrowie psychiczne; oddziaływania składników żywności na kształtowanie funkcji psychofizycznych człowieka oraz żywienia spersonalizowanego i jego ograniczeń. Omówiono też prozdrowotne składniki żywności istotne w profilaktyce przeciwnowotworowej. Obecna monografia [...] wypełnia lukę wynikającą z braku tego typu komple-

sowych opracowań w języku polskim, obejmujących ww. zagadnienia.

Książka adresowana jest głównie do studentów mikrobiologii, biotechnologii, technologii żywności, kierunków medycznych, a także do osób zainteresowanych problematyką zdrowego odżywiania. Cytowana literatura umożliwia czytelnikowi dotarcie do oryginalnych prac dotyczących poszczególnych zagadnień.

Od Autorów

Poética de la violencia. Textos dramáticos de Rodolfo Santana de los 60 y 70

Olga Buczek

La excepcional trayectoria teatral de Rodolfo Santana Salas (1944-2012) abarca más de 40 años de su actividad como dramaturgo, director y actor. En su obra dramática quedan reflejadas todas las inquietudes que experimentó el teatro venezolano en la segunda mitad del siglo XX, y más concretamente, a partir del año 1958, marcado por la caída del régimen de Pérez Jiménez y la consiguiente instalación de la democracia. Los críticos e investigadores del teatro venezolano que dedicaron algunos breves trabajos a la obra de Santana de los años 60 y 70, están de acuerdo en señalar la violencia como su rasgo constitutivo y diferenciador. Sin embargo, este tema, pese a su evidente presencia en la obra del autor, nunca ha sido objeto de estudios profundos y sistemáticos. Por lo tanto, esperamos contribuir a llenar dicha laguna con el presente libro. Nos proponemos, ante todo, una aproximación al funcionamiento dramático de la violencia y una participación activa en las discusiones y evaluaciones críticas del teatro de Santana perteneciente a las „décadas doradas” de su dilatada actividad artística.

Stypendia kulturalne Bogdanki w Chatce Żaka

Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. razem z Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka zaproponowali mieszkańcom województwa lubelskiego nowy program stypendialny – „Stypendia Kulturalne Bogdanki w Chatce Żaka” o budżecie 70 tysięcy złotych.

Program wpisuje się w Politykę Zaangażowania Społecznego LWB i misję ACKiM UMCS Chatka Żaka, którą jest rozwój kultury i mediów lubelskiego środowiska akademickiego przez wspieranie kulturalnych i medialnych inicjatyw studenckich, popularyzację osiągnięć artystycznych i medialnych oraz edukację kulturalną.

Stypendia przyznawane są w dwóch kategoriach: na działalność artystyczną, a także na upowszechnianie kultury i zwiększenie dostępności wydarzeń artystycznych. W programie mogli wziąć udział artyści i animatorzy kultury z województwa lubelskiego, którzy nie skończyli 35 lat.

– *Młodzi ludzie to nasza przyszłość, od lat stawiamy na rozwój ich talentów. Bycie odpowiedzialnym społecznie oznacza inwestowanie w zasoby ludzkie, w kulturę czy sport. Cieszę się ze współpracy z Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka, która za cel stawia sobie rozwój kultury i inicjatyw studenckich. Wierzę, że poprzez stypendia odkryjemy talenty drzemiące w młodych ludziach i damy szansę ich rozwojowi. A w przyszłości dzięki działaniom stypendystów ubogacimy nasz region w piękne dzieła, twórcze i wartościowe* – mówi Artur Wasił, prezes Zarządu LW Bogdanka S.A.

Stypendia są udzielane na działania związane z takimi dziedzinami jak: muzyka, taniec, teatr, film, sztuki wizualne (m.in.: malarstwo, grafika, rysunek, rzeźba, fotografia, multimedia, intermedia, instalacja) i literatura.

– *Bardzo się cieszymy, że projekt ten pomoże w popularyzacji kultury studenckiej, o której coraz więcej mówi się w ostatnim czasie. Misją Chatki Żaka od zawsze było promowanie wszelkich inicjatyw związanych z działalnością artystyczną i mediami nie tylko w środowisku lubelskim, ale coraz częściej w całej Polsce. Wierzę, że te stypendia przyczynią się do rozwoju wielu nowatorskich projektów na kulturalnej mapie Lublina* – mówi Izabela

Fot. Joanna Pusała

Pastuszko, dyrektor Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka.

Umowa dotycząca finansowania programu została podpisana przez rektora UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego i prezesa Zarządu Lubelskiego Węgla Bogdanka S.A. Artura Wasila podczas konferencji prasowej, która odbyła się 20 maja 2021 r. w Chatce Żaka.

– *Lubelska kultura w znacznej mierze pielęgnowana jest przez studentów. Dlatego programy, które pozwalają im tworzyć i się rozwijać, są niezwykle potrzebne. Mam nadzieję, że dzięki Stypendiom Kulturalnym Bogdanki w Chatce Żaka będziemy uczestniczyć w wydarzeniach, które jeszcze bardziej poszerzą artystyczne horyzonty mieszkańców naszego regionu* – dodał rektor UMCS prof. Radosław Dobrowolski.

Nabór wniosków zakończył się 16 czerwca. Została już powołana Komisja Konkursowa, która będzie oceniać nadesłane wnioski. W jej skład weszli przedstawiciele LW Bogdanka S.A. i Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka oraz sześciu specjalistów z różnych dziedzin sztuki i animacji kultury zgłoszonych przez ACKiM UMCS Chatka Żaka. Na początku lipca odbędzie się oficjalna gala, podczas której poznamy laureatów programu stypendialnego i zgłoszone przez nich zwycięskie projekty.

Paweł Bik

Fot. Jan Jezak

Fot. Jan Jezak

↑ Lubelskie na jazzowo

↑ Lubelskie na jazzowo

Fot. Lukasz Pejkoś

↑ Rockowa Scena Radia Centrum

Fot. Lukasz Pejkoś

↑ Rockowa Scena Radia Centrum

Chatka Żaka wraca do koncertowania

Chatka Żaka od dziesiątek lat gości na swojej scenie mniej lub bardziej znanych artystów, nie zamykając się na określone gatunki muzyczne. Po przerwie spowodowanej stanem epidemii w Polsce Chatka Żaka znów wraca do występów na żywo!

31 maja 2021 r. odbyła się kolejna odsłona Rockowej Sceny Radia Centrum. Tym razem wystąpił zespół hai – nowe zjawisko na polskiej scenie alternatywnej. Jest to niekonwencjonalna tekstowo grupa pełna oryginalnej energii scenicznej.

Dzień później, 1 czerwca 2021 r. odbyło się spotkanie promocyjne nowego numeru Pisma Folkowego połączone z koncertem „Lubelskie na jazzowo”. Wystąpili członkowie Koła Wokalno-Aktorskiego UMCS oraz członkowie zespołu wokalnego z kierunku jazz i muzyka estradowa z towarzyszeniem tria instrumen-

talnego. Mogliśmy usłyszeć znane lubelskie utwory w jazzowych aranżacjach.

– *Bardzo się cieszę, że znów możemy spotykać się razem na koncertach w Chatce Żaka. Oba wydarzenia cieszyły się dużą popularnością. Widzimy, że mieszkańcy Lublina stęsknili się za bezpośrednim kontaktem z kulturą tak samo jak my. Mamy nadzieję, że od tej pory będziemy mogli regularnie widywać się z Wami w Chatce Żaka, nie tylko na koncertach, ale też na seansach, warsztatach i szeregu innych wydarzeń, które będziemy wam regularnie proponować* – mówi Izabela Pastuszko, dyrektor ACKiM UMCS Chatka Żaka.

Zachęcamy do śledzenia mediów społecznościowych Chatki Żaka, by być na bieżąco ze wszystkimi nowościami.

Paweł Bik

World Games ZUSS x UMCS, 28-29 maja 2021 r.

Fot. Marcin Korulczyk, Magdalena Tomkiewicz

UMCS
UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

OKIEM EKSPERTA

KOMENTUJĄ NAUKOWCY Z UMCS

